

Emma Nikander

**KESKILUOKKAKO
KORONAPANDEMIAN AINOA KÄRSIJÄ?**
Luokan representaatiot Helsingin Sanomien
koronauutisoinnissa

Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta
Pro gradu -tutkielma
Kesäkuu 2022

TIIVISTELMÄ

Emma Nikander: Keskiluokkako koronapandemian ainoa kärsijä? – luokan representaatiot
Helsingin Sanomien koronauutisoinnissa
Pro gradu -tutkielma 101 sivua + 44 liitesivua
Tampereen yliopisto
Media, kulttuuri ja yhteiskunta
Kesäkuu 2022

Tämän tutkielman tavoitteena on selvittää, millaisia yhteiskuntaluokan representaatioita Helsingin Sanomat on koronapandemiaa koskevissa mediaesityksissään tuottanut. Tutkimuksen aineistona on 305 Helsingin Sanomien koronapandemiaa tavalla tai toisella käsittelevää tai sivuavaa artikkelia vuoden 2020 maalis-joulukuun ajalta. Analyysimetodeina tutkielmassa on käytetty sisällönerittelyä ja diskurssianalyysiä.

Sisällönerittelyn avulla aineisto on kategorisoitu kuuteen näkökulmakategoriaan. Kategoriat tuottavat kukin koronaviruspandemialle erilaista julkisuutta ja käsittelevät aihetta erilaisesta positiosta käsin. Kategorioina tässä tutkimuksessa ovat neutraali, varoittava, ohjeistava, kerronnallinen, ilmiöllinen ja argumentoiva kategoria. Sisällön erittelyn jälkeen tutkielma selvittää diskurssianalyysin avulla, millaisia diskursseja kunkin kategorian artikkeleissa esiintyy, kenen näkökulmasta koronapandemiasta puhutaan ja kenen ongelmiin representaatioissa keskitytään. Diskurssianalyysiin on valittu kolme artikkelia jokaisesta kategoriasta, yhteensä 18 artikkelia.

Tutkielman tuloksista voi päätellä, että Helsingin Sanomien artikkeleissa työväenluokka jää usein representoimatta. Tutkielmassa analysoitujen artikkeleiden normi ja ”me” on hyvin toimeentuleva keskiluokkainen ja perheellinen ihminen ja muunlaiset tavat elää nähdään normin ulkopuolisina, ”muina”.

Avainsanat: journalismi, koronapandemia, yhteiskuntaluokka, sisällön erittely, diskurssianalyysi, normit, valta

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin Originality Check -ohjelmalla.

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	1
2	KESKEISET KÄSITTEET	9
2.1	Diskurssi	9
2.2	Median valta	12
2.3	Normit	14
2.4	Yhteiskuntaluokka	15
2.4.1	Yhteiskuntaluokka teoriassa	16
2.4.2	Luokka Suomessa	20
2.4.3	Luokka ja media	21
2.5	Yhteenveto	24
3	AINEISTO JA MENETELMÄT	25
3.1	Aineisto	25
3.1.1	Aineiston keruu	27
3.2	Metodologia ja menetelmät	30
3.2.1	Sisällönanalyysi	30
3.2.2	Diskurssianalyysi	31
4	SISÄLLÖN ERITTELY	34
4.1	Aineiston kategoriat	34
4.1.1	Neutraali kategoria	36
4.1.2	Varoittava kategoria	38
4.1.3	Ohjeistava kategoria	41
4.1.4	Kerronnallinen kategoria	43
4.1.5	Ilmiöllinen kategoria	45
4.1.6	Argumentoiva kategoria	47
5	DISKURSSIANALYYSI	49
5.1	Neutraali kategoria	50
5.1.1	Koronavirus levinnyt koko Suomeen	51
5.1.2	Oppilaista 10 prosenttia ei palannut kouluun	52
5.1.3	Lomamatkoja perutaan, kertovat matkatoimistot	53
5.1.4	Yhteenveto	55
5.2	Varoittava kategoria	56
5.2.1	Koronakriisi pidentänyt ruokajonoja	57
5.2.2	Asunnottomien toiminta on joutumassa taivasalle	59
5.2.3	Nyt pitäisi pystyä velvoittamaan suomalaisia töihin	61
5.2.4	Yhteenveto	63
5.3	Ohjeistava kategoria	63
5.3.1	Kunnossa pysyy kotonakin	64
5.3.2	Työpaikoille tuli maskisuositus	65
5.3.3	Lastenlääkäri ei suosittele puistojen karttamista	67
5.3.4	Yhteenveto	68
5.4	Kerronnallinen kategoria	68
5.4.1	Kauppiaas tarjoaa asiakkaille käsidesit	69
5.4.2	Herkuton harvinaisuus	71
5.4.3	Näitä asioita suomalaiset kaipaavat	73

5.4.4	Yhteenveto.....	75
5.5	Ilmiöllinen kategoria	76
5.5.1	Lauttasaaren täyttää joka ilta raastavan kaihoisa ääni	76
5.5.2	Suomalainen Meru Health keräsi 7,5 miljoonan euron pääomasijoituksen	77
5.5.3	Mökkibuumi näkyy myös vuokramarkkinoilla	79
5.5.4	Yhteenveto.....	80
5.6	Kriittinen kategoria	80
5.6.1	Koronakriisi piirsi näkyväksi rajat suorittavan ja asiantuntijatyön välillä	80
5.6.2	Jouduin tekemään kalliin ja kipeän päätöksen viruksen takia, enkä voi vielä edes tietää, hätäilinkö turhaan.....	83
5.6.3	Koronaviruspandemia toi muutoksen elämäntapoihin, mutta ehkä vain hetkeksi.....	84
5.6.4	Yhteenveto.....	85
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA KESKUSTELU.....	86
6.1	Ajatuksia sisällönanalyysista	86
6.1.1	Sisällönanalyysin mahdolliset ongelmat.....	88
6.2	Ajatuksia diskurssianalyysista	89
6.2.1	Diskurssianalyysin mahdolliset ongelmat.....	90
6.3	Lopuksi.....	91
7	LÄHTEET	95
	LIITE 1 ARTIKKELIT	100

1 JOHDANTO

Kun koronapandemia alkoi Suomessa keväällä 2020, lehdistö oli täysin uudenlaisen tilanteen edessä. Vastaavaa kansallista kriisiä ei ollut ennen koettu, ei digiaikana, jolloin tiedonvälitys on lähes reaaliaikaista ja internet suomalaisten päivittäisessä käytössä. Muista pandemioista koronaviruspandemian erotti myös sosiaalinen media ja siellä nopeasti leviävä disinformaatio. Median muututtua internetin myötä nopeatahtiseksi ja aina saatavilla olevaksi myös kansallisen ja kansainvälisen kriisin uutisointiin ja muuhun käsittelyyn jouduttiin paneutumaan aivan uudella tavalla.

Ensimmäinen koronatapaus todettiin Kiinassa joulukuussa 2019. Taudin aiheuttajaksi varmistui uusi, aiemmin tuntematon koronavirus, SARS-CoV-2.¹ Virus levisi nopeasti, ja maailman terveysjärjestö WHO julisti koronatautiepidemian pandemiaksi 11. maaliskuuta 2020.² Ensimmäinen koronavirus-infektio todettiin Suomen kansalaisella 26. helmikuuta 2020.³ Tartunta todettiin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä. Ensimmäinen koronavirus-infektion aiheuttama kuolema tapahtui Suomessa 20.3.2020.⁴

Mitä pidemmälle pandemia jatkui, sitä enemmän pandemian mediarepresentaatioissa tuntui vilahtelevan etätyöretoriikkaa, puhetta taukojumpista ja lomalentojen peruutuksista. Mietin juttuja lukiessani, onko se vain oma tuntumani, vai näkykö keskiluokkainen katse koko journalismin kentällä todella näin vahvana.

¹ <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>

² <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020>

³ <https://thl.fi/fi/-/yhdella-henkilolla-todettu-koronavirustartunta-helsingin-ja-uudenmaan-sairaanhoitopiirissa>

⁴ <https://thl.fi/fi/-/ensimmainen-koronavirustartunnan-aiheuttama-kuolema-suomessa>

Myös toimittaja Reetta Rätty kommentoi Journalistin haastattelussa⁵, että pandemian aikana jotkin todellisuudet jäivät mediassa väistämättä pimentoon:

”Varsinkin jos eristysarkemme jatkuu, on vaarana, ettemme osaa kertoa sellaisesta elämästä, joka ei kytkeydy tietotyöläisten etätyöarkeen”, Rätty sanoo.

”Mietin, onko esimerkiksi vanhusten yksinäisyydestä vielä kerrottu tarpeeksi, siis ihan siitä yksinäisyyden kokemuksesta, miltä se tuntuu. Entä millaista tämä aika on siirtolaisille, joiden perhe voi olla hajallaan maailmalla? Huumeiden ongelmakäyttäjistä on ollut juttuja, mutta kuinka usein itse käyttäjät pääsevät niissä ääneen?”

Olen työväenluokasta ponnistava journalisti. Luokkahyppyni on melko tuore, sillä vasta yliopisto-opinnot siivittivät minut kulttuurisen pääoman pariin, ja Suomessa keskituloisesti palkattu toimittajan työ nosti minut myös taloudelliselta asemaltani keskiluokkaan. Olenkin saanut kokea molempien luokkien todellisuuden. Ennen yliopisto-opintoja ajatukseni oli, että tulevaisuuteni on työväenluokkaisessa ammatissa, ja työskentelinkin tuolloin juuri niissä ammateissa, jotka loistivat poissaolollaan koronapandemiaa koskevien todellisuuksien representaatioissa. Ennen toimittajan töitä sain elantoni ravintola- ja leipomotöistä. Myös lapsuudenperheeni työskenteli työväenluokkasiin ammatteihin luettavissa tehtävissä. Meistä ketään ei pandemia-artikkeleissa liioin näkynyt, vaikka kriisin hoettiin koskevan kaikkia.

Tarkastelen tutkielmani aihetta taustani vuoksi jossain määrin negatiivisesti kriittisen linssin kautta: miksi niin iso osa ihmisistä jää huomiotta? Kysymys ohjaa ajatteluni laajalti, ja vaikka kuinka koetan irrottautua objektiiviseksi tarkkailijaksi, on se aiheen omakohtaisuuden vuoksi vaikeaa. Missä olivat representaatiot työväenluokkaisesta

⁵ <https://www.journalisti.fi/artikkelit/2020/7/uusi-journalistiikan-tyelmprofessori-reetta-rty-haluaa-ett-journalistit-ym/>

elämästä, jossa etätyöt eivät ole mahdollisia vaan viruksen tartuntavaara jokapäiväinen ja realistinen pelon aihe? Miksei lehdissä käsitelty ammattikoululaisten ongelmia pandemia-aikana, vaan puhuttiin ainoastaan lukiolaisista? Vai käsiteltiinkö, mutten vain sattunut huomaamaan?

Tartuntojen määrä kasvoi tasaisesti koko kevään 2020, ja jo 13. maaliskuuta Suomeen julistettiin poikkeustila ja otettiin käyttöön erilaiset rajoitukset mahdollistava valmiuslaki.⁶ Valmiuslaki oli voimassa 17. maaliskuuta – 15. kesäkuuta 2020. Valmiuslailla rajoitettiin esimerkiksi julkista kokoontumista, ja kouluissa siirryttiin etäopetukseen. Kokoontumisia rajattiin, ja yli 70-vuotiaat veloitettiin pysymään erillään kontakteista, mikäli mahdollista. Laaja etätyösuositus oli voimassa jo pandemian varhaisesta vaiheista, ja jatkui pienen tauon jälkeen vuoden 2021 joulukuussa. Etätyösuositus koski sellaisia työtehtäviä, joita oli mahdollista suorittaa paikasta riippumatta internetin välityksellä. Tällaisesta mahdollisuudesta irrallisia olivat esimerkiksi matalapalkkaiset hoivaan ja suorittavaan työhön liittyvät tehtävät, kuten terveydenhuollon työtehtävät ja kaupan kassan tehtävät. Koronapandemian vuoksi asetetut rajoitukset aiheuttivat haittaa esimerkiksi matkailu-, ravintola- ja kulttuurialoille, joilla työskentelee ihmisiä sekä keski- että työväenluokasta.⁷⁸

Kesäkuukausina 2020 pandemia rauhoittui ja tartuntamäärät vähenivät. Se näkyi myös uutisoinnissa aiheesta kirjoitettujen artikkelien määrän vähenemisenä. Syksyllä pandemia kuitenkin kiihtyi jälleen ja tartuntojen määrä oli jatkuvassa kasvussa. Pandemian toinen aalto käynnistyi Suomessa lokakuussa 2020,⁹¹⁰ ja se toi mukanaan uusia rajoitustoimia. 27. joulukuuta 2020 annettiin Suomessa ensimmäiset

⁶https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/aineistot/kotimainen_oikeus/LATI/Sivut/valmiuslain-kayttoonottaminen-koronavirustilanteessa.aspx

⁷<https://yle.fi/uutiset/3-11335963>

⁸<https://www.hs.fi/talous/art-2000006499403.html>

⁹<https://www.is.fi/kotimaa/art-2000006662682.html>

¹⁰<https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006668177.html>

koronarokotteet terveydenhuollon työntekijöille.¹¹ Keskustelu koronapandemiasta oli taukoamatta pinnalla, ja koko tämän ajan korona oli valtakunnan sanomalehtien pääuutisena.

Mediaa määritellään monella tavalla. Sana *media* juontuu latinan kielestä, jossa medium tarkoittaa keskikohtaa, välissä olevaa. Medioiden voidaan ajatella olevan ihmisten välissä olevaa vuorovaikutusta (Seppänen & Väliverronen 2014, 22). Raymond Williams (1983, 144) erottelee sille englannin kielessä kolme päämerkitystä: 1) välissä oleva, välittävä, 2) teknismateriaalinen muoto kuten painettu sana ja 3) teolliskaupallinen joukkoviestintäkoneisto, tässä ajassa esimerkiksi sosiaalinen media. Kaikista yleisimmin sillä viitataan joukkoviestimiin (*mass media*). (Seppänen & Väliverronen 2014, 22.) Meyrowitzin mukaan (1993, 55) mediaa kannattaa tarkastella useammasta kuin yhdestä näkökulmasta kerrallaan. Hän kuvaa mediaa kolmen metaforan kautta: kanavana, kielenä ja ympäristönä. Kanava on näistä tunnetuin: media on kanava, jota pitkin sanomat kulkevat. Viestintä nähdään siinä liikkeen kaltaisena toimintana, ja media ymmärretään neutraalina kanavana, joka vain välittää viestejä. Silloin kiinnostuksen kohteena ovat sisällöt ja esimerkiksi se, miten niitä tulkitaan ja kuinka ne vaikuttavat vastaanottajiin. Media kielenä keskittyy eri medioiden vaihteluihin, joilla on vaikutusta lopputuloksiin. Ympäristö-metaforan mukaan mediat ovat vuorovaikutuksen ympäristöjä: ne antavat mahdollisuuden viestintään riippumatta ajasta ja paikasta.

Internet on muuttanut valtavasti median kuluttamisen tapoja ja vuorovaikutuksen ihmisten välillä. Oleellista näitä metaforia tarkastellessa onkin nykyään ottaa huomioon se, että mediamme jäsentyy hyvin vahvasti internetin kautta (Seppänen & Väliverronen 2014, 24).

¹¹ <https://yle.fi/uutiset/3-11715468>

Tässä tutkimuksessa käsitän mediaa Meyrowitzin kanavametaforan kautta ja kohdistan tarkasteluni sisältöihin. Median roolissa näyttäytyy tutkielmassani perinteinen massamedia, sanomalehti ja tarkemmin sen internet-sivusto, joka toimii tällaisena viestejä pandemiasta vastaanottajalle välittävänä kanavana. Tarkastelen tutkimuksissani sanomalehden journalistisia tekstejä mediaesityksinä. Kanavat eivät voi koskaan kuitenkaan olla ainoastaan informaation siirtoa. Viestejä tulkitaan aina jostakin näkökulmasta, ja tämä näkökulma riippuu sekä lähettäjistä että vastaanottajasta. Stuart Hall (1985) kuvaa tätä prosessia sisäänkoodaus-uloskoodaus-mallillaan. Sen mukaan kanavan kautta välitettävä viesti tulee vastaanottajallakin kääntää tai muuntaa yhteiskunnallisiksi malleiksi (1985, 15–16). Sanoma lähetetään, mutta myös vastaanotetaan niin, että niistä aiheutuu tietynlaisia vaikutuksia. Sanoma on aina lähettäjällä tietyssä muodossa, eikä se välttämättä pääty vastaanottajalle samanlaisena. Mallin mukaan joukkoviestinnällinen prosessi on suhteiden mutkikas rakenne ja se perustuu ajatukseen, jonka mukaan tällaisessa prosessissa on aina kyse merkitysten kiertämisestä. (Saariketo 2020, 54.) Mediaesitykset sisältävät myös aina viitteitä niin niiden tekijöistä kuin oletetuista vastaanottajistakin (Seppänen & Väliaverronen 2014, 90). Tällä tavoin myös lehtien toimituksissa luodut mediarepresentaatiot kytkeytyvät siis niiden tuottajiin ja vastaanottajiin.

Journalismin tulisi läpäistä kaikki yhteiskunnan ihmisryhmät ollakseen kestäväällä ja yhdenvertaisuutta edistävällä pohjalla. Journalismin ihanteena on, että toimittaja katsoo asioita ikään kuin yhteiskunnan ulkopuolelta objektiivisesti ja tasapuolisesti. Toimittaja ei kuitenkaan koskaan pysty täydelliseen objektiivisuuteen tai tasapuolisuuteen. Mediarepresentatioita luodaan aina jostakin katseesta käsin, ja toimittaja on joka tapauksessa osa yhteiskuntaa, ei sen ulkopuolella. (ks. esim. Kukkala & Purokuru 2016, 53; Lehtonen & Koivunen 2010, 234.) Jos kuitenkin suuri osa ihmisistä jää representaatioiden ulkopuolelle, sillä voi olla kauaskantoisia vaikutuksia. Yksipuolinen asioiden käsittely ja aiheiden ja näkökulmien kehystäminen aina samasta normista käsin kuplauttaa yhteiskuntaa ja on omiaan syventämään luokkien välisiä kuiluja entisestään, vaikka yhteisenä ihanteena olisikin eriarvoisuuden vähentäminen.

Objektiivisuuden ihannetta on nykyään jo kritisoitu paljon ja monesta eri näkökulmasta: joidenkin mukaan se on mahdotonta, joidenkin mukaan journalismin ei tulisikaan olla objektiivista (ks. esim. Reunanen & Koljonen 2014, 48). Näennäisen ja toteutumattoman objektiivisuuden ihanteen sijaan mediaesityksissä tulisi korostaa toiminnan ja valintojen läpinäkyvyyttä (em., 93). Avoimuus ei suoraan vähennä mediaesitysten valtaa, sillä toimittaja käyttää sitä aina valinnoissaan. Hän jättää jotain ulkopuolelle ja valitsee kertoa jotakin. Toisaalta avoimuuden kautta hän tekee näitä valintoja ja siten vallankäyttöä näkyvämmäksi.

Toimittajan työtä pidempään tehdessä tulee väistämättä lähemmäs korkeampia yhteiskuntaluokkia (Kukkala & Purokuru 2016, 86). Näin ollen toimittaja kirjoittaa myös artikkelinsa tästä todellisuudesta käsin. Se, onnistuvatko journalistit representoimaan muitakin todellisuuksia kuin omiaan, on edellä mainituista seikoista tärkeää, ja siksi tarkastelen asiaa myös tässä tutkimuksessa. Esimerkiksi David Hesmondhalghin mukaan media epäonnistuu työväenluokkaisen elämän representoinnissa ja jopa työntää työväenluokkaisen väestön syrjään mediarepresentaatioista.

Näkökulmavalinnoissa sivuutetaan eriarvoisuus ja monimuotoisuuden kuvaus epäonnistuu. Syynä ovat sekä kiinnostuksen ja huomion puute että vääränlaiset ja stigmatisoivat representaatiot. (Hesmondhalgh 2019, 21.)

Käytän tässä tutkimuksessani yhteiskuntaluokkiin jakamisen perusteena Eriksonin–Goldthorpen luokittelua vuodelta 1992. Siinä ihmiset jaetaan luokkiin I–VII. Luokka I kattaa ylemmät asiantuntija-ammattit, kuten johtajat, lääkärit ja erityisasiantuntijat. Luokka II pitää sisällään alemmat asiantuntija-ammattit, kuten opettajat ja yritysten keskijohdon, luokka IIIa toimistotyöntekijät ja IIIb asiakaspalvelutyöntekijät. Luokka IV pitää sisällään yksityisyrittäjät, IVc maanviljelijät, ja luokassa V–VI ovat ammattitaitoinen työväestö, esimerkiksi LVI-ammattilaiset ja työnjohtajat. VII-luokassa on muu työväestö maataloudessa, VIIa-luokassa muu työväestö. (Erola 2010, 30–31.) Eriksonin-Goldthorpen luokittelussa työväenluokkaan voidaan lukea asiakaspalvelutyöntekijät (IIIb) ja työväestö (V–VIIb).

Tutkielman tavoitteena on selvittää, millaisia representaatioita yhteiskuntaluokasta Helsingin Sanomien verkkoartikkeleissa luodaan. Pyrin selvittämään, millaisin tavoin

luokasta puhutaan, puhutaanko siitä implisiittisesti vai eksplisiittisesti, ja minkälaisia normia artikkelit suomalaisesta yhteiskunnasta rakentavat.

Kysyn tältä aineistolta tutkimuksessani sekä sisällön erittelyn (1) että diskurssianalyysin (2) menetelmien avulla seuraavia kysymyksiä:

1. Millaisia yhteiskuntaluokan representaatioita Helsingin Sanomien koronapandemiaa käsittelevissä verkkoartikkeleissa luodaan?

ja

2. Millaisia normittavia diskursseja Helsingin Sanomien koronauutisoinnista nousee, ja onko uutisoinnista löydettävissä arvottavia sävyjä?

Diskusseja analysoimalla voidaan tarkastella, kuinka erilaisia kielellä luotuja todellisuuksia merkityksellistetään ja millaisia seurauksia sillä on. Stuart Hallin mukaan niillä, jotka tuottavat diskurssin, on aina valta tehdä siitä totta (1999, 104) ja ne toimivat aina suhteessa valtaan, ovat osa sekä sen levittäytymistä että kyseenalaistamista (em., 105). Aineistoni avulla tarkastelen etenkin sitä, kuinka oletettu normi eli keskiluokkaisuus näyttäytyy artikkeleissa. Tarkastelen, onko pandemiaa käsittelevissä uutisissa ja muissa artikkeleissa oletuksena se, että artikkeleissa puhutaan keskiluokkaiselle henkilölle ja pohdin, mitä se tarkoittaa muiden yhteiskunnan väestöryhmien kannalta.

Tutkimukseni aineisto koostuu 305 Helsingin Sanomien verkkosivuilla julkaistusta artikkelista. Valitsin Helsingin Sanomat levikiltään Suomen suurimpana suomalaisena tilattavana sanomalehtenä. Helsingin Sanomien levikin laajuus ja sen kautta uutisten tavoitavuus on painava peruste sille, miksi juuri sen uutisrepresentaatioita on tärkeä tutkia. Vaikka kaikki mediat seurasivat pandemian etenemistä tiiviisti, Helsingin Sanomilla oli maan suurimpana sanomalehtenä myös suurimmat resurssit aihepiirin käsittelyyn. Aineistoni artikkelit ovat ilmestyneet vuoden 2020 aikana, jolloin

koronapandemia levisi Suomeen ja vaikutti ihmisten elämään maailmanlaajuisesti. Artikkelit käsittelevät pandemiakriisiä monista eri näkökulmista ja liittyvät pandemian eri aihepiireihin. Nämä 305 artikkelia olen jakanut muodostamiini kuuteen kategoriaan, jonka jälkeen jokaisesta kategoriasta olen analysoinut tarkemmin kolmea artikkelia. Diskurssianalyysin keinoin olen tarkastellut siis yhteensä 18 artikkelia. Ensin jaan aineistoni luomiini kategorioihin sisällönanalyysin avulla, jonka jälkeen analysoin yksittäisiä artikkeleita tarkemmin. Sen jälkeen teen yhteenvedon tuloksistani.

2 KESKEISET KÄSITTEET

Tässä luvussa käsittelen pro gradu -tutkielmani keskeisimpiä käsitteitä. Ensin kerron diskurssin käsitteestä, sen erilaisista merkityksistä sekä siitä, kuinka se tässä tutkielmassa ymmärretään. Kytken sen median valtaan, ja avaan siihen liittyviä näkökulmia kehystämisen ja agendavallan näkökulmasta. Lisäksi kytken edellä mainitut normeihin ja mediarepresentaatioihin. Avaan tässä luvussa myös yhteiskuntaluokan käsitettä yleisellä tasolla, Suomen kontekstissa ja median näkökulmasta.

2.1 Diskurssi

Diskurssin käsite on monimerkityksellinen ja muuttuva, ja se tarkoittaa eri tilanteissa hieman eri asioita. Diskurssilla tarkoitetaan kuitenkin yleisesti ottaen suhteellisen vakiintunutta tapaa puhua jostakin tietystä sosiaalisesta toiminnasta. Diskurssit voivat myös ilmaista sosiaalista todellisuutta. Näin käsitän diskurssin myös tässä tutkimuksessa. Sanan juuret ovat ranskan kielen sanassa *discours*, joka tarkoittaa puhetta tai juttelua. Käsitteellä on kaksiosainen fokus: se yhtäältä keskittyy lausetta suurempiin kokonaisuuksiin ja toisaalta kielenkäyttöön tietyssä tilanteessa. Se voi merkitä kielenkäyttöä vaikkapa kirjoittamalla, viittomalla, puhumalla sekä yhdistää myös kuvaa, ääntä tai liikettä sanalliseen ilmaisuun. (Pietikäinen ym. 2019, 14.)

Stuart Hall (1999, 98) määrittelee diskurssin ”koherentiksi tai rationaaliseksi puheen tai kirjoituksen kokonaisuudeksi.” Se on ryhmä erilaisia lausumia, joista muodostuu kieli sitä varten, että voidaan puhua tietynlaisesta asioista tai ilmiöistä koskevasta tiedosta. Diskurssin avulla aihe nähdään tietyllä tavalla, ja samalla se estää näkemästä aihetta jollakin toisella tavalla. (Hall 1999, 98.) Diskurssit ovat ajasta ja paikasta riippuvia, ja niihin liittyy monia erilaisia, esimerkiksi sukupuoleen liittyviä valtasuhteita. Ne tuottavat tietoa ja uskomuksia kyseessä olevista asioista ja ilmiöistä, ja ilmenevät kielenkäytön tapoina, sananvalintoina sekä erilaisina normeina. (Seppänen & Väliverronen 2013, 103–105.)

Monesti diskurssia lähestytään semioottisesti, mutta Foucault lähestyy representaatioita diskursiivisesti ja keskittyy enemmän vallan suhteisiin. Hän erottaa kolme pääajatusta: diskurssin konseptin, tiedon ja vallan suhteen ja subjektin kysymyksen. (Hall 2013, 28.) Foucault'n huomio on kielen sijaan diskursseissa, jotka hän käsittää representaation järjestelmiksi, ja jotka hänen mukaansa eivät koske vain kieltä vaan kieltä ja käytäntöä yhdistettynä. Diskurssi määrittää ja rakentaa aihetta, määrittelee, kuinka jostakin aiheesta puhutaan ja kuinka aihetta perustellaan. Lisäksi se vaikuttaa käytännössä: se muovaa toiminnan tapoja ja sitä, kuinka kielellä voidaan vaikuttaa muiden toimintaan. Siinä, missä diskurssi määrittelee esimerkiksi puhutun ja kirjoitetun kielenkäytön hyväksyttäviä ja ymmärrettäviä tapoja, se määrittelee myös, mitä tapoja jätetään käyttämättä. (Em., 29.) Foucault'n mukaan diskurssi ei ohjaa ainoastaan kielenkäytön tapoja, vaan samat diskurssit, joita kielessä esiintyy, voidaan nähdä myös käytännöissä, kuten yhteiskunnan instituutioissa. (Em., 29.) Jos vallalla on tiettyjä diskursseja ja ajattelun tapoja, ei ole merkitystä totuudella: ajattelun tavat ja diskurssit johtavat siihen, että asiasta voi lopulta tulla "totta" (em., 34). Siten esimerkiksi yhteiskuntaluokista käytetyt diskurssit voivat muuttua todeksi, vaikka ne eivät sitä olisi. Hallin mukaan diskurssi rinnastuu ideologiaan, sillä se palvelee tietyn ryhmän etuja tuottamalla tietynlaista tietoa (Hall 1999, 100).

Kielellä on väliä, sillä se on aina sosiaalista toimintaa ja sillä on aina seurauksia. Se voi muovata sekä kielenkäytön kohdetta, siihen liitettyjä mielikuvia sekä kielen käyttäjiä. (Pietikäinen ym. 2019, 5) Diskurssit voivat olla rinnakkaisia, mutta yhtä lailla kilpailla toistensa kanssa valta-asetelmasta. Joistakin diskursseista saattaa tulla "yleisesti hyväksytyjä" tapoja puhua tai ajatella, ja niitä saatetaan pitää itsestään selvinä totuuksina (Jokinen ym. 2016, 25). Ne saattavat silloin haudata alleen joitakin toisia totuuksia. Tällainen saattaisi realisoitua luokkapuheessa esimerkiksi siten, että luokista puhumattomuus häivyttäisi sen tosiasian, että eroavaisuuksia on valtavasti.

Stuart Hall kirjoittaa median diskursiivisista tavoista jaotella "meitä ja muita". Seppänen ja Väliaverron nostavat esimerkiksi läntisen maailman ja ei-läntisen maailman, jossa länsi ei varsinaisesti kuvaa maantieteellistä, vaan diskursiivisesti

muodostunutta rakennelmaa. (Seppänen & Väliverronen 2013, 106.) Hallin ajatusta voidaan ulottaa koskemaan myös luokkajaottelua, ja se näkyikin erilaisissa sanavalinnoissa, joita luokan representaatioissa käytetään. Hall (1999, 84) kuvaa meitä ja muita koskevaa diskurssia yksinkertaistavana. Se representoi jotakin, mikä on hyvin eriytynyttä. Esimerkiksi voidaan ottaa vaikka mediarepresentaatioiden me-normi eli keskiluokka ja sen ulkopuolelle jäävät ryhmät: sen sisällä on valtavasti erilaisia ihmisiä ja elämiä, mutta sitä kuvataan diskursiivisesti yhdenmukaisena. Samalla muut ihmisryhmät typistetään olemaan erilaisia *meihin* nähden. Hall toteaa meitä ja muita koskevan diskurssin olevan niin tuhoisa siksi, että se vetää ihmisryhmien välille yksinkertaistavia rajoja ja rakentaa liian yksinkertaista käsitystä erosta. (Em., 84).

Kielellä ja tilanteella on aina kahdensuuntainen suhde. Molemmat vaikuttavat toisiinsa. Diskurssit ovat merkityksellistämisen käytäntöjä, ja määrittelevät, mitä ja miten asioista, ilmiöistä tai henkilöistä voi, saa tai kannattaa puhua, mutta myös yhtä oleellisesti mistä ei saa, voi tai kannata puhua. Näin diskurssi tuottaa sitä kohdetta, josta kulloinkin on puhe. (Pietikäinen ym. 2019, 40.) Tällä tavoin diskurssi myös kytkeytyy representaatioihin ja niitä koskeviin valintoihin eli median valtaan (vrt. esim. Hall 1999). Kyse on diskurssien kohdalla aina valinnoista, joko tiedostamattomista tai tiedostetuista, ja tässä valtaa käyttää kielenkäyttäjä. Jokainen valinta vaikuttaa siihen, millainen kuva vastaanottajalle aiheesta muodostuu. Diskursseja tutkiessa on hyvin oleellista kysyä, mitä on valittu kertoa ja mitä jätetty valitsematta – toissijaista on se, kuka on valinnut ja kuinka tietoisesti.

Diskurssit eivät suinkaan muovaa vain kieltä tai kohdettaan, vaan myös kielenkäyttäjää, aikaa, jossa kieltä käytetään sekä erilaisia rakenteita. Diskurssin valta muodostuu siitä, että se voi kuvata jonkin asian tai ilmiön totuutena. Se voi nostaa esiin tai jättää nostamatta myös ihmisiä siinä, missä ilmiöitä tai joitakin toisia "totuuksia". (Pietikäinen ym 2019, 42.)

Yhdestä aiheesta on mahdollista puhua useista eri diskursiivisista viitekehyksistä. Jokaisessa diskurssissa aihe saa erilaisia merkityksiä, ja se aktiivisesti tuotetaan kielenkäyttäjien toimesta erilaiseksi. (Kantola ym. 2003, 98.) Se, miten kieltä käytetään,

ei ainoastaan pyri kuvastamaan maailmaa vaan samalla luo sitä uudelleen. Kieli muovaa todellisuutta, jossa elämme. Jopa meille kaikkein neutraaleimmissa kuvauksissa on aina sisäänrakennettuna oletuksia siitä, mikä on luonnollista, normaalia. Näitä normaliuksia tehdään näkyväksi diskurssianalyysin keinoin. (Jokinen ym. 21, 2016).

2.2 Median valta

Joukkoviestintää, kuten televisioviestintää ja sanomalehtiä, pidetään usein neljäntenä vallankäyttäjänä poliittisen järjestelmän, viranomaisten ja oikeuslaitoksen ohella. Ajatus ei ole uusi, vaan se on esitetty jo 1700-luvun loppupuolella. Vallalla on ikävä maine ja se nähdään usein väärinkäytösten kautta, mikä ei ole ihme, sillä vallan käyttö ja sen luomat rakenteet voivat ylläpitää yhteiskunnassa epätasa-arvoa. Valta kuitenkin itsessään ei ole hyvää tai pahaa. (Seppänen & Väliverronen 2014, 172.)

Koska media on läsnä niin arjessa kuin erilaisten yhteiskunnan toimijoiden ja instituutioiden toiminnassakin, sen merkitys on ohittamaton. Media luo käyttäjälleen mahdollisuuksia rakentaa identiteettiään ja asettua osaksi yhteisöjä ja näin jäsentää olemistaan yhteiskunnan jäsenenä (Seppänen & Väliverronen 2014, 170). Media käyttää valtaa tuodessaan aiheita keskusteluun ja jättäessään joitakin sen ulkopuolelle. Media ei tietysti yksinään, irrallaan kaikesta muusta, päättä, millaista todellisuutta julkisuuteen rakennetaan, vaan sitä säätelevät myös erilaiset normit, säädökset ja lait. Sekä edellä mainitut että erilaiset toimintakulttuurit ja median itsesääätely muodostavat monimutkaisen valtarakenteen, jonka varassa toimivat sekä yksittäiset toimittajat että mediat yleisellä tasolla. (Em., 185). Vallankäyttöä on myös se tapa, miten media yleisöjä puhuttelee (Pietikäinen (toim.) 2010, 210). Media käyttää erilaisia vallan muotoja, kuten agendavaltaa ja kehystysvaltaa. Valtaa voidaan käyttää kielenkäytössä ja puhumisen tavoissa eli diskursseissa. (Seppänen & Väliverronen 2013, 178.)

Foucault'n mukaan tieto on aina vallan muoto, ja valta liittyy siihen missä olosuhteissa tietoa käytetään. Näin myös diskurssi kytkeytyy tiedon ja vallan suhteeseen. Hän piti tätä oleellisempänä kysymyksenä kuin kysymystä totuudesta. Tieto yhdistettynä valtaan voi tehdä itsensä todeksi, sillä se, mitä luulemme tietävämme tietystä aiheesta tiettyinä ajanjaksona vaikuttaa siihen, kuinka toimimme käytännössä. Siten diskurssi kietoutuu myös vallan kysymyksiin: ymmärtääksemme käytännön tekoja, on tarkasteltava aiheen diskursseja ja valtaa. (Hall 2013, 33.)

Mediarepresentaatiot eivät ole koskaan vain satunnaisten sanojen, kuvien tai äänten yhdistelmä, vaan ne syntyvät valintojen tuloksena. Uutisaiheita esimerkiksi kehystetään valitsemalla tietty aihe ja käsittelemällä sitä erilaisilla yhteiskunnallisilla puhetavoilla eli diskursseilla. Näillä valinnoilla on vaikutusta siihen, millaisia mediaesityksiä yleisölle luodaan. (Seppänen & Väliverronen 2014, 90.) Kun mediarepresentaatioita rakennetaan, tehdään koko ajan näkyviä ja näkymättömiä valintoja, jotka viestivät erilaisesta todellisuudesta. Representaatioita rakennetaan diskurssien avulla.

Media valikoi päivittäin, millaisista asioista kirjoitetaan ja millaisista asioista jätetään kirjoittamatta. Median tekijät, eli esimerkiksi toimittajat ja tuottajat, pääsevät valitsemaan, mitkä ovat päivän tärkeimmät yhteiskunnalliset aiheet ja kysymykset (Koivunen & Lehtonen 2011, 189). Tällaisilla journalistisilla käytännöillä ja valinnoilla on valtaa määrätä, mistä puhutaan ja mistä näkökulmasta kyseistä asiaa tarkastellaan. Media vaikuttaa päivittäiseen asialistaan agendavaltaa käyttämällä. Seppänen ja Väliverronen (2014, 185) puhuvat tästä päiväjärjestyksen asettamisena. Kehystysvalta taas on hyvin läheistä sukua agendavallan käsitteelle. Se ikään kuin tarkentaa agendavaltaa. Media valikoi ensin aiheet, päivän agendat, käyttämällä agendavaltaa, ja sitten valitsee tulkintakehyksen, jonka kautta aihetta käsitellään. Kehystysvallan käyttäminen on näkökulmien määrittelyä, ja kehyksen ulkopuolelle jää aina joitakin asioita. Kehystäminen voidaan nähdä ikään kuin puolien valitsemisena tietystä todellisuudesta, ja näiden puolien näkyvämmäksi tekemistä kuin toisten puolien. Esimerkiksi tapahtumissa tai aiheissa on aina useita puolia, ja niistä toimittaja joutuu

väistämättä valitsemaan. (Koivunen & Lehtonen 2011, 189) Se on osa päivittäistä työtä, journalistin aktiivisia valintoja.

2.3 Normit

Normilla tarkoitan tässä tutkimuksessa arjen normatiivisuutta, eli sitä mitä pidetään oletusarvoisena. Yhteiskunnissa valta rakentuu siitä, että kansalaiset identifioituvat johonkin kokonaisuuteen, esimerkiksi kansaan. Tällainen ideaali kokonaisuus puolestaan rakentuu normien varaan. Normit jäävät meiltä kuitenkin usein huomaamatta, koska ne helpottavat ja vapauttavat arkea. (Koivunen & Lehtonen 2011, 28.) Normit ovat usein näkymättömiä, eikä niitä tarvitse sanoa ääneen. Ne sisäistetään ilman, että niitä korostetaan – tai juuri siksi. Normit yhtäältä helpottavat ja sujuvoittavat arkea, mutta toisaalta ne myös kieltävät ja sulkevat ulkopuolelle.

Yhteiskunnassa on myös normien mukainen, oletusarvoinen kansa. Lehtonen ja Koivunen (2011) kirjoittavat, että nykyjulkisuuden ihanteellinen kansa on keskiluokkainen, avarakatseinen, lainkuuliainen ja uutterra. Näitä kaikkia ominaisuuksia nykymedia korostaa, ja osallistuu näin tuottamaan ihanteellisia subjekteja. (Lehtonen & Koivunen 2010, 234.) Tämä näkyy esimerkiksi loputtomassa ohjeiden ja neuvojen virrassa: mediarepresentaatioiden kuluttajaa ohjeistetaan syömään, käyttäytymään ja elämään oikein eli olemaan ihanteellinen subjekti. Partha Chatterjee (2004, 36) kuvaa, että kaikki ihmiset moninaisuudessaan sisältävä väestö muovataan julkisuudessa yhtenäiseksi kansakunnaksi, joka koostuu ainoastaan näistä ihanteellisiksi määritellyistä henkilöistä. Syntyy kuviteltu yhtenäisyys, kansa. Media käyttää valtaansa, kun se kieltää ristiriidan tämän yhdenmukaisen kansan ja moninaisen todellisuuden välillä, ja ”lakaisee sen maton alle tarkastelemalla kaikkea ihanteellisen meidän näkökulmasta” (Lehtonen & Koivunen 2010, 236). Jotta ”me” on tarpeeksi samastuttava, se tarjoaa tietynlaista moninaisuutta. Se sallii jotakin eroavaisuuksia, mutta jättää silti tiettyjä väestönosia ulkopuolelleen (Lehtonen & Koivunen 2010, 235.) Me rakentuu, kun ensin nimetään, keitä muut ovat. Median me on aktiivisista kansalaisista koostuva joukko, joka hallitsee omaa elämäänsä ja elää kuuliaisesti. Muut

nähdään sitä kautta joukkona, jonka mukautuminen tällaiseen vallitsevaan järjestykseen ei suju. (Em., 234.)

2.4 Yhteiskuntaluokka

Yhteiskuntaluokka on toimiva käsite silloin, kun halutaan tarkastella ihmisten elämää tietynkaltaisessa luokassa ja selittää, mitä yhteiskunnan rakenteiden muutoksesta voi mahdollisesti seurata. Siksi se toimii tässä tutkielmassa yhtenä keskeisistä käsitteistä: sen avulla voin tarkastella erilaisia ihmisryhmiä sekä sitä, miten heitä mediassa käsitellään – jos käsitellään. Luokan käsitteen avulla voin tarkastella myös erilaisia eri ihmisryhmiin liitettyjä, kielellisiä arvotuksia aineistossani sekä sitä, kuinka luokkaa mediaesityksissä representoidaan.

Yhteiskuntaluokka ymmärretään yleisesti sen määrittelijänä, kuinka tietyt ihmisryhmät jakavat samat sosioekonomiset asemat ja samankaltaisen kulttuurisen maun (Polson ym. 2019, 1). Yhteiskuntaluokkaan kuuluu myös sisäistetty ajatus yhteentörmäyksistä luokkien välillä. (Kahma 2011, 11). Yhteiskuntaluokka koostuu erilaisista kriteereistä ja on yhteiskunnallisen luokittelun perustana. Kriteereitä saattavat olla vaikkapa koulutus- tai tulotaso. Luokalla on suuri merkitys, koska ammateilla on yhteys palkkoihin ja palkoilla taas yhteys erilaisiin resursseihin. Luokka selittääkin monia asioita, kuten hyvinvointieroja ja yksilöiden tekemiä valintoja yhteiskunnassa. (Erola 2010, 44).

Käsittelen luokkaa omassa tutkielmassani aktiivisen tekemisen kohteena. Se ei ole tila, vaan se on toimintaa ja tekemistä. Luokkia tuotetaan ja tehdään erilaisissa prosesseissa, kuten vaihdon, arvottamisen ja näkökulmien valitsemisen prosesseissa, eivätkä ne ole staattisia (Skeggs 2004, 30). Skeggs hyödyntää luokka-analyysissään foucault'laista perinnettä, ja kuvaa luokan tuottamista diskursseilla. Tietyt diskurssit ja teknologiat yhtäältä tuottavat luokkaminuutta ja yhdistävät tiettyjä ominaisuuksia tiettyihin ruumiisiin, toisaalta asettavat rajoituksia, joilla poissuljetaan ominaisuuksia

(em., 36). Tällä tavoin diskurssit ja toisaalta myös median valta osallistuvat yhteiskuntaluokkien tekemiseen.

Seuraavaksi käyn läpi yhteiskuntaluokan teoreettisia lähtökohtia, suomalaista luokkarakennetta, ja luokan näkymistä mediassa. Teen myös katsauksen siihen, miten luokkaa määritetään ja aktiivisesti tuotetaan.

2.4.1 Yhteiskuntaluokka teoriassa

Luokkatutkimuksella on kaksi teoreettista pääsuuntausta, jotka ovat hallinneet tutkimusperinnettä pitkään: marxilainen ja weberiläinen (Karl Marx 1818–1883 ja Max Weber 1864–1920). Kun puhutaan luokkatutkimuksesta, näitä on mahdoton ohittaa. Etenkin molempien ammattiluokittelua on pidetty pohjana lähes kaikelle luokkatutkimukselle. Pääsuuntauksien lisäksi on toki useita erilaisia tapoja luokitella yhteiskuntaa, ja on huomattava, että luokkien rajat ovat aina häilyviä, eikä luokittelu koskaan ole tarkkarajaista. Marxilaisessa suuntauksessa on korostettu antagonistisia luokka-asemia. Niissä luokkien välistä suhdetta määrittää näiden etujen ristiriita. Lisäksi marxilaisessa luokkatutkimuksessa on korostettu tuotantovälineiden omistajuutta ja asemaa. Suuntauksen mukaan työläisten intressit ovat väistämättä ristiriidassa kapitalistiomistajien intressien kanssa. Marxille luokka onkin tuotantosuhteiden kautta rakentuva rakenteellinen tekijä, ja tuotantosuhteet taas edellytys ihmisen elämän jatkumiselle. Weberiläinen suuntaus taas on korostanut statuspohjaisten luokka-asemien roolia. Myös Weber korostaa talouden merkitystä, mutta ottaa huomioon myös erilaiset tilanteet ja mahdollisuudet, eikä pidä luokkaa vain selkeänä vastakkainasetteluna. Weberin luokka-asema muodostuu siten, että ihmiset päätyvät samoihin asemiin, ja muodostavat yhdessä luokan. (Esim. Erola ym. 2016, 28–29.)

Ranskalainen sosiologi Pierre Bourdieu tutki ranskalaista yhteiskuntaa. Hänen luokkakäsityksensä pitää luokkaa yhteiskuntarakenteellisena ilmiönä, kuten Marxinkin (Anttila ym., 51, 2016). Bourdieun tunnettu symbolitalous perustuu ajatukselle, että

keskeinen tekijä yhteiskunnassa ei ole talous erillisenä osionaan, vaan erilaiset resurssit ja omaisuudet muodostavat erilaisia pääomia kulkeutuessaan kaikkialle yhteiskunnassa ja kasautuessaan yksilöille. Näitä pääomia ovat edellä mainitun kulttuurisen lisäksi taloudellinen, sosiaalinen ja symbolinen pääoma. Bourdieun teoriaa käytetään usein, kun analysoidaan vaikkapa kulttuurin kuluttamista tai elämäntyyliä. (Esim. Skeggs 2004, 50–52). Näillä pääomilla ja niiden hankkimisella luokkaa myös aktiivisesti tuotetaan. Bourdieun tunnetuimpia töitä on *La Distinction* (1979), jossa hän osoitti, että henkilön ”makuun” (taste) vaikuttaa hänen luokka-asemansa. Teoksessaan Bourdieu argumentoi, että kulttuurista pääomaa, jota edustaa esimerkiksi koulutus, omaavat ovat ryhmä, joka määrittelee yhteiskunnan yleisesti hyväksytyyn ”maun”. Yleisesti hyväksyttävän maun mukaisia ominaisuuksia pidetään normina, ja sen ulkopuolelle jäävät asiat saavat vähemmän arvostusta, eli ovat mauttomia. Maun määrittelevät ne, jotka voivat symbolisen arvonsa takia oikeuttaa määritelmänsä. (Skeggs 2004, 204). Maun käsite on hyödyllinen, kun tarkastellaan erilaisia mediarepresentaatioissa näkyvissä tai näkymättömissä olevia arvoituksia ja normeja.

Skeggsin mukaan luokkaa ei voi tehdä irrallaan muista luokittelun tavoista (31, 2004), ja luokan käsitteellä on hyvin läheinen suhde moniin muihin käsitteisiin. Se on sidoksissa yhtäältä vaihdon muotoihin, kuten marxilaisen perinteen mukaisesti kapitalismiin, toisaalta minuuteen. Skeggsin mukaan luokalla on moraalista arvoa ja se on kytköksissä moraalisen arvioinnin järjestelmiin (2004, 69). Skeggs lähestyy luokkatutkimusta kulttuurin ja arvottamisen näkökulmasta, ja tarkastelee tutkimuksissaan, kuinka määrittely luokkiin tai muihin ryhmiin tapahtuu, sekä sitä kuinka määrittelyjen kautta esimerkiksi juuri luokkien avulla on mahdollista tunnistaa oma positio ja ulkoa päin annettu arvo yhteiskunnassa. Tätä määrittelyä ja myös arvottamista tapahtuu kauttaaltaan yhteiskunnassa akateemisesta tutkimuksesta mediakuvastoon.

Moni yhteiskuntatieteilijä pohjaa edelleen luokkatutkimuksensa luokkajaon ammatteihin. Esimerkiksi Jani Erola ym. perustavat teoksensa *Luokaton Suomi? Yhteiskuntaluokat 2000-luvun Suomessa* (2010) ajatukselle, että yhteiskuntaluokat

rakentuvat nykyisen, aikaisemman tai muiden perheenjäsenten ammattien perusteella. Luokat muodostavat luokkarakenteen, joka jakaa hyvinvoinnin ja huono-osaisuuden yhteiskunnassa (Erola ym. 22, 2010). Luokittelujärjestelmiä on useita erilaisia. Eri tutkimustraditiot keskittyvät erityyppisiin ammatteja erotteleviin tekijöihin. (Erola ym. 2010, 27.)

Tällä hetkellä kansainvälisessä yhteiskuntatutkimuksessa eniten käytetään kuitenkin Eriksonin–Goldthorpen luokittelua vuodelta 1992, ja se on pohjana myös tämän tutkimuksen luokittelussa. Kyse on tässä tutkimuksessa kuitenkin vain tavasta määritellä yhteiskuntaluokan käsittelyä, mutta en käytä sitä varsinaisena analyysin välineenä. Se tuo yleisesti luokittelun kriteerinä olleen ammatin lisäksi rinnalle muitakin luokittelukriteereitä. Luokittelun mukaan pääkriteereitä yhteiskuntaluokkien jakautumiselle ovat erottelu työnantajien, itsenäisten yrittäjien ja palkkatyössä olevien välillä, työn itsenäisyyden määrä ja valvonnan vaikeuden aste sekä yksilöllisten kykyjen, osaamisen, tietojen ja taitojen tärkeys. (Erola ym. 2016, 29.) Luokittelu vakiintui nykyiseen muotoonsa 1990-luvun alussa (em. 2016, 31). Eriksonin–Goldthorpen luokittelussa yhteiskunta on jaettu luokkiin I–VII. Luokka I kattaa ylemmät asiantuntija-ammattit, kuten johtajat, lääkärit ja erityisasiantuntijat. Luokka II pitää sisällään alemmat asiantuntija-ammattit, kuten opettajat ja yritysten keskijohdon, luokka IIIa asiakaspalvelutyöntekijät ja IIIb asiakaspalvelutyöntekijät. Luokka IV pitää sisällään yksityisyrittäjät, IVc maanviljelijät, ja luokassa V–VI ovat ammattitaitoinen työväestö, esimerkiksi LVI-ammattilaiset ja työnjohtajat. VII-luokassa on muu työväestö maataloudessa, VIIa-luokassa muu työväestö. (Erola ym. 2016, 31.)

Eriksonin–Goldthorpen luokittelu mahdollistaa 11 luokka-aseman erottelun. Tätä 11 luokan versiota kuitenkin käytetään vain harvoin, mutta luokkia sen sijaan yhdistellään tarkoituksen mukaan. Esimerkiksi miesten pienet rutiininomaisen ei-manuaalisen työn luokat IIIa ja IIIb yhdistetään usein. Naisilla näiden luokkien ero taas nähdään usein tärkeänä. Joten sen sijaan yhdistetään naisten työsuhdeluokat IIIb ja VIIb. (Em., 30.) Erikson–Goldthorpen lähestymistapaa kutsutaan myös suurten luokkien näkökulmaksi. Sitä on kritisoitu siitä, että yleistyksiset ovat epätarkkoja ja luokat liian suuria.

Tarkempaa tarkastelua varten on olemassa paljon erilaisia luokkia sisältävä mikroluokka-lähestymistapa, joka ei ole juuri muussa käytössä kuin akateemisessa, sillä sen luokat ovat niin pieniä. (Erola ym. 2016, 32.)

Käytän tässä tutkimuksessa yllä kuvattua Erikson-Goldthorpen luokittelua (jatkossa EG-luokittelu), sillä se on yleisimmin käytetty yhteiskuntaluokkien jakautumista kuvaava malli. Käsittelen tässä tutkimuksessa yhteiskuntaluokista kahta suurinta luokkaa: työväenluokkaa (EG-luokittelun IIIb–VIIb -luokat) ja keskiluokkaa (EG-luokittelun luokat II–IIIa), jotka muodostavat väestöstä suurimman osan eli 86 prosenttia. Yläluokan osuus on noin yksi prosentti.¹² Vaikka luokkajärjestys rakentuukin käytännöissä, on silti perusteltua puhua luokkarakenteesta, koska luokissa on tiettyä pysyvyyttä (Anttila ym. 2016, 83). Rakenteet ovat olemassa, vaikka toimijat itse eivät olisi niistä tietoisia. Luokka on myös sosiaalisesti periytyvä, ja se periytyy useassa sukupolvessa. Kun puhutaan yksilöiden päätyemisestä erilaiseen asemaan kuin vanhempansa, puhutaan sosiaalisesta liikkuvuudesta. Vanhempien luokka-asema on yhteydessä lasten luokka-asemaan. (Erola ym. 2010, 51–52.) Eniten sosiaaliseen liikkuvuuteen vaikuttaa koulutus. Sosiaalinen liikkuvuus ja periytyvyys onkin yksi tämän päivän sosiologian tutkituimpia aiheita (Härkönen 2010, 52.)

Anttilan ja kumppaneiden (2016, 11) mukaan luokalla ei ole yhteiskunnassa tai tutkimuksessa yksiselitteistä merkitystä. Luokkaa voidaan teoretisoida ja tutkia eri tavoin, mutta yksilöiden asemoituminen eri luokkiin voi näyttää epäloogiselta eikä se välttämättä onnistu ristiriidattomasti. He esittävät, että yksilön oma luokkakokemus ei välttämättä ole lainkaan sama kuin valmiissa luokitteluissa. (Em., 11.) Luokka vaikuttaa yhteiskunnassa sekä ihmisten tietoon, kokemuksiin ja toimintatapoihin mutta myös rakenteellisesti (Em., 46).

¹² <https://labore.fi/t&y/suomen-keskiluokka-on-kasvanut/>

Tämä on hypoteesinani myös omassa tutkimuksessani: alemmiksi yhteiskuntaluokiksi ajatellut työväenluokat ja heidän kokemuksensa eivät tule dokumentoiduksi tai huomioon otetuksi maailmanlaajuisen pandemiakriisin käsittelyssä samassa määrin kuin ylemmiksi luokiksi ajatellut.

2.4.2 Luokka Suomessa

Työväenluokkaan kuului Suomessa vuonna 2001 edellisessä kappaleessa esitellyn EG-luokittelun mukaan noin 45 prosenttia suomalaisista. 14 prosenttia on maanviljelijöitä ja yrittäjiä ja valkokaulusluokkiin kuuluu 41 prosenttia suomalaisista (Erola 2010, 37). Vuonna 2015 työväenluokkaan kuului 37 prosenttia, maanviljelijöiden ja yrittäjien osuus oli pysynyt samana ja keskiluokkaan 49 prosenttia suomalaisista (Melin 2020, 54). Viimeisen sadan vuoden aikana Suomessa on tapahtunut suuria muutoksia luokkarakenteessa. Keskiluokat, eli niin kutsutut valkokaulusluokat, johon esimerkiksi toimihenkilöt yleensä kuuluvat, ovat kasvaneet, mutta miehillä keskiluokkien kasvu on ollut hyvin vähäistä. Vähäinenkin kasvu on näkynyt maanviljelijöiden määrän vähenemisenä, ei siten, että varsinainen työväenluokka olisi pienentynyt. (Em., 2010, 35–37.)

Kuten edellisessä kappaleessa olen kuvannut, luokkien määrittely on monisyistä ja sitä voidaan tehdä niin ammatin perusteella kuin muitakin muuttujia huomioiden. Nyky-Suomen luokkaa järjestellään sekä niistä puhumalla että olemalla vaiti (Anttila ym. 2016, 325). Tässä valtaa käyttää myös media, jonka representaatioiden sisä- tai ulkopuolelle luokka aina jää. Vaikka ihmiset tunnistavat luokka-asemansa, he eivät ajattele luokasta samoin. Työväenluokkaisessa ammatissa toimivat henkilöt samaistuvat työväenluokkaan vahvimmin. Keskiluokalla oman luokan tunnistamiseen voivat vaikuttaa moninaiset asiat, kuten vaikkapa omien etuoikeuksien tunnistamisen vaikeus. Toisaalta, jos keskiluokka on yhteiskunnassa normi, sitä ei ole joutunut välttämättä ajattelemaan: normin mukainen on helpompaa olla, eikä tule kyseenalaistetuksi.

Puhe yhteiskuntaluokista on aikojen saatossa vähentynyt, mutta luokkien katoaminen käyttämästämme puheesta ei tarkoita sitä, etteikö luokka edelleen vaikuttaisi ja luokka-analyysia kannattaisi tehdä (Kauranen ym. 2016, 206). Esimerkiksi Jyrki Kataisen pääministeriaikojen puheissa luokka loistaa poissaolollaan nimettynä, mutta puheiden aiheet kuitenkin koskettavat eri yhteiskuntaluokkia, ja osa aiheista on aiemmin nähty nimenomaan luokkakysymyksinä. Puheita voi myös lukea luokan tekemisenä: niissä voidaan myös häivyttää luokkaa muunlaisen ryhmittelyn tai kategorisoinnin taakse (em., 206). Tätä haluan tarkastella myös omassa tutkielmassani: piiloutuvatko luokat tekstissä sanavalintojen taakse? Poliitikot puhuvat keskiluokasta käsin, kuten usein toimittajatkin. Siksi on perusteltua kysyä, sumentaako oma positio luokan käsittelyä teksteissä ja puheissa niin poliittisissa keskusteluissa, mutta mediarepresentaatioiden valinnoissakin.

2.4.3 Luokka ja media

Kuten edellä olen esittänyt, yhteiskuntaluokan ja median suhde on kahdensuuntainen. Siihen törmätään sekä silloin, kun puhutaan median tekijöistä, mutta myös heistä, keistä mediassa puhutaan. Media tuottaa representaatioita, ja koska yhteiskuntaluokka läpäisee yhteiskunnan rakenteet, ne toistuvat väistämättä myös mediarepresentaatioissa – vaikka se ei olisikaan harkittu valinta. Samalla representaatioihin kytkeytyvät maun ja median vallan mekanismit.

Teresa Correa kirjoittaa artikkelissaan ”*Does class matter? The effect of Social Class on journalists’ ethical decision making*” (2009, 654), että luokka ja sen voima unohdetaan helposti, kun tarkastellaan uutistuotantoa. Vaikka sen valta ehkä tiedostetaan, luokkaa silti harvoin mainitaan uutishuoneissa tai edes uutismedioiden tutkimuksissa. Pienituloiset ja köyhät representoidaan negatiivisten stereotyyppien kautta, mikäli heitä edes representoidaan. Työrutiinit ja paineet muovaavat uutisisältöjä, ja osittain kiire ja rutinoitunut työtapo selittävät määrällistä vääristymää alempia luokkia kohtaan. Monet journalistit ovat akateemisesti koulutettuja, ja yleensä raportoivat tutusta

ympäristöstään. Lisäksi he ovat tottuneet toimimaan ja verkostoituneet organisaatioissa, joissa arvostetaan yhteiskunnan voimakkaimpia sektoreita. Tämän takia journalistit saattavat sortua stereotypioihin kirjoittaessaan itseään alemmasta luokasta. Journalistit myös käyttävät vähemmän eettistä perustelua, kun uutistarinoiden subjekteja ovat alemmat luokat kuin jos kyseessä ovat keski- tai ylempät luokat. (Correa 2009, 654.)

Samalla kun työväenluokka jää joko representoimatta tai sitä representoidaan stereotyyppisesti, mediassa kauttaaltaan, eli esimerkiksi journalistisissa teksteissä tai tv-ohjelmissa ”me” on oletusarvoltaan yhtä kuin keskiluokka (Lehtonen & Koivunen 2010, 234). Sitä tosin ei yleensä sanota ääneen, ja oikeastaan siksi se onkin itsestäänselvyys. Tällaiset oletukset muuttuvat normittavasti, ja tällaisen puhuttelun ja kuvittelun tuotteena syntyy ihanteellinen kansa. Lehtonen ja Koivunen kirjoittavat siitä, millaiseksi muodostuu ihanteellinen me, hyvän ihmisen ja kansan malli, sekä siitä, miten keskiluokka muodostuu näkymättömäksi, tavallaan muut väestön osat ulkopuolelle sulkevaksi normiksi. ”Me rakentuu epäsuorasti nimeämällä ja tunnistamalla, keitä muut ovat.” (Em., 234.) Jälleen luokkaa aktiivisesti rakennetaan diskurssien avulla. Kukkalan ja Purokurun mukaan ”journalismi puolustaa ja käyttää valtaa enemmän kuin kyseenalaistaa sitä”. Äänessä ovat he, joilla on valtaa ja varallisuutta, eikä yhteiskunnallista tilaa muuteta, vaan ennemmin pyritään säilyttämään. (Kukkala & Purokuru 2016, 19.) Kirjoittajat puhuvat keskiluokasta ”suomalaisuuden miniminä”, johon kuuluvat tietyt arvot, ihanteet ja pääsy näihin (em., 107). Journalismin todellisuus on kirjoittajien mukaan hyvinvoivan todellisuus. Toinen todellisuus, pahoinvointi, huono-osaisuus, tunnistetaan vain matkan päästä (em., 108).

Kun työväenluokan representaatioita sitten luodaan, media epäonnistuu niissä usein, kirjoittaa David Hesmondhalgh (2019, 21). Yksi ongelmista on hänen mukaansa se, että media on epäonnistunut representoimaan työväenluokkaista elämää ja työntänyt työväenluokkaisen väestön syrjään. Lisäksi työväenluokkaisen elämän koko monipuolisuuden ja monimuotoisuuden kuvaaminen on epäonnistunut, niin hyvässä kuin pahassa. Ongelmaksi voi nousta esimerkiksi tietynlaisten kuvien käyttäminen

artikkelien yhteydessä tai yksinkertaisesti systemaattinen eriarvoisuuden sivuuttaminen uutistekstien näkökulmavalinnoissa. (Hesmondhalgh 2019, 21.) Syyksi Hesmondhalgh kuvaa yhtäältä kiinnostuksen ja huomion puutteen, joka johtaa alirepresentointiin, mutta toisaalta toimituksissa sorrutaan väärinrepresentoimaan sensaatiomaisilla ja stigmatisoivilla näkökulmilla. (Hesmondhalgh 2019, 21.) On huomionarvoista, että kyse ei ole missään tapauksessa vain journalismia välittävistä medioista, vaan niin ikään televisiosta, vaikkapa tositelevisio-ohjelmista.

Kun puhutaan nykymedian ja luokan suhteesta, on oleellista kiinnittää huomiota myös historiaan. Rakenteelliset ja historialliset asiat ohjaavat nykypäivänkin käytäntöjä, arvoja ja diskursseja. Poliittinen ja kulttuurinen muutos ovat vastakkain sen kanssa, miten media on muuttunut: esimerkiksi 1980-luvun kaupallistuva media on pyrkinyt maksimoimaan myyntiä sen sijaan, että olisi pyrkinyt rikkaaseen ja monipuoliseen representaatioon. (Hesmondhalgh 2019, 28.) Koska tavat ymmärtää ja selittää erilaisia käytäntöjä ovat hyvin vaihtelevia eri yhteiskuntaluokissa, saattavat myös mediatuottajat representoida työväenluokkaa puutteellisesti. (Em., 30.) Toisaalta myös rakenteellinen lähestymistapa selittää median epäonnistumista työväenluokan representoinnissa. Käsitys luokkaidentiteetin ilmenemisestä ihmisten elämässä on liian homogeeninen. Vaikka työväenluokkaankin tietenkin kuuluu ihmisiä hyvin erilaisista lähtökohdista ja hyvin erilaisilla taidoilla, ammanteilla ja taustoilla, hukkuu tämä erilaisuus median tekijöiden mielessä ja tyypistyy stereotyyppiseen mielikuvaan työväenluokan edustajasta. (Em., 31.)

Jotta ymmärretään, kuinka keskiluokkaisuus ylipäätään pääsee normiksi median representaatioihin, pitää asiaa tarkastella syvemältä. Pierre Bourdieu käyttää käsitettä *habitus*. Sillä hän tarkoittaa sisäistynyttä ja ruumiillistunutta toimintataipumusten kokonaisuutta. Habituksessa yhdistyvät niin sosiaalinen asema kuin aiemmat kokemukset, kasvatus, koulutus, sosiaaliset suhteet, ja ne muuntuvat olemisen tavaksi. (Purhonen ym. 2014, 154.) Habitus on ruumiillisuutta, mutta ei pelkisty ulkonäköön. Se tuottaa toiminnan tapoja suhteessa yhteiskuntaan. Se on symbolisen pääoman tiivistymä, joka on samalla sekä osoitus yhteiskunnan rakenteista

että henkilön (tietoisista tai tiedostamattomista) valinnoista (Seppänen & Väliverronen 2014, 183). Habituksen käsite voi Hesmondhalghin (2010, 30) mukaan selittää, miten toimittajien keskiluokkaisuus muuntuu huonoksi työväenluokan representoinniksi. Bourdieu pyrkii tunnistamaan yhteyden luokkataustan ja maun, käytöksen ja olemisen tavan välillä, ja tämän kautta on mahdollista pohtia, kuinka keskiluokkainen toimittaja ei taustansa vuoksi ymmärrä muita olemisen tapoja. Beverley Skeggs (2004, 186) kuvaa symbolisen vallan käyttäjiä kiertävien representaatioiden käyttäjinä. Hän näkee intresseinä niin mainostilan myymisen, katsojamäärien (tai toisaalta lukijamäärien) saavuttamisen, mutta huomauttaa myös, etteivät intressit aina ole selkeitä. Syy voi yhtä lailla löytyä tiedon puutteesta niistä kulttuureista, esimerkiksi työväenluokasta, joita he yrittävät representoida. (Skeggs 2004, 186.) Joskus kyse voi olla myös median valtaapitävien halusta tietoisesti säilyttää oma valta (Skeggs 2004, 187). Skeggsin mukaan todenmukaista representaatiota on liki mahdoton muodostaa. Työväenluokasta vain harvoin nousee työskentelemään mediassa, ja työväenluokka myös tulkitaan ja tunnistetaan väärin aiempien, yksinkertaistavien tulkintakehysten läpi. (Emt., 187.)

2.5 Yhteenveto

Yllä olen käsitellyt työni keskeisimpiä käsitteitä: yhteiskuntaluokkaa, diskurssia, median valtaa ja normeja. Olen käynyt läpi niiden teoreettista taustaa ja yhteyttä mediarepresentaatioihin sekä taustoittanut niiden aiempaa käyttöä. Lisäksi olen käsitellyt median ja yhteiskuntaluokan suhdetta sekä eri yhteiskuntaluokkien representaatioita. Olen osoittanut, kuinka luokan ja median suhde on kahdensuuntainen ja kuinka luokkaa aktiivisesti tuotetaan mediarepresentaatioissa diskursiivisilla valinnoilla. Seuraavassa luvussa käsittelen tutkimukseni metodologisia lähtökohtia.

3 AINEISTO JA MENETELMÄT

Tässä luvussa esittelen tutkielmani empiirisen aineiston ja aineiston analyysimenetelmät. Ensiksi kuvailen aineistoa, perustelen sen valintaa ja avaan aineiston keräämisen menetelmät. Sen jälkeen esittelen työn analyysimenetelmät, joita ovat määrällinen sisällönerittely ja diskurssianalyysi.

3.1 Aineisto

Tutkielmani aineisto koostuu 305 Helsingin Sanomien internetsivuilla julkaistusta artikkelista vuodelta 2020, tarkemmin ajanjaksolta maaliskuusta joulukuuhun 2020. Olen jakanut ne kuuteen kategoriaan ja analysoinut tarkemmin niistä yhteensä 18 artikkelia. Aineistoni artikkeleissa käsitellään maailmanlaajuiseen koronavirus-pandemiaan suorasti tai epäsuorasti liittyviä asioita ja ilmiöitä, kuten ihmisten terveyttä, rajoituksiin ja pandemian hoitoon liittyvää poliittista päätöksentekoa sekä pandemian sosiaalisia ja taloudellisia ulottuvuuksia ja vaikutuksia. Artikkeleissa aiheita on käsitelty hyvin erilaisista näkökulmista. Aineiston artikkelit ovat sanomalehden journalistisesti tuotettua sisältöä, joiden tekemisessä on noudatettu journalistin ohjeita.

Helsingin Sanomat, jonka artikkeleista aineistoni koostuu, on levikiltään Suomen suurin sanomalehti. Sen yhteenlaskettu levikki sekä printissä että digitaalisena on yhteensä 339 437 (Media Audit Finland 2019)¹³. Helsingin Sanomat on koko Suomen mittakaavassa luettu ja tilattu lehti, vaikka sen lukijakunta painottuukin pääkaupunkiseudulle ja muihin suuriin kaupunkeihin. Painetun lehden keskimääräinen

¹³ <https://mediaauditfinland.fi/wp-content/uploads/2020/08/LT-tilasto-2019.pdf>

lukijamäärä on vuoden 2019 tilastoissa 674 000. (KMT 2019)¹⁴. Levikki on yhden keskimääräisen numeron maksullisten tilausten tai irtonumerojen määrä, lukijamäärä taas kertoo, montako lukijaa yhdellä keskimääräisellä numerolla on.¹⁵ Vaikka Helsingin Sanomia luetaan kaikkialla Suomessa, aiheet pyörivät vahvasti pääkaupunkiseudun lähimaastossa. Lehdellä on omat kaupunkitoimitukset ja osastot pääkaupunkiseudulla oleville kaupungeille uutisineen, kuten HS Espoo, HS Vantaa ja HS Helsinki. Lisäksi paikallisia kaupunki uutisia tehdään ainakin Järvenpäästä, Hyvinkäältä ja Keravalta. Helsingin Sanomissa käsitellään hyvin laajasti erityyppisiä aiheita, ja eri osastoja on useita. Perinteisen talous-, kotimaa-, ulkomaan-, talous- ja kulttuuri-uutisoinnin lisäksi erilaisia teemoja löytyy myös hyvinvoinnin ja ilmiöiden osalta.

Helsingin Sanomat määrittelee mainostajilleen osoitetuilla yritysmarkkinointisivustollaan¹⁶ kohderyhmäkseen korkeakoulutetut, yli 40-vuotiaat hyvätuloiset kaupunkilaiset, joiden kiinnostuksenkohteisiin kuuluvat kulttuuri, laatu tietoisuus, matkailu, ruoka, terveys ja yhteiskunnalliset asiat. On selvää, että lehden kuin lehden sisältöjä tehdään pitkälti tällainen mallilukija mielessä, ja se luonnollisesti ohjaa näkökulmien valintaa sekä aiheiden rajausta. Kuvailun kaltaisen mallilukijan voidaan helposti olettaa olevan keskiluokkainen, ja silloin myös sisällön ominaisuudet määrittyvät sen mukaan. Valitsin Helsingin Sanomien artikkeleita tutkielmani aineistoksi siksi, että se on lehtenä hyvin monipuolinen, Suomen suurin sanomalehti, jossa on myös mahdollisuudet tehdä monipuolista journalismia. Suomen suurimman levikin myötä Helsingin Sanomilla on erittäin laaja lukijakunta kaikkialla Suomessa, ja sitä kautta myös suuri valta-asema. Siksi sen tuottamilla representaatioilla on yhteiskunnallista merkitystä.

¹⁴ <https://mediaauditfinland.fi/wp-content/uploads/2020/03/Lukijamaarat2019.pdf>

¹⁵ <https://mediaauditfinland.fi/tilastot/>

¹⁶ <https://media.sanoma.fi/suunnittelijan-tyokalut/mediatiedot/helsingin-sanomat> viitattu 8.2.2021

Helsingin sanomien periaatelinjan mukaisesti Helsingin Sanomat on ”sitoutumaton päivälehti, joka pyrkii edistämään ja vahvistamaan kansanvaltaisuutta, yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja mielipiteen vapautta.” Periaatelinjassa sanotaan myös, että ”Helsingin Sanomien käsityksen mukaan yhteiskunnan tasapainoinen kehitys on mahdollinen vain silloin, kun kaikkia kansalaisia palvelevan, monipuolisen tiedonvälityksen jatkuvuus on taattu.”¹⁷ Tämän voinee tulkita siten, että HS:n julkaisemien juttujen tulisi palvella kansalaisia tasapuolisesti, ja siksi on perusteltua myös tarkastella, toteutuuko tämä. Kun tätä periaatelinjaa vertaa yritysmarkkinointisivulla kuvailtuun kohderyhmään, jolle sekä mainostetaan että tuotetaan sisältöä, on niiden välillä ristiriita.

3.1.1 Aineiston keruu

Aineisto on kerätty syksyllä ja talvella 2020 Helsingin Sanomien verkkosivuilla olevan arkiston kautta (<https://www.hs.fi/haku/>) ja se käsittää yhteensä 305 artikkelia. Hain artikkelit aineistooni käyttämällä hakusanaa ”korona” ja käytin aikavälinä maaliskuu 2020–joulukuu 2020. Valitsin aineistoni ajalliseksi ulottuvuudeksi tämän, koska maaliskuusta alkaen pandemia laajeni Suomessa, ja myös pandemian leviämistä seuranneet rajoitukset astuivat maaliskuussa voimaan. Suomen hallitus totesi 16.3.2020 tasavallan presidentin kanssa, että Suomi on poikkeusoloissa, ja otti käyttöön valmiuslain.¹⁸ Pandemian toinen aalto alkoi nostaa päätään vauhdilla elokuussa 2020,¹⁹ ja siksi oli perusteltua ulottaa aineisto myös tämän toisen aallon yli. Rajasin aikaikkunani kuitenkin joulukuuhun 2020, sillä noin 300 artikkelin aineisto tuntui tarpeeksi kattavalta, mutta ei liian laajalta tutkimukseni tarkoituksiin.

¹⁷ <https://www.hs.fi/info/art-2000006390609.html>

¹⁸ https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/aineistot/kotimainen_oikeus/LATI/Sivut/va_lmiuslain-kayttoonottaminen-koronavirustilanteessa.aspx

¹⁹ <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006592552.html>

Lähdin aineiston keruussa alun perin liikkeelle siitä, että valitsin ensiksi muutaman hakusanan, joilla hahmottelin aineiston laajuutta. Hakusanoiksi valikoituivat aluksi ”korona”, ”pandemia” ja ”covid-19”, mutta kun huomasin pääseväni pelkällä korona-sanalla lähes samoihin artikkeleihin, päädyin yksinkertaistamaan keruumenetelmäni.

Aineistoa kerätessäni huomasin, että hakusanat antoivat liikaa tuloksia myös vain yhdellä hakusanalla, kun hain kaikki artikkelit suunnittelemaani kymmenen kuukauden ajanjaksolta: niitä oli jokaiselta päivältä enimmillään useita kymmeniä. Vaihtoehtoinani olisi ollut rajata aikaväliä, keksiä tarkempia hakusanoja tai valita vain tietyt osastot, joita tarkastelen. Päädyin pitämään aikavälin pitkänä, sillä halusin, että tuloksiin sisältyy myös artikkeleita koronaviruspandemian pitkäaikaisemmista vaikutuksista ja ilmiöistä ja mahdollisesti näyttäytyy myös erilaisten ihmisten arkipidemmän korona-ajan jälkeen. Lisäksi halusin ottaa huomioon myös sen, että aiheet saattavat muuttua sitä mukaa, kun pandemiatilanne pitenee, ja tietoa aiheesta kertyy lisää. Näin ollen aineistoni rajaukseksi tuli maaliskuu 2020 – joulukuu 2020 mutta siten, että jokaiselta kuukaudelta valitsin kuukauden ensimmäisen päivän. Käytin hakusanana ainoastaan sanaa ”korona”, ja hakutuloksissa näkyivät myös sellaiset artikkelit, jossa korona-sana oli osana jotakin yhdyssanaa, kuten koronapandemia.

Vaikka Helsingin Sanomien printtilehdessä julkaistaan eri viikonpäivinä erilaista sisältöä, verkossa julkaisutahti ei ole teemoihin sidottu. Siksi en huomionnut viikonpäiviä aineistohankinnassani. Rajasin tuloksista pois ne artikkelit, joiden koin olevan merkityksettömiä tutkielmani analyysin kannalta. Tällaisia olivat esimerkiksi artikkelit, joissa käsiteltiin hyvin selkeästi vain tiedotteen pohjalta viruksen vaikutuksia ainoastaan ulkomailla, hyvin lyhyet, sähkömäiset uutispätkät, sekä artikkelit, joissa ei käsitellä lainkaan koronaa tai sen vaikutuksia, vaikka sana ”korona” mainitaankin. Poistin aineistostani myös urheiluosaston artikkelit, joilla on hyvin selkeä rajaus urheilumaailmaan. Ne sisälsivät yhtäältä paljon tulosurheiluartikkeleita ”korona”-maininnalla, ja toisaalta käsittelivät monesti vain yksittäisiä urheilijoita ja heidän tilannettaan ilman selkeää yhteiskunnallista yhteyttä tai yleisiä vaikutuksia. Lisäksi jätin aineiston ulkopuolelle lukijoiden lähettämät mielipidekirjoitukset, koska niiden voi

nähdä olevan muuta kuin toimituksen luomaa journalistista sisältöä. Kuukausiliitteen muutamia artikkeleita jätin myös aineistostani pois, jotta pystyin tarkastelemaan selkeämmin nimenomaan päivittäistä uutisvirtaa.

Lähtökohtani oli saada kasaan kymmeniä artikkeleita, mahdollisesti hieman yli sata, jotta analyysi ei jää liian pintapuoliseksi. Tällöin suunnitelmani oli vielä pitäytyä ainoastaan diskurssianalyysissä. Ensimmäisen aineistohaun jälkeen päätin kuitenkin sisällyttää tutkimukseeni myös määrällisen sisällönanalyysin, ja siksi tarvitsin laajemman aineiston. Siksi lisäsin aineistooni jokaiselta kuukaudelta myös kuun 15. päivän artikkelit. Tämä tuplasi osumien määrän, ja lopulta 305 artikkelia valikoitui tutkimukseni aineistoksi. Ne on listattu liitteissä.

Yllä kertomallani tavalla kokoamani aineisto koostuu Helsingin Sanomien journalistisista artikkeleista, jotka tavalla tai toisella käsittelevät koronaviruksen vaikutuksia pääosin suomalaisiin henkilöihin Suomessa, vaikka mukana onkin joitakin laajoja artikkeleita, joissa kerrotaan pandemian vaikutuksista ulkomailla. Aineistossa on artikkeleita useista eri uutiskategoriasta. Sen, miten aineisto jakautuu eri uutiskategorioiden, olen koonnut seuraavasta luvusta löytyvään taulukkoon. Aineiston artikkelit ovat journalistista tekstiä. Huomionarvoista on, ettei aineistooni ole osunut juttujen määrästä huolimatta kovinkaan paljon pitkiä reportaaseja, vaan jutut ovat tyypiltään lyhyehköjä ja nopealukuisia. Tämä saattaa viitata uutisoinnin erittäin nopeaan tempoon etenkin pandemian alkukuukausina, kun median kuluttajien tiedontarve on ollut tavallista suurempi.

Olen jakanut koko aineistoni kuuteen kategoriaan ja sen jälkeen valinnut kustakin kategoriasta kolme artikkelia diskurssianalyysiin. Pyrin valikoimaan kategoriasta artikkeleita eri ajoilta: niin aineistoni aikajanan alkupäästä, keskeltä kuin lopustakin.

Pyin valitsemaan kustakin kategoriasta sille tyypillisimpiä tekstejä. Kävin läpi kategorian artikkelit ja pidin mielessäni tutkimuskysymykseni. Pohdin, minkä mittaisista ja minkä aihepiirin artikkeleista saisin analyysissä eniten irti. Valitsin artikkeleita, joissa oli aina vähintään yksi haastateltava. Jätin diskurssianalyysistä

kaikista lyhyimmät artikkelit pois, jotta analysoitavaa tekstimassaa olisi kussakin tekstissä tarpeeksi. Luin artikkelit useaan kertaan ennen varsinaisen analyysin tekemistä, jotta minulle muodostuisi aiheesta kattava ymmärrys.

3.2 Metodologia ja menetelmät

Metodologia, joka on jokaisen tutkimuksen lähtökohta, mahdollistaa tutkimuksessa tietynlaisia valintoja ja avaa erilaisia tapoja tutkia maailmaa. Metodologia myös sisältää aina myös tutkijan käsityksen tieteen ja tiedon olemuksesta. (Laaksovirta 1985, 38.) Kuten luvussa 2 esitän, tässä tutkimuksessa maailman hahmotetaan rakentuvan kielenkäytön kautta. Työni pureutuu kielen tasolla sosiaalisiin ja kulttuurisiin rakenteisiin ja siihen, miten ne tulevat esiin median tuottamissa representaatioissa. Tällöin tutkimuksellisenä mahdollisuutena on tarkastella juuri kielen avulla rakennettua maailmaa. Kuten edellisessä luvussa totean, diskurssianalyysi menetelmänä mahdollistaa tällaisen tarkastelun.

Alun perin tutkimukseni oli tarkoitus olla pelkkä diskurssianalyysi. Pelkän diskurssianalyysin kautta olisin kuitenkin kohdannut ongelmana aineiston laajuuden ja toisaalta sen, että vain kourallista artikkeleita analysoimalla kokonaiskuva olisi voinut jäädä suppeaksi. Koska artikkeleiden käsittelemät näkökulmat ja aiheet ovat hyvin moninaisia, diskursiivisten kategorioiden määrä olisi mahdollisesti ollut aivan liian suuri. Aineiston laajetessa 305 artikkeliin päätin tarkastella aihetta myös määrällisen sisällön erittelyn kautta. Seuraavaksi esittelen tiiviisti ensin sisällönerittelyn ja diskurssianalyysin perusperiaatteet ja kuvaan tutkimusprosessin etenemistä tässä työssä.

3.2.1 Sisällönanalyysi

Sisällönanalyysi on eräänlaista tekstianalyysia, ja ensisijaisesti tiedonkeruumenetelmä (Herkman 2005, 94). Näin on myös tämän tutkimuksen kohdalla, jossa analysoin tekstejä ja luokittelen niitä analyyttisesti havaitsemieni ominaisuuksien perusteella. Kuten Herkman omassa iltapäivälehtiin kohdistuvassa kategorisoinnissa ja

analyysissään, myös omassa tutkimuksessani analysoin Helsingin Sanomien luokan representaatioita koronakriisiä koskevissa journalistisissa teksteissä.

Sisällönerittely on aina suhteellista, sillä siinä luokittelua tekee ihminen, joka ei koskaan ole oletuksista ja ennakkoasetelmista ja -asenteista vapaa. Siitä huolimatta sisällön erittely antaa mahdollisuuden pohtia syitä lehden sisältöjen valikoitumiseen. Sisällön tilastollinen analyysi on yleensä, kuten omassakin tutkimuksessani, vain yksi tutkimuksen osa. Sen tehtävänä on taustoittaa laadullisia pohdintoja. (Herkman 2005, 96). Sisällönanalyysi mahdollistaa laajan aineiston käyttämisen ilman, että tutkimuksen työmäärä kuitenkaan kasvaa valtavaksi. Tilastollinen sisällönerittely on ikään kuin tutkimuksen pohjatyötä, joka mahdollistaa aineiston syvemmän analyysin seuraavassa vaiheessa. Se mahdollistaa laajemman aineiston, ja tekee täten aihetta laajemmin tutuksi. (Herkman 2005, 96–97.) Sisällönanalyysin avulla voin tehdä aineistosta menetelmän avulla myös jonkinlaisia yleistyksiä, olkoonkin, että ne voivat olla hyvin yksinkertaistavia. Myös piilossa olevat linjaukset saattavat tulla laajaa aineistoa tarkastellessa esille, kuten omassa tapauksessani esimerkiksi erittäin runsas talousuutisointi tai Yhdysvaltain asioiden suuri määrä kriittisissä ja argumentoivissa teksteissä. Käsittelen sisällönanalyysini toteuttamistapaa luvussa 4.

3.2.2 Diskurssianalyysi

Diskurssien tutkimuksen ja analyysin tehtävänä on tarkastella sitä, miten erilaisia kielellä luotuja todellisuuksia merkityksellistetään ja millaisia seurauksia sillä on (Hall 1999; Jokinen ym. 2016). Diskurssintutkimus on kiinnostunut ennen kaikkea siitä, millaiset merkitykset ovat vallalla ja mitkä puuttuvat kokonaan. Näin diskurssi kytkeytyy myös kehystämiseen ja vallankäyttöön. (Valtonen 1998, 96–97.) Diskurssin yhteydestä vallankäyttöön kerroin edellisessä luvussa. Sanna Valtonen (1998, 96–97) kuvaa diskurssianalyysiä teoreettis-metodologiseksi viitekehyykseksi, joka mahdollistaa hyvin monenlaisten kielenkäyttöön liittyvien kysymysten tutkimisen. Se ei ole yksi

yhtenäinen tutkimusmenetelmä, vaan joukko erilaisia lähtökohtaoletuksia. Tutkija tekee itse tästä joukosta rajauksia, määritelmiä ja ratkaisuja.

Menetelmänä tässä tutkielmassa käytän määrällisen sisällönanalyysin lisäksi diskurssisanalyysia, sillä haluan selvittää yhteiskuntaluokan esiintymistä aineistossani sekä sitä, kuka näiden artikkelien kohteena on. Diskurssianalyysi valikoitui tutkielman menetelmäksi, sillä sen avulla on mahdollista selvittää myös sellaisia merkityksiä, jotka eivät näy suoraan tekstistä, vaan paljastuvat esimerkiksi tarkastellessa sitä, mitä ei kerrota. Graduni lähtöoletus on, että keskiluokka saattaa olla uutisoinnin näkymätön normi, ja tätä näkymätöntä normia voi olla mahdollista tarkastella diskurssien analyysin avulla. Diskurssianalyysille on ominaista ulkoista maailmaa luovien konstruktoiden näkyväksi tekeminen ja eksplikointi. Meidän on hankala havaita oman kulttuurimme tai tuttujen asioiden konstruktiivisuutta, vaan neutraalikin puhetapa voi rakentaa kohteisiin liittyviä erilaisia piileviä oletuksia. (Jokinen ym. 2016, 27.) Näin ollen keskusteluun kytkeytyy usein merkityksiä, joita päällisin puolin on vaikea havaita, mutta joilla on silti voimakkaasti valtaa siihen, kuinka asiasta yleisesti ajatellaan. Diskursseja analysoimalla on mahdollista tutkia valtasuhteita, joita toimijoiden välillä esiintyy (tässä yhteydessä kyseessä voisi siis esimerkiksi olla toimittajan ja haastateltavan väliset suhteet, tai median/artikkelin ja lukijan välinen suhde) tarkkailemalla esimerkiksi sitä, kenellä on puhevalta, kuka puhuu ja kuka ei, ja otetaanko tietystä positiosta lausuttu puhe vakavasti. (Em., 86.)

Diskurssianalyysi valikoitui menetelmäksi tähän tutkimukseen, sillä halusin erityisesti pureutua siihen, kuinka mediaesityksissä erilaisilla valinnoilla ja kielellä rakennetaan mielikuvia luokista, ja tutkia sitä, kuinka tällaista määrittelyvaltaa mediassa tuotetaan. Se sopi menetelmänä tuottamaan tietoa kielenkäyttöön liittyvistä valinnoista ja niitä ohjaavista normeista. Diskurssianalyysi mahdollistaa sen havainnoinnin, millaiset sosiaalisen todellisuuden jäsennystavat dominoivat kulloinkin analysoitavassa aineistossa. On mahdollista, että syntyy itsestään selviä ja niin sanotusti luonnollisiksi totuuksiksi muuttuneita diskursseja, jotka jättävät muut diskurssit varjoonsa (Jokinen & Juhila & Suoninen 2017, 76). Kun tutkitaan diskursseja, myös konteksti on tärkeä,

sillä samalla, kun tutkitaan kielenkäyttöä, tutkitaan myös tilannetta, *jossa* kieltä käytetään. Oleellista on määritellä oman tutkimuksen konteksti. Se voi olla esimerkiksi asiayhteys, vuorovaikutustilanne, toimintaympäristö tai yhteiskunnallinen tila. Tässä tutkimuksessa asiayhteys on koronapandemiasta kertova uutisointi luokkanäkökulmasta tarkasteltuna Helsingin Sanomat -sanomalehdessä.

Tyypillinen tapa tehdä diskurssianalyysia on tarkastella, miten asioita nimetään ja kuvataan. Millaisia nimityksiä valitaan? Miten asiaa luokitellaan ja kategorisoidaan? Esimerkiksi omassa tutkimuksessani tällaisia kategorisointeja voivat olla vaikkapa duunari, korkeakoulutettu, keskiluokkainen. Lisäksi on paneuduttava siihen, kuinka näitä ryhmiä kuvaillaan. Millaisia metaforia tai adjektiiveja ryhmien määrittelyssä käytetään? On oleellista muistaa se, että myös se, että jotakin jätetään nimeämättä tai kuvailematta, on osa diskursiivista kielenkäytön tapaa. Näillä kaikilla valinnoilla vastaanottajaa, siis esimerkiksi lukijaa, voidaan ohjalla jäsentämään maailmaa. Analyysin tekeminen on jatkuvaa etsimistä ja kokeilua, ja prosessia ohjaavat tutkimuskysymykset. Tutkijan tulee pohtia, mitä ja miten tutkittavana olevasta ilmiöstä puhutaan ja mitä tästä seuraa. (Pietikäinen & Mäntynen 2016, 253.) Diskurssit mahdollistavat myös muutoksen, sillä asiat voidaan jäsentää ja kuvata toisin, kuin on totuttu. Se konkretisoituu esimerkiksi vääntämällä totuttuja diskursseja norminvastaiseksi ja tuottamalla näin uudenlaisia identiteettejä, representaatioita uusien diskurssien kautta. Toisin tekemällä voidaan ravistella vakiintuneita ajattelun ja esittämisen tapoja ja jopa vastustaa tietynlaista diskurssia. (Em., 60.)

Seuraavaksi esittelen aineiston yksityiskohtaista analyysia, ja pureudun siihen, millaisia erilaisia luokan representaatioita analyysini nosti esille Helsingin Sanomien koronapandemian uutisoinnista.

4 SISÄLLÖN ERITTELY

Analysoin aineistoani ensin määrällisen sisällönerittelyn keinoin ja sen jälkeen pureudun pieneen osaan aineistosta kriittisen diskurssianalyysin avulla. Erittelyn avulla luokittelin aineistoni artikkelit niiden sisällön perusteella erilaisiin kategorioihin. Kategoriat ovat itse luomiani, ja ne ovat muodostuneet sitä mukaa, kun olen käynyt artikkeleita läpi lähiluvun avulla. Kategoriat noudattelevat tekemiäni tulkintoja artikkelien sisällöstä, aiheesta ja näkökulmasta. Sain suuntaviivoja kategoria-ajatuksilleni Juha Herkmanin väitöskirjasta *Kaupallisen television ja iltapäivälehtien avoliitto – Median markkinoituminen ja televisioituminen (2005)* sekä Kaisa Ruohosen pro gradu -tutkielmasta *Porvariston luonnollinen charmi – Legitiimin maun diskurssit Helsingin Sanomien luomu- ja lähiruokautisoinnissa (2016)*. Muovasin näiden tutkimusten esimerkkikategorioita omaa tutkimustani palvelevaksi sitä mukaa, kun aineistosta nousi erilaisia, kategorisoitavissa olevia sisältöjä.

Pohdin aluksi, että tyypittelisin jutut kategorioihin selkeästi niiden aiheen mukaan. Tällaisia aihekategorioita olisivat olleet esimerkiksi koulutus, politiikka, talous, kulttuuri, rajoitukset ja niin edelleen. Tulin nopeasti siihen tulokseen, että tällainen kategorisointi ei anna oikeutta aineistossa itse näkökulmien, normien ja yhteiskuntaluokan representaatioiden pohtimiselle, vaan se kertoo ainoastaan juttujen määrästä aiheittain. Monet artikkelit olisivat lisäksi tällaisessa jaottelussa voineet helposti olla kahta tai useampaa kategoriaa, koska vaikka varsinainen uutisosasto olisi merkitty tietyksi, olisi artikkelin sisältö voinut käsitellä muitakin aiheita. Kategorioiksi ensimmäisellä luentakerralla muodostuivat lopulta neutraali, ohjeistava, ilmiöllinen, varoittava, argumentoiva ja kerronnallinen kategoria.

4.1 Aineiston kategoriat

Olen luonut tutkimukseni tueksi kuusi kategoriaa. Ne ovat syntyneet aineistoa tarkastelemalla lähiluvun avulla. Olen esittänyt aineistolle kysymyksiä, joiden pohjalta olen voinut luokitella ja tyypitellä niitä, sekä löytää niistä sekä yhtäläisyyksiä että

eriäväisyyksiä. Seuraavissa kappaleissa esittelen luomani kategoriat. Osoitan esimerkkien avulla, millaisilla tavoilla olen artikkeleita kuhunkin kategoriaan luokitellut. Kategoriat eivät ole selvärajaisia, ja moni artikkeli olisi voinut sopia useampaankin kategoriaani. Olen tällaisissa tilanteissa punninnut tarkkaan, mitä kategoriaa juttu edustaa selkeimmin. Kategoriat esittelen tulevissa kappaleissa suuruusjärjestyksessä yleisimmästä harvinaisempaan. Taulukossa 1. näkyy kategoriaan sisältyvien artikkeleiden määrä ja prosenttiosuus koko aineistosta.

kategoria	artikkeleiden määrä	%
neutraali	90	29,5
varoittava	84	27,5
neuvova	45	14,75
ilmiöllinen	34	11,15
kriittinen, argumentoiva	26	8,5
myönteinen, positiivinen sävy	26	8,5
yhteensä	305	100

Taulukko 1. Artikkeleiden jakautuminen kategorioihin

4.1.1 Neutraali kategoria

Neutraalissa kategoriassa ovat aineistoni niin sanotut perusuutiset ja -artikkelit. Ne ovat ainakin näennäisesti sävyiltään neutraaleja, eivät ota aiheeseensa kantaa vaan pyrkivät informatiivisuuteen. Niissä näkökulma on pyritty valitsemaan siten, että tieto on niin sanotusti yleishyödyllistä ja kaikille sopivaa. Myös aiheet ovat suhteellisen yleismaailmallisia, eivätkä artikkelit kerro kovin spesifeistä ilmiöistä, vaan käsittelevät koronapandemiaa melko yleisellä tasolla, kuten tartuntamäärien tai poliittisten päätösten osalta. Kantaaottamattomuus ja neutraalius ovat yleisesti olleet etenkin uutisten lähtökohta, siitäkin huolimatta, että neutraaliuden onnistumisesta ollaan montaa mieltä. (Reunanen & Koljonen 2014, 53.)

Neutraaliin kategoriaan aineistosta kuuluu 90 artikkelia (29,5 prosenttia koko artikkelimäärästä) ja se on näin ollen kategorioista suurin. Suurin osa (34 kappaletta) artikkeleista on talousuutisia, mikä liittyy koronapandemian suuriin talousseuraamuksiin. Toiseksi eniten (19 kappaletta) kategoriassa on politiikkauutisia: erilaisia päätöksiä, neuvotteluja ja rajoitustoimien poliittisia taustoja kartoittavia uutisia. Kotimaan ja ulkomaan uutisia on seuraavaksi eniten, hieman yllättäen enemmän ulkomailta (13 kappaletta) kuin kotimaasta (10 kappaletta). Neutraalissa kategoriassa ei ole artikkeleita lainkaan hyvinvoinnin, ruoan, pääkirjoitusten tai Nyt-liitteen osastoilta. Se selittynee sillä, että edellä mainituissa osastoissa sisältä on usein enemmän feature-tyyppistä materiaalia kuin neutraalia, raportoivaa uutisjournalismia.

Neutraalin kategorian artikkeleissa on äänessä joko päättäjiä, asiantuntijoita eri aloilta tai sitten artikkelit on kirjoitettu tiedotteiden pohjalta. Sen voi havaita esimerkiksi sitaatin jälkeisestä johtolauseesta: tiedotteen pohjalta kirjoitetussa artikkelissa mainitaan usein, että ”kertoo (haastateltava) tiedotteessa.” Vain hyvin harvoissa jutuissa ääneen pääsee ”tavallinen kansalainen”. Toisin kuin tulevaan suuntautuvassa varoittavassa kategoriassa, jota käsittelen seuraavassa kappaleessa, neutraalin kategorian jutut sijoittuvat usein joko tähän hetkeen tai jo tapahtuneeseen.

Neutraaliin kategoriaan kuuluvat selkeästi objektiivisen journalismin ihannetta mukailevat, asioita toteavat uutisartikkelit, kuten *Testaustavan muutos Husissa vähensi havaittuja tartuntoja sunnuntaina – Suomi tartunnoissa yhä Pohjoismaiden tahdissa (HS 15.3.2020)*²⁰, jossa kerrataan tartuntojen määrää, sekä kerrotaan Husin päätöksestä rajoittaa testaamista vain tiettyihin avainryhmiin. Juttu on hyvin kantaa ottamaton ja tapahtunutta selostava:

”Tuoreisiin lukuihin vaikuttaa myös se, että Hus kertoi osasta lauantaina todetuista tartunnoista jo lauantaina ja loppuista sunnuntaina.”
(HS 15.3.2020)

Tämän kategorian artikkeleissa kerrotaan suoraa tietoa tartunnoista, poliittisista päätöksistä ja rajoituksista ilman erityistä analyysiä tai lukijan neuvomista tai ohjeistamista. Neutraalien uutisten voi ajatella olevan suunnattu ”kaikille” lukijoille, ja niissä käsitellään yleishyödyllistä tietoa, kuten raportoidaan tiedotustilaisuuksien sisällöistä. Neutraaleissa jutuissa toimittaja ei yleensä ole ottanut artikkeliin mitään kovin selkeää tai erottuvaa näkökulmaa, vaikka artikkeleihin sellainen aina jollain tasolla sisältyykin.

Toinen tyypillinen neutraalin kategorian artikkeli on *Eduskunta avasi kauden keskustelulla epidemiakorvauksesta (HS 1.9.2020)*.²¹ Se kertoo eduskunnan syysistuntokauden ensimmäisen keskustelun kulusta. Juttu on neutraalia keskustelun perkaamista:

Puheenvuoroissa huomautettiin myös, että koronatoimet ovat aiheuttaneet lisäkuluja myös muun muassa riskiryhmäläisille. Ainakin osa heistä on

²⁰ <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006440293.html>

²¹ <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006620434.html>

*joutunut turvautumaan ruokatarvikkeiden kotiinkuljetuspalveluihin
välttääkseen lähikontakteja muihin.
(HS 1.9.2020)*

Neutraalissa kategoriassa on myös jonkin verran sellaisia artikkeleita, joissa korona ei ole jutun aiheena, vaan se mainitaan enemmänkin jutun sivujuonteena.

4.1.2 Varoittava kategoria

Varoittavan kategorian artikkelit ovat sävyltään tai näkökulmiltaan nimensä mukaisesti jostakin varoittavia. Ne tuovat esiin pandemiaan liittyviä tulevaisuuden uhkia, ja ikään kuin lukijaa valistaen ja varoittaen kertovat, mitä voi mahdollisesti pandemiakriisin edetessä olla edessä. Varoittavaan kategoriaan tuli artikkeleita toiseksi eniten, 84 kappaletta eli 27,5 prosenttia koko aineistosta. Varoittavaan kategoriaan päätyivät artikkelit, jossa tavalla tai toisella käsitellään pandemian seurauksia. Niitä voivat olla esimerkiksi taloudelliset tai yritysmaailmaan liittyvät seuraukset, tai ongelmat, jotka näkyvät uhkina terveydenhuollossa, kuten artikkelissa *Suomen verivarastot ovat huppenneet vauhdilla ja luovuttajia kaivataan nyt kipeästi – asiantuntija kertoo, millaisia seurauksia ”verikriisillä” voisi olla* (HS 1.7.2020).

Kategorian jutuissa käytetään usein voimakkaita sananvalintoja, jotka kuulostavat uhkaavilta ja maalaavat negatiivisia tulevaisuudenkuvia joko lyhyellä tai pidemmällä aikavälillä: *ennenkuulumattomia* talousvaikeuksia on tiedossa, maksuissa tai hoitoon pääsyssä taas on edessä *kohtuuttomia viivästyksiä*. Voimakkaat sananvalinnat ovat kategorian artikkeleissa yleisiä, mutta eivät ehdoton edellytys kategoriaan päätymiselle. Jutuissa myös usein varoitetaan, kuten artikkelissa *YTK varoittaa: Työttömyysetuuksien maksamiseen tulossa*

”kohtuuttomia viiveitä” (HS 1.4.2020)²². Jo otsikon mukaisesti artikkelissa varoitetaan siitä, että työttömyysetuisuuksien maksuissa voi kestää kohtuuttoman kauan. Sama varoitus toistetaan myös leipätekstissä.

Yleinen työttömyyskassa YTK varoittaa, että se ei nykyainsäädännön puitteissa pysty suoriutumaan lyhyessä ajassa tapahtuvasta suuresta lomautusten määrästä ilman ”kohtuuttomia viiveitä” maksamisessa. (HS 1.4.2020)

Eräissä eläintarhoista kertovassa artikkelissa, *Saksan eläintarhat pulassa koronaviruksen aiheuttamien tappioiden edessä: ”Pahimmassa tapauksessa joudumme syöttämään eläimiä toisilleen” (HS 15.4.2020)*, varoitetaan, että saksalaisessa eläintarhassa ollaan niin pulassa, että eläimiä joudutaan mahdollisesti syöttämään toisilleen.

Koronaviruksen torjuntatoimet ovat johtaneet ennenkuulumattomiin talousvaikeuksiin lukuisilla aloilla.

Edes eläinten syöttäminen toisilleen ei ratkaise taloustappioita, joita eläintarhoille syntyy, kun yleisö ei pääse vierailemaan niissä. (HS 15.4.2020)

Kulttuuriosastolla jutussa *”Tilanne on katastrofaalinen” – Suomalaiskuorojen vuoden isoimmat konsertit peruuntuvat, nyt pelätään jopa kuorojen lakkauttamisia (HS 1.12.2020)* kuorojen tilannetta kuvataan hyvin vakavaksi, katastrofaaliseksi ja jo otsikossa *pelätään*. Jutussa varoitetaan, että kuoromaksut saattavat kaiken myötä

²² <https://www.hs.fi/talous/art-2000006459815.html>

nousta ja harrastus muuttua osalle liian kalliiksi. Jutussa puhutaan mahdollisesta taloudellisesta kriisistä.

Aittakumpu kuvailee omaa tilannettaan onnekkaaksi, koska on pystynyt toimimaan vakituksissa työsuhteissa, mutta monet kuorojohtajat tekevät työtään freelancereina. Äkillinen töiden loppuminen aiheuttaa heille silloin pahimmillaan suuren taloudellisen kriisin. (HS 1.12.2020)

Jutuissa kerrotaan usein, miten pahimmassa tapauksessa voi käydä artikkelissa käsitellyn aiheen osalta. Varoittavien juttujen näkökulma pyrkii saamaan lukijan ikään kuin varautumaan pahimpaan ja olemaan tietoinen siitä, mikä edessä mahdollisesti odottaa. Monesti jutussa on korostettu juuri hankalimpia mahdollisia vaikutuksia, jotka eivät välttämättä kuitenkaan ole todellisuudessa vuoden aikana realisoituneet. Kyse on siis monessa artikkelissa ennustuksista.

Kategorian representaatioissa media myös käyttää valtaansa: niiden avulla ihmiset voidaan saada toimimaan tietyllä tavalla. (Koivunen & Lehtonen 2011, 21). Varoittamalla ja maalaamalla uhkakuvia voidaan vaikuttaa lukijan käsityksiin ja toimintatapoihin. Uutisointi ei enää useinkaan kosketa sitä, mitä on tapahtunut, vaan mitä mahdollisesti tulevaisuudessa tapahtuu. Siinä, missä neutraalin kategorian jutut käsittelevät tapahtuneita asioita tai niin sanotusti varmaa tulevaa, varoittava kategoria toiseksi suurimpana ennustaa mahdollisia uhkia. Tällaista median tapaa tuottaa uutisia on myös kritisoitu paniikin lietsomiseksi.²³

Varoittavan kategorian mediaesityksissä kiinnostavaa tutkimukseni kannalta on se, ketä sen on tarkoitus varoittaa, sillä artikkelilla on aina kohde, joka potentiaalisesti

²³ks. esim. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2020/05/09/vaara-tieto-hysteria-ja-paniikki-leviavat-nopeammin-kuin-virus-itse-koronavirus> & <https://www.ts.fi/uutiset/4884517>

kärsii varoituksen toteen käymisestä. Kuka nähdään varoituksen kohteena tai ketä varoitus koskee? Näitä asioita erittelen tarkemmin varoittavan kategorian diskurssianalyyssiosiossa.

4.1.3 Ohjeistava kategoria

Ohjeistavassa kategoriassa ovat artikkelit, joissa lukijaa neuvotaan toimimaan jollakin tapaa tai hänelle annetaan ohjeita eri elämänalueisiin liittyen.

Kategoriassa on artikkeleita yhteensä 45 kappaletta, joka on 14,75 prosenttia koko aineistosta. Ohjeistavaan kategoriaan olen luokitellut sellaiset aineistooni kuuluvat artikkelit, joissa näkökulma on nimenomaan tavalla tai toisella lukijaa ohjeistava tai neuvova. Tällaisessa jutussa saatetaan ohjeistaa vaikkapa välttämään tartuntoja tai hakemaan korvauksia bussilipuista.

Lähtökohta on, että artikkelista voi olla lukijalle henkilökohtaista ”hyötyä”, vaikka kaikki kategorian artikkelit eivät olekaan suoraan konkreettisia vinkkejä lukijalle antavia. Se, mistä nähdään olevan hyötyä, määritellään toimituksesta käsin usein viranomaisten tai asiantuntijoiden avustuksella. Malliesimerkki ohjeistavan kategorian jutusta on aineiston aikajanan alkupäästä löytyvä *Kuntosalit sulkevat oviaan, mutta kunnossa pysyy kotonakin – HS kokosi yhteen juttuun viisi erilaista kotitreeniä (HS 15.3.2020)*²⁴, jossa otsikonkin mukaisesti opastetaan viiden erilaisen kotitreenin pariin henkilöitä, jotka eivät pandemian vuoksi pääse kuntosalille tai ryhmäliikuntaan kuntoilemaan. Treenit on koottu Sport-lehden kotitreeneistä, ja ne on jaoteltu esimerkiksi kiireiselle tai ryhtiä parantavaa jumppaa kaipaavalle.

Ohjeistavissa jutuissa tyyli on yleensä esimerkiksi neutraalia uutista kevyempi. Treenijutussakin on ”pirtsakkaa” kielen käyttöä:

²⁴ <https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006440268.html>

Viiden minuutin minitreeneit koko keholle. Lähes jokainen löytää arjestaan parin minuutin aikataskuja. Minitreeneistä on moneksi: ne virkistävät istumisen lomassa, herättävät yöunien jälkeen ja toimivat lounastauollakin.
HS 15.3.2020

Toinen tyyppillinen kategorian juttu kuvaa pandemiaan liittyviä prosesseja, protokollia tai toimenpiteitä. *Koronavirustesti otetaan syvältä sieraimesta – Kuva näyttää, mitä testitulanteessa tapahtuu (HS 15.5.2020)*²⁵ havainnollistaa lukijalle, kuinka koronatesti nenästä tehdään. Juttujen tarkoituksena on auttaa lukijaa (usein) arkisissa asioissa pandemian keskellä ja välittää tietoa ja toimintaohjeita. Toimittaja ottaa selvää ja välittää tiedon eteenpäin, jotta lukijan ei tarvitse ihmetellä, kuinka toimia. Lukijaa palvellaan.

Taipuisa pumpulipuikko työnnetään toiseen sieraimen jopa 15 senttimetrin syvyyteen. Virusnäyte kerätään pyörittämällä tikkua syvällä nenän takaosan limakalvolla.
(HS 15.5.2020)

Jutut antavat neuvoja muun muassa siihen, millaisia maskeja kansalainen voi käyttää, jutussa *EU: Kankaista tehtyjä kasvosuojia voi harkita, mutta perushygieneia ei saa unohtua ja ammattilaisille etusija – Komissio julkaisi ohjeita koronarajoitusten purkuun (15.4.2020)*²⁶, ja siihen, miten altistusilmoitusten kanssa tulee toimia, jutussa *Helsingin koronaneuvonnassa annettu ristiriitaisia ohjeita Koronavilkun altistusilmoituksista (HS 15.12.2020)*²⁷.

²⁵ <https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006509192.html>

²⁶ <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006475151.html>

²⁷ <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000007684457.html>

Ohjeistavassa kategoriassa media käyttää valtaa: medially on valtaa, joka on yhtä kuin kyky saada ihmiset tekemään asioita, joita se haluaa. (Koivunen & Lehtonen 2011, 21). Antamalla neuvoja lukijalle voidaan vaikuttaa tämän käytökseen suurestikin. Siksi ei ole yhdentekevää, millaisia neuvoja lukijalle tarjoillaan. Tällaiset neuvovat, aikakauslehdille tyypilliset jutut vaikuttavat yleistyneen, ja niitä tuotetaan paljon koronapandemiaan liittymättömistä aiheista myös sanomalehdissä. Tyypillinen esimerkki neuvovan kategorian jutusta on juttutyyppi, jossa osoitetaan lukijan toimineen aina väärin – kuten dipatessaan sushia soijakastikkeeseen²⁸, ja kerrotaan ”oikea” tapa toimia. Oikea on määritelty keskiluokkanormista käsin. Ohjeistava kategoria onkin hyvin normittava. Se valistaa lukijoita keskiluokkaisesta tavasta elää: millaista on hyvä maku ja oikeanlainen käytös, entä kuinka syödään oikein?

4.1.4 Kerronnallinen kategoria

Kerronnallisessa kategoriassa artikkelit kertovat asioista, ilmiöistä tai ihmisistä kerronnallisilla ja tarinallisilla keinoilla. Aiheet vaikuttavat yleisellä tasolla koskettavan ”tyypillistä suomalaista” ja mahdollisesti hänen perhettään, sillä artikkeleissa käsitellään yleisesti arkisilta tuntuvia asioita, kuten kaupassakäyntiä. Artikkeleita on tässä kategoriassa 34 kappaletta, eli osuus koko aineistosta on 11,15 prosenttia. Esimerkiksi Helsingin Sanomissa 1.3.2020 ilmestynyt *Kauppias tarjoaa asiakkaille käsidesit Tammiston Citymarketin vihannesosastolla, mutta ketjut eivät ole ryhtyneet poikkeustoimiin koronaviruksen vuoksi* kuvaa kaupassakävijöiden tapaa käyttää käsidesiä. Jutun tyyli on selkeästi reportaasimainen ja ihmisten elämästä ja toimintatavoista kertoileva. Juttu alkaa kuvailulla, toisin kuin vaikkapa tyypilliset neutraalin kategorian uutisjutut.

²⁸ <https://www.hs.fi/ruoka/art-2000008236631.html>

Erikoisperunoiden ja suolakurkkujen välissä seisoo ylväänä metallipylväs. Siihen on teipattu valkoinen astia. Koko komeutta koristaa lappu, jossa lukee isoin kirjaimin: "Käsidesiä tästä. Ole hyvä!"
(HS 1.3.2020)

Useat kategorian jutut kuvaavat juuri arkea pandemian keskellä. Artikkeleissa ihmiset esimerkiksi retkeilevät ja kulkevat luonnossa, uivat avannossa ja harrastavat liikuntaa. Toimittaja "jalkautuu" ihmisten pariin ja kysyy "tavallisilta kansalaisilta", pelottaako korona ja kuinka he viettävät aikaansa. Juttu *Mitä tehdä, kun kaupunki hiljenee? Pääkaupunkiseudun luontokohteet täyttyivät viikonloppuna jopa ruuhkaksi asti* (HS 15.3.2020) kuvaa erilaisia tapoja viettää vapaa-aikaa, kun monet riennot ovat sulkeneet ovensa. Jutun tyyli on tyypillinen kategorian artikkeleille:

Ksenia Kangas tuli Kuusijärvelle nauttimaan rauhallisesta luontohetkestä ja omasta ajasta. Kuulokkeissa hän kertoi soivan Enrique Inglesiasta ja muita lattaribiisejä.

Kankaan havaintojen perusteella ihmiset olivat sunnuntaina hyvällä tuulella.

"Kaikki vaan hymyilevät."

Kangas pohti, että epidemia voi antaa ihmisille myös tervetulleen tilaisuuden hengähtää.

"Ihanaa nähdä, että ihmiset ovat ulkona. Olisiko nyt hetki sille, että saa pysähtyä."

(HS 15.3.2020)

Tutkimukseni kannalta kiinnostavaa on se, kenelle nämä artikkelit tarjoavat samastumispintaa. Ketkä ovat artikkeleiden "tavalliset ihmiset"? Kerronnallisen kategorian jutut ovat ikään kuin vertaisartikkeleita: ne tarjoavat samastumispintaa tai mahdollisuutta oman position hahmottamiseen. Kerronnallinen kategoria antaa lukijalle myös reflektiopintaa ja tarjoaa tietynlaista sosiaalisuutta – parasosiaalisuutta,

jolla tarkoitetaan yksipuolista suhdetta mediassa esiintyvän henkilön kanssa (Esim. Reinikainen, 2019). Kerronnallisessa tai tarinallisessa journalismissa, joka on kasvattanut suosiotaan, asioita käsitellään yksilöiden tarinoiden kautta. Niissä pyritään herättämään lukijassa tunteita ja toisaalta tuomaan asioita esiin mahdollisimman konkreettisesti. Lukija pyritään saamaan kiinnostumaan jutusta ja aiheista, joista hän ei muuten kiinnostuisi. Tarinalliset jutut voivat myös lisätä myötätuntoa ja rakentaa oikeudenmukaisempaa yhteiskuntaa. Toisaalta tällaiset kertomukset saavat usein jutut pärjäämään myös klikkien määrässä. (Karttunen & Nykänen 2020, 68) Toimittaja Anu Silfverberg kirjoittaa, että yksilötarinat ovat lehdissä uutisten reviiirillä. Journalismin esimerkkihenkilö on hänen mukaansa usein melko keskiluokkainen henkilö, joka saa äänensä kuuluviin muutenkin. (Mäkelä & Silfverberg 2020, 29.) Kategorian artikkelit ovat juuri tällaisia: ne esittelevät yksilöiden erilaisia tarinoita ja tunnetiloja. Ilmiöstä tai asiasta, joka jutun aiheena on, maalataan kuva yksilöiden kokemuksen kautta. Kategorian representaatioissa korostetaan tunteita ja tunteellisuutta nimenomaan haastateltujen yksilöiden kautta.

Tyypillistä kategorian jutuille ovat juuri tällaiset ns. ”tavallisten ihmisten” ajatukset ja näkemykset pandemian vaikutuksista. Huomionarvoista on, että kerronnallisessakin kategoriassa huonompiosaisten äänellä puhuvat silti muut kuin he itse, kuten esimerkiksi jutussa *”Ihmisillä oli tosi kova nälkä” – Päihdetyöntekijä kertoo koronan vaikutuksista huumeidenkäyttäjien, päiväkeskukset auki maanantaina* (HS 1.6.2020). Kategorian juttujen diskurssien analysoinnin kannalta on oleellista myös se, ketä artikkeleiden tavallisiksi ihmisiksi määritellään. (Ks. esim. Lehtonen & Koivunen 2010, 234) Ehkä huonompiosaiset eivät artikkelien näkökulmista ole näitä tavallisia ihmisiä?

4.1.5 Ilmiöllinen kategoria

Ilmiölliseen kategoriaan olen koonnut artikkelit koronapandemian mukanaan tuomista erilaisista ilmiöistä, kuten yhteisistä tempauksista tai yksittäisten ihmisten myönteisistä tarinoista. Nämä jutut ovat yleensä positiivissävytteisiä, melko kepeitäkin artikkeleita, jotka pyrkivät esimerkiksi tuomaan iloa lukijalle tai vahvistamaan solidaarisuuden tai

hyvyyden kokemuksia kertomalla yhteisöllisiä tarinoita. Tästä syystä nimesin kategorian aluksi myönteiseksi kategoriaksi, mutta päädyin muuttamaan nimeä ilmiölliseksi, joka kuvaa kokonaisuutta paremmin.

Ilmiölliseen kategoriaan artikkeleita tuli yhteensä 26, eli 8,5 prosenttia koko aineistosta. Tällaisia ilmiöllisen kategorian artikkeleita ovat esimerkiksi artikkeli *Lauttasaaren täyttää joka ilta raastavan kaihoisa ääni, kun Päivi Järvinen kantaa sikeäunisetkin herättävän soittimensa parvekkeelle* (HS 1.4.2020)²⁹ Tällaisia tyyppisiä korona-ajan, etenkin rajoitusten alkuaajan, ilmiöjuttuja oli kaikkialla mediassa paljon. Sitä selittänee se, että ihmiset tekivät erilaisia tempauksia ja halusivat piristää kanssaihmiä, jotka pysyivät erilaisten rajoitusten vuoksi pitkälti kotonaan. Kategoriassa on myös artikkeleita, jotka esittelevät yksittäisten ihmisten keksintöjä tai ideoita: *15-vuotias Niko Kotilainen valmistaa käsidesiä kylpyhuoneessaan ja myi ensimmäisen erän heti loppuun – Tukes huolestui kotikemisteistä, koska yksikin kipinä voi johtaa tuhoon* (HS 15.4.2020)³⁰ ja *Natalia Varpio julkaisi ilmaiset ohjeet suojamaskin ompelemiseen: Ensin hänelle naljailtiin, mutta nyt tuhannet ihmiset haluavat himoitun kaavan* (HS 15.4.2020)³¹ ovat esimerkkejä tämän kaltaisista myönteisistä artikkeleista. Niissä esitellään yksittäisten ihmisten tapoja innovoida korona-arkea helpottavia asioita.

Moni myönteinen artikkeli liittyy kanssaihmiä piristämiseen. *Björk Hijoort alkoi koronaepidemian keskellä maalata yritysten ikkunoihin taideteoksia Helsingin keskustassa, ja valmiit maalaukset ovat herättäneet suomalaisissa yllättäviä reaktioita* (HS 15.7.2020) kuvaa kahden taiteilijan halua piristää sekä itseään että muita:

Silloin Hijoort ja Välimaa mieltivät, miten vaikeissa oloissa voi selvitä yhdessä. Mikä tukisi ja piristäisi helsinkiläisiä heidän arjessaan.

²⁹ <https://www.hs.fi/kaupunki/helsinki/art-2000006459842.html>

³⁰ <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006509489.html>

³¹ <https://www.hs.fi/kaupunki/helsinki/art-2000006475617.html>

Huhtikuun toisella viikolla he saivat ajatuksen.

(HS 15.7.2020)

Ilmiöllisen kategorian artikkeleissa hyödynnetään niin ikään tarinallisen journalismin piirteitä samoin, kuin kerronnallisessakin kategoriassa.

4.1.6 Argumentoiva kategoria

Argumentoiva kategoria sisältää artikkelit, joissa sävy on selkeästi aiheestaan argumentoiva tai aiheitaan kohtaan kriittinen. Tällaisia juttuja ovat esimerkiksi erilaiset analyysit ja pääkirjoitukset, jotka jo juttutyypiltään sisältävät mielipiteellistä tekstiä ja pääosa tämän kategorian artikkeleista kuuluukin jompaankumpaan tyyliin. Näissä lehden linja tai kirjoittavan toimittajan mielipide näkyy selkeästi, ja jutuissa käytetään erilaisia argumentoinnin keinoja näkökulmien esiintuomiseksi. Argumentoiva kategoria on esimerkiksi kriittinen eri instituutioiden koronatoimia kohtaan tai argumentoi muuten selkeän kriittisesti erilaisia aiheita kohtaan. Jutut eivät edes pyri neutraaliuteen tai objektiivisuuteen, vaan kumpuavat nimenomaan toimittajan omista kokemuksista tai ajatuksista. Ne ovat selkeästi kantaaottavia, eivätkä pyri samanlaiseen toimittajan oman äänen kuulumattomuuteen kuin tavanomaiset artikkelit. Kategoriaan aineistostani päätyneissä artikkeleissa kriittisesti kirjoitetaan lähinnä poliittisesta päätöksenteosta. Lisäksi on kiinnostavaa, että kategorian 26 artikkelista kolme käsittelee Yhdysvaltain presidentti Donald Trumpia ja neljä EU:ta ja sen toimintaa koronapandemian hoitoon liittyvissä asioissa.

Pääkirjoitukset ovat lehden kannanottoja ajankohtaiseen aiheeseen. Esimerkiksi tämä pääkirjoitus *Itsekkyys tekee jälleen kerran EU:sta heikon, kun sen pitäisi olla vahva* (HS 1.4.2020) ottaa kantaa Euroopan kyvyttömyyteen tehdä yhteistyötä.

Epidemiakriisissä hansaliittolaisuus on hapanta, muiden maiden ihmisten elämää väheksyvää ja Eurooppaa hajottavaa itsekkyyttä. Pohjoisen maat esimerkiksi pystyvät tukemaan omia monikansallisia – myös etelässä

toimivia – yrityksiään kriisissä paljon hövelimmin kuin Etelä-Euroopan maat omiaan. Yksillä on sinko ja toisilla ritsa. Kriisin jälkeen epätasa-arvo on kasvanut entisestään. Samalla on kasvanut katkeruus.

(HS 1.4.2020)

Muutama artikkeli ei lukeudu pääkirjoituksiin tai varsinaisesti analyysiksi nimettyihin, mutta niissä on silti selkeästi nähtävillä kriittinen tai voimakkaan argumentoiva suhtautuminen aiheeseen. Esimerkiksi *Koronakriisi piirsi näkyviksi rajat suorittavan ja asiantuntijatyön välillä, eikä taakka jakaudu tasan, sanovat ay-veteraani ja historioitsija (HS 1.5.2020)* ei ole kolumni, pääkirjoitus tai analyysi, mutta siinä ”HS pohti palvelualojen ammattiliiton Pamin entisen puheenjohtajan Ann Selinin ja historioitsija Tapio Bergholmin kanssa vapun kunniaksi sitä, miten koronakriisi mullistaa ajatuksia työstä”. Koko artikkeli argumentoi koronan eriarvoistavan erilaisten työn tekijöitä.

Kriittisissä teksteissä kirjoittaja yleensä esittää väitteen: *Pitkään jatkuva etäopetus eriarvoistaa koululaisia, mutta nyt lyhyestä ja ennalta rajatusta etäjaksosta olisi tuskin suurta haittaa (HS 15.12.2020)* tai *Koronavirusta vastaan on taisteltava jämäkästi, mutta huoli liian järeistä rajoituksista on aiheellinen (HS 15.10.2020)*. Väittämisen lisäksi kirjoittaja pyrkii tekstissä perustelemaan väitettään erilaisin argumentoinnin keinoin.

5 DISKURSSIANALYYSI

Tehtyäni sisällönerittelyn ja jaoteltuani koko aineistoni kategorioihin, valitsin näistä kategorioista artikkelit, joita tarkastelen seuraavaksi diskurssianalyysin keinoin. Pohdin valintaani tehdessäni, mitkä artikkeleista edustavat selkeimmin omaa lajityyppiään, siis kutakin kategoriaa, jotta ne vastaisivat parhaalla mahdollisella tavalla tutkimuskysymyksiini.

Pohdin pitkään, analysoinko artikkeleita jokaisesta luomastani kategoriasta, vai jätänkö pois neutraalin kategorian turhan yleismaailmallisena. Antaako neutraali tiedonvälitys vastauksia siihen, mitä koetan tutkimuskysymysteni avulla selvittää? Valitsin kuitenkin artikkeleita myös neutraalista kategoriasta, sillä niihinkin sisältyy väistämättä erilaisia diskursseja. Päätin valita analyysini kohteeksi aluksi jokaisesta kategoriasta viisi artikkelia. Näin analysoitavaksi valikoituisi yhteensä 30 artikkelia, joka tuntui tämänlaajuiselle tutkimukselle sopivalta määrältä. Pyrin valikoimaan kategorioista artikkeleita eri ajoilta: niin aineistoni aikajanan alkupäästä, keskeltä kuin lopustakin. Artikkeleiden valintaa on kuvattu myös luvussa 4.

Kun aloin tehdä analyysiä, huomasin, ettei ole välttämättä tarkoituksenmukaista valita jokaisesta kategoriasta viittä artikkelia. Analyysimassa alkoi kasvaa liian isoksi. Siksi päätin painottaa analyysiani vielä tarkemmin sellaisiin artikkeleihin, joita halusin analysoida enemmän ja joiden analysoimisesta olisi eniten hyötyä suhteessa tutkimusongelmaani. Päädyin valitsemaan jokaisesta kategoriasta kolme artikkelia tarkempaan diskurssianalyysiin. Valitsin mahdollisimman pitkiä artikkeleita, joissa toimittaja on haastatellut jotakuta tai käyttänyt sitaatteja tiedotteista.

Olen suhtautunut artikkeleihin analysoidessani toisistaan erillisinä teksteinä, eli aloittanut analysoinnin joka kerta mahdollisimman neutraalista alkuasetelmasta, vertailematta artikkeleita muihin tai riippumatta siitä, mihin kategoriaan ne ovat kuuluneet. En siis ole analysoinut niitä kategoriasta käsin, vaan irrallisena mediaesityksenä. Vaikka on oleellista huomioida artikkelien konteksti eli asiayhteys,

joka tässä tutkimuksessa on koronapandemiauutisoinnin yhteiskuntaluokkarepresentaatiot, on tärkeää, etteivät edellä tai myöhemmin analysoitavat artikkelit itsessään vaikuta kulloinkin analysoitavaan tekstiin.

Olen tarkastellut, millaisia sanoja tekstissä käytetään. Ovatko ne pyrkimyksiltään ikään kuin neutraaleja, asioita toteavia tai niistä raportoivia, vai sisältyykö niihin arvottamista, normittamista tai ennako-oletuksia? Entä ketkä jutussa ovat päässeet ääneen, ja keitä artikkelissa ei ole kuultu? Entä näkyykö tekstissä esiintyvien henkilöiden välillä jonkinlainen hierarkia, vai ovatko artikkelin henkilöt tasavertaisia? Olen tarkastellut kunkin artikkelin puhetapoja ja pohtinut, toistuuko niissä jokin tietty diskurssi. Onko esillä esimerkiksi tietynlainen elämäntapa tai näkyvätkö artikkelissa vain tietynlaiset ammatit? Jääkö jokin ihmisryhmä jutussa huomiotta, vaikka tekstin annetaan ymmärtää koskevan kaikkia ja millaista henkilöä tällainen mediaesitys puhuttelee, millainen on sen oletettu vastaanottaja?

Seuraavaksi käsittelen artikkeleita kategoria kerrallaan. Jokaisen kategorian loppuun teen yhteenvedon analyyseistä.

5.1 Neutraali kategoria

Neutraalissa kategoriassa oli koko aineistostani yhteensä 90 artikkelia, joka on 29,5 prosenttia kaikista artikkeleista. Kategorian jutut ovat luonteeltaan neutraaleja, toteavia ja pyrkivät voimakkaasti objektiivisuuden ihanteeseen. Tiedonhankinnassa on pyritty puolueettomuuteen ja tasapuolisuuteen ja pyritty näin saamaan kulloisestakin aiheesta totuudenmukaista ja uskottavaa tietoa. Jutut ovat tyypillisesti raportteja jo tapahtuneesta, eivätkä juuri spekuloi mahdollisesti tapahtuvaa, kuten varoittavan kategorian jutut.

Jutut käsittelevät hyvin selkeästi eri aiheita mutta kuitenkin hyvin samaan tyyliin. Neutraalille kategorialle tyypillisesti sävy on toteava. Analysoitavaksi valitsemieni juttujen haastateltavat – kuten kategorian jutuissa yleisestikin – ovat asiantuntijoita eri

aloilta, päättäjiä tai sitten artikkelit on kirjoitettu tiedotteiden pohjalta, jolloin tieto siitä on sisällytetty tekstiin. Vain harvoissa kategorian jutuissa ääneen ylipäättään pääsee niin sanottu ”tavallinen kansalainen” johtuen juttujen informatiivisesta ja tiedonvälitykseen keskittyvästä luonteesta. Kategorian jutuista suurin osa (39 artikkelia) kuuluu talousosastolle, ja kolmanneksi suurin osa (10 artikkelia) kotimaan osastolle, ja tästä syystä analysoimani artikkelit ovat näiltä osastolta, vaikken varsinaisesti pyrkinyt valitsemaan tietyn osaston tekstejä. On huomionarvoista, että lehden osastojen rajat ovat kuitenkin häilyviä.

5.1.1 Koronavirus levinnyt koko Suomeen

Artikkelissa *Koronavirus on levinnyt Suomeen pienimpiäkin kuntia myöten – Suomessa on yksi suuralue, jossa tartuntoja on selvästi muuta maata vähemmän*³² (HS 1.4.2020) kerrotaan koronaviruksen ilmaantuvuuslukuja.

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) keskiviikkona julkaisemien tietojen mukaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueella on todettu 931 ja koko maassa lähes 1 450 tartuntaa.
(HS 1.4.2020)

Jutussa kerrataan oleelliset asiat kuluvan hetken pandemiatilanteesta: Uudenmaan eristämien muusta Suomesta, tartuntamäärät sekä koko Suomen osalta että maakunnittain sekä se, että tulevaa tilannetta on vaikea ennustaa. Valtioneuvoston muistiota käytetään jutussa lähteenä, ja lisäksi artikkelissa kuullaan asiantuntijana Itä-Savon sairaanhoitopiirin johtajalääkäri Jaana Luukkosta, joka kertoo, miksi sairaanhoitopiirin alueella tartuntaluvut ovat alhaiset. Hänen mukaansa

³² <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006460061.html>

se johtuu alueen iäkkästä väestöstä ja vähäisestä liikkuvuudesta. Jutusta löytyy tekstin tueksi informatiivista grafiikkaa. Siihen on upotettu Suomen kartta, jossa tartuntamääriä voidaan tarkastella. Jutun lopusta löytyy myös luettelomaisesti maakuntien keskeisimmät tartuntapaikat.

Artikkeli on tyyliään ja sanavalinnoiltaan neutraali, eikä se sisällä mitään selkeitä arvotuksia. Se ei rakenna kuvaa kuvitellusta lukijasta, vaan onnistuu puhuttelemaan ketä tahansa. Tätä lisää maantieteellisesti koko Suomen tartuntamäärien esittely. Haastateltava on artikkelissa asiantuntijaroolissa oleva johtajaylilääkäri, ja valinta on jutun kontekstissa hyvin looginen. Artikkelin aihepiiri koskettaa koko Suomea ja kaikkia suomalaisia, koska jokainen on potentiaalinen tartunnansaaja. Kukaan ei jää artikkelissa varjoon tai alisteiseen rooliin, ei yhteiskuntaluokkansa eikä asuinpaikkansa vuoksi. Jokaisen maakunnan tilanne on raportoitu artikkelin lopussa. Jutussa ei representoida yhteiskuntaluokkia lainkaan, eikä siitä ole erotettavissa normittavia sävyjä.

5.1.2 Oppilaista 10 prosenttia ei palannut kouluun

Artikkelissa *Suomen rehtorien arvio: Noin kymmenes oppilaista ei palannut kouluun torstaina – Riskiryhmään kuulumisen ylivoimaisesti yleisin syy*³³ (HS 15.5.2020) kerrotaan peruskoulujen palaamisesta lähiopetukseen etäopetusjakson jälkeen sekä siitä, kuinka moni oppilas on jäänyt rajoitusten purkamisenkin jälkeen kotiopetukseen. Artikkelissa haastatellaan jälleen asiantuntijaroolissa olevia: äänessä ovat opetustoimen ylitarkastaja Mari Kyllönen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastosta (AVI) ja Suomen Rehtorit Ry:n puheenjohtaja Antti Ikonen. Artikkelissa he

³³ <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006509543.html>

kommentoivat lähiopetukseen palanneiden oppilaiden määrästä ja siitä, kuinka paluu lähiopetukseen on sujunut. Jutussa käytetään asian selventämiseen lukuja:

Perusopetukseen palasi 88 prosenttia oppilaista, kertoo opetustoimen ylitarkastaja Mari Kyllönen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastosta (avi).

Kaikkiaan 74,8 prosenttia kouluista raportoi lähiopetukseen palanneiden määrän aville perjantaina. Luvut sisältävät luokat 1–9.

Varhaiskasvatuksen piirissä kotiin jääneitä on enemmän. Kunnalliseen varhaiskasvatukseen palasi Kyllösen mukaan 56 prosenttia ja yksityiseen 62 prosenttia lapsista. Esikoulujen lähiopetukseen palasi 70 prosenttia lapsista. Avin luvut kattavat 87,8 prosenttia varhaiskasvatuksesta. (HS 15.5.2020)

Jutussa on kauttaaltaan neutraali ja toteava sävy. Juttu ei ihmettele tai kummastele kotiin jääneiden oppilaiden määrää, vaan toteaa esimerkiksi, että ”Oppilaita, joihin ei ole saatu minkäänlaista yhteyttä, ei Ikosen mukaan ole kouluihin palatessa ollut enempää, kuin muina vuosina.” Jutun mukaan koulujen avaaminen on sujunut odotettua paremmin. Päänvaivaa ovat aiheuttaneet käytännön asiat, kuten ”tilajärjestelyt, ruokailujen järjestäminen ja turvavälien takaaminen välitunneilla”.

Juttu ei katso tulevaan, vaan kertaa jo tapahtunutta. Se sisällyttää itseensä kaikki koululaiset koko Suomessa, eikä erottele ketään pois. Jutussa ei ole representoituna yhteiskuntaluokkia, ja se ei ole ihme, sillä Suomen koulujärjestelmä takaa kaikista yhteiskuntaluokista tulevien koulunkäynnin. Siksi kukaan ei tässä yhteydessä jää artikkelin ulkopuolelle. Jutussa ei siksi myöskään ole normittavia sananvalintoja tai selkeää vastaanottajaa tietystä yhteiskuntaluokasta.

5.1.3 Lomamatkoja perutaan, kertovat matkatoimistot

Talouselämyksen juttu *Matkatoimistot: Moni asiakas on perunut varaamansa lomamatkan viime viikkoina – Alan etujärjestön mielestä hallituksen ohjeet ovat ristiriitaisia* (HS 15.8.2020)³⁴ kerrotaan, missä määrin asiakkaat ovat päättäneet siirtää jo varattuja lomamatkojaan. Jutussa keskitytään siihen, miltä tilanne näyttää matkatoimistojen kannalta, ei niinkään kuluttajien matkojen siirtymiseen itsessään. Jutussa lienee tehty soittokierros tunnetuimpiin matkatoimistoihin. Edustettuna ovat Tjäreborg, Aurinkomatkat ja TUI, joista on haastateltu viestintä- tai tuotepäälliköitä. Kaikki matkatoimistot kertovat, mitä lentoja ovat peruneet ja miten tiuhaan jo varattuja matkoja on asiakkaiden toimesta peruttu. Epävarmuus alalla näkyy, mutta sitä ei ole jutussa korostettu.

Suurista matkatoimistoista Aurinkomatkat ilmoitti viime viikolla peruvansa jo pakettimatkoja syksyltä. Syyskuulta jäivät toteutumatta Madeiran ja Turkin Alanyan pakettimatkat, syys-lokakuulta puolestaan Mallorcan, Mallorcan ja Dubrovikin matkat.
(HS 15.8.2020)

Artikkeli kertoo Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos THL:n valmistelemasta liikennevalomallista, joka havainnollistaisi eri alueilta palaaviin kohdistuvia toimia. Jutussa on siksi matkatoimistojen lisäksi kommentteja pääministeri Sanna Marinilta (sd), perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiurulta (sd) ja oikeusministeri Anna-Maja Hendriksonilta (rkp). Sen lisäksi aihetta kommentoi Suomen Matkailualan Liiton toimitusjohtaja Heli Mäki-Fränti, joka puhuu matkailualan harmistuksesta liittyen hallituksen epäselviin ohjeistuksiin. Kommentit on otettu tiedotteesta, ja se käy ilmi artikkelista. Kuten muissakin kategorian jutuissa, haastateltavat ovat alansa toimijoita ja asiantuntijarooleissa. Asiantuntijat kertaavat tilannetta selväsanaisesti, ja aiheen

³⁴ <https://www.hs.fi/talous/art-2000006603401.html>

huomioon ottaen (fokus on matkatoimistoissa) ainoastaan asiantuntijoiden haastattelu on perusteltua.

Juttu on melko pitkä, mikä ei ole kovin tyypillistä kategorian jutuille. Se on kuitenkin selkeästi talousuutinen, eikä siinä ole muiden kategorioiden aineksia. Juttu ei oikeastaan käsittele aihettaan tavallisen kansalaisen näkökulmasta, vaan näkökulmat ovat matkatoimistojen. Se on osoitettu matkustavalle henkilölle. Siinä puhutaan toki *monista suomalaisista, jotka ovat peruneet ja siirtäneet lomamatkojaan*, mutta ei silti pyritä piirtämään kuvaa, jossa matkustaminen on normi tai oletus. Myöskään matkatoimistojen asiakkaita ei kuvailla minkäänlaisin kuvailevin termein. Mediaesityksenä artikkeli ei representoi yhteiskuntaluokkaa.

5.1.4 Yhteenveto

Kategorian jutuissa on paljon niin sanottuja kovia uutisia. Van Poecke (1989, 12) määrittelee koviksi uutisiksi järjestysuutiset, eli uutiset, jotka koskevat tai ovat peräisin ihmisten välisiä tai ihmisen ja luonnon välisiä suhteita ja antavat informaatiota yhteiskunnan organisoiduista instituutioista sekä kysymyksistä, jotka vaikuttavat yhteiskunnan arvoihin ja normatiiviseen rakenteeseen (Emt., 12.) Kovat uutiset jäävät usein etäiseksi (emt., 6). Erilaiset onnettomuudet ja rikokset ovat kovia uutisia, jos niiden käsittely jää tarpeeksi etäiseksi ja ne tulevat pehmeiksi, jos niitä käsitellään liian läheltä. Siksi kovat uutiset välittävät informaatiota siitä, kuinka asiat ovat tai kuinka niiden tulisi olla. (Emt., 13). Juuri näin neutraalin kategoriani artikkelit toimivat. Niissä kerrotaan, mitä on päätetty, mitä on tapahtunut tai mitä tapahtuu nimenomaan instituutiotasolla. Jutut harvemmin arvailevat ja ennakoivat, kuten yllä analysoimani esimerkitkin osoittavat. Jo jokaisen analysoimani jutun otsikko kertoo hyvin suoraan, mistä on kyse. Näillä artikkeleilla ei kalastella klikkejä, vaan asiasisältö on painava ja sen luotetaan jo otsikkotasolla tuovan lukijat niiden äärelle.

Neutraalista kategoriasta analysoimani artikkelit eivät representoi yhteiskuntaluokkaa, sillä niiden fokus on muualla: näkökulma voi olla yrityksen tai koululaitoksen, tai

aiheessa voidaan käsitellä koko Suomen kansaa. Toisaalta kohderyhmänä voidaan aiheen pohjalta pitää esimerkiksi taloudesta ja yritysmaailmasta kiinnostuneita tai lapsiperheitä. Varsinaisia arvottavia sävyjä artikkeleista ei löytynyt, mutta se ei tarkoita, etteikö niitä voisi silti olla olemassa. Kaikki kolme kategoriasta valitsemaani artikkeleita olivat lopulta melko yllätyksettämiä analysoitavia. Niistä oli vaikea löytää tutkimukseni kannalta oleellista kerrottavaa, eikä niistä olekaan tutkimuskysymysteni kannalta erikseen juuri sanottavaa. Ne kuitenkin tarjoavat erinomaisen vertailukohtan muiden kategorioiden artikkeleille, joten on tärkeää, että tästäkin kategoriasta on analyysimateriaalia.

5.2 Varoittava kategoria

Varoittavasta kategoriasta poimin tarkemman analyysin kohteeksi kolme artikkelia, joiden näkökulmien ja aihepiirien ajattelin koskevan mahdollisimman erilaisia ja erilaisessa elämäntilanteessa olevia ihmisiä: asunnottomia ja ruoka-avun piirissä olevia henkilöitä, mutta toisaalta suomalaisia maatalayrittäjiä. Näin pääsen tarkastelemaan niitä kielenkäytön tapoja, jotka kohdistuvat erilaisiin ihmisryhmiin ja jotka näissä artikkeleissa korostuvat.

Varoittavassa kategoriassa on enemmän huono-osaisista kertovia artikkeleita kuin muissa kategorioissa. On tärkeä pohdinnan aihe, miksi näin on, mutta siksi on tutkimukseni kannalta oleellista myös sisällyttää useampia heitä koskevia artikkeleita tämän kategorian analyysiin. He eivät ryhmänä juuri näy esimerkiksi ilmiöllisessä tai argumentoivassa kategoriassa. Kaikkien kategorian artikkeleiden tarkoituksena on varoittaa lukijaa mahdollisesti tulevassa odottavista ongelmista. Se, ketä ongelmat koskevat, vaihtelee kategorian sisällä paljon, samoin se, kuka varottajan roolissa on.

5.2.1 Koronakriisi pidentänyt ruokajonoja

Artikkeli *SPR: Koronakriisi pidentänyt ruokajonoja, ruoka-apu on monelle arjessa välttämätöntä* (HS 1.12.2020)³⁵ on koko aineistoni harvoja selkeästi huono-osaista ihmisryhmää koskevia artikkeleita. Juttu käsittelee ruoka-avun tilannetta Suomen Punaisen Ristin (SPR) selvityksen pohjalta. Selvityksessä on kysytty ruoka-avun asiakkaiden kokemuksia. Sen lisäksi jutussa kerrotaan, että ruoka-apua saavat kuukausittain tuhannet ihmiset 84 eri paikkakunnalla.

Juttu on selkeästi kirjoitettu SPR:n lähettämän tiedotteen pohjalta, eikä toimittaja ole tekstistä tulkiten käyttänyt aiheen käsittelyyn omaa tiedonhankintaa: toimittaja esimerkiksi käyttää jutussa ilmaisua ”SPR:n hyvinvoinnin ja terveyden päällikkö kertoo tiedotteessa”.

Yksi syy tälle voisi teoriapohjani perusteella olla se, ettei tällainen normaali kuulu oletettavasti keskiluokasta käsin työskentelevän toimituksen arkeen ja siksi aihe ei ehkä myöskään organisaation päädy toimituksen listalle. Tiedottaminen on lisääntynyt 2000-luvulla, ja sitä tehdään enenevässä määrin myös järjestöissä (Kantola & Lounasmeri 2014, 3). Tämä ei tietenkään yksittäisenä tekijänä lopulta kerro muuta, kuin että aihevalinta ei ole syntynyt toimituksessa, ja kyseinen juttu olisi ehkä jätetty tekemättä ilman Suomen Punaisen Ristin lähettämää tiedotetta. Lisäksi on kuitenkin huomioitava, ettei yksittäinen artikkeli kerro koko totuutta aiheen käsittelystä tutkimuksen kohteena olevassa mediassa, vaan mahdollistaa ainoastaan omaan aineistonkeruun päiviin osuvista artikkeleista tehtävät johtopäätökset.

Jutussa kerrotaan neutraalisti ruoka-avun tarvitsijoiden määrän kasvaneen koronapandemian myötä. Vaikka juttu siis varoittaa huono-osaisuuden ja avuntarpeen lisääntymisestä, se tehdään ilman voimakkaita tai asenteellisia sanankäänteitä.

³⁵ <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000007653256.html>

Neutraali tyyli saattaa johtua artikkelin tiedotepohjaisuudesta: lähettävällä taholla aihetta ovat todennäköisesti käsitelleet viestinnän ammattilaiset, joilla on kokemusta siitä, kuinka huono-osaisista ihmisistä kirjoitetaan kunnioittavasti.

Artikkeli onnistuu välttämään huono-osaisten ihmisten arjen arvottamisen. Jutun normaaliksi, 'meiksi' muodostuu laaja joukko ihmisiä, joka voi sisältää kenet tahansa, lukijankin.

SPR pitää huolestuttavana, että niin moni ihminen joutuu edelleen turvautumaan ruoka-apuun Suomessa.

(HS 1.12.2020)

Sana *moni* voi pitää sisällään meistä kenet tahansa: "moni meistä". Lause ei pidä sisällään minkäänlaista selkeää erottelua meihin ja muihin. Ruoka-avun saajista puhutaan jutussa SPR:n *asiakkaina*. Toisaalta SPR joutuu kuitenkin muistuttamaan, että he ovat *tavallisia ihmisiä*, vaikka sitä, millainen tavallinen ihminen on, ei jutussa avata. Se, että ruoka-apua hakevat ihmiset eivät olisi tavallisia ihmisiä, on ajatus, joka nousee vain toiseuttamisen kautta. Toiseuttaminen viittaa vieraasta erottautumiseen, jossa *toinen* asetetaan alisteiseen asemaan. Tätä voidaan toteuttaa esimerkiksi diskurssien ja sananvalintojen avulla. (Esim. Seppänen & Väliverronen 2014, 106.)

He ovat SPR:n mukaan tavallisia ihmisiä, joilla talous on jostain syystä tiukalla eivätkä rahat riitä ruokaan.

(HS 1.12.2020)

Se, onko myös asenteellisuuden poissaolo jutun tiedotepohjaisuuden ansiota, jää arvailtavaksi. Siitä ei voi tehdä johtopäätöksiä tietämättä toimitusprosessia läpikäyttyä ja lukematta alkuperäistä tiedotetta, jota jutun pohjana on käytetty.

5.2.2 Asunnottomien toiminta on joutumassa taivasalle

Asunnottomien toiminta on joutumassa taivasalle – ”Jossain näiden ihmisten on saatava olla ja elää” (HS 15.12.2020)³⁶ on varoittavan kategorian juttu, jonka sisältö koskee selkeästi huono-osaisia ihmisiä. Se ei ole suoraan koronapandemiasta kertova juttu, mutta sivuaa asunnottomien oloja koronapandemian aikana. Jutussa kerrotaan asunnottomien tukitoiminnasta, Vailla vakinaista asuntoa ry:stä, joka on toiminut Helsingin Alppiharjussa. Järjestön vuokrasopimus on irtisanottu yllättäen, vaikka rakennuksessa alkavan kunnostuksen piti vaikuttaa järjestön toimintaan vain hetkellisesti. Lisäksi jutussa kerrotaan, että koronapandemia on osunut pahasti asunnottomiin, koska heille monesti ainoa yösiija, ja koronapandemian aikana paikkoja on jouduttu rajoittamaan. Jutussa haastatellaan yhdistyksen toiminnanjohtajaa Sanna Tiivolaa. Yhdistys on jutun mukaan asiasta tyrmistynyt. Juttu varoittaa asunnottomien tukitoiminnan joutuvan kodittomaksi. Jo ensimmäisessä jutun lauseessa käytetään siis tyylikeinona kielikuvaa, joka viittaa asunnottomien (kansankielisemmin kodittomien) ihmisten tukitoiminnan tilojen irtisanomiseen. Rinnastusta voidaan tarkastella siitä näkökulmasta, tulisiko sen olla nokkela sanaleikki, ja pohtia siitä jatkaen, onko tällainen nokkelan tyylikeinon käyttäminen tässä yhteydessä tarpeen.

Jo otsikossa käytetään toiseuttavaa lainausta – se, kenen lainaus on, jää pelkästä otsikosta lukijalle epäselväksi, sillä siinä ei ole johtolauseita. Jutussa ei kuitenkaan ole muita haastateltavia kuin Tiivola, joten sitaatin voinee olettaa hänen omakseen jo ensimmäisten kappaleiden jälkeen. On toimituksessa tehty valinta nostaa tällainen raflaava lause verkkojutun otsikkoon saakka.

”Jossain *näiden ihmisten* on saatava olla ja elää” pitää ikään kuin sisällään ajatuksen siitä, että todistellaan ”myös näiden” olevan ihmisoikeuksien arvoisia. Monesta ihmisryhmästä ei liene oletusta, etteikö olisi saatava olla ja elää. Ei puhuta vain asumisesta vaan tavallaan sitä suuremmasta olemisen tasosta. Otsikointiin sisältyy

³⁶ <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000007684993.html>

myös oletus, että joku on sitä mieltä, etteivät he saa olla missään. Lupa annetaan aina ylhäältä päin, joten kuka on taho, jolta tämä lupa on saatava? Neutraalimpaa olisi ollut käyttää esimerkiksi muotoa ”jossain *heidän* on saatava *asua*”, vaikka luvan antaminen sisältyy senkin merkitykseen edelleen. Myöhemmin jutussa käy ilmi asiayhteys, josta otsikon lainaus on:

Tiivolan mukaan juuri asunnottomien tukipalveluille on erittäin vaikea löytää sopivia vuokratiloja hyvien kulkuyhteyksien päästä.

”Meidän kävijämme eivät ole ihan tavan tallaajia. Se voi aiheuttaa ihmisissä pelkoa, ja ymmärrän sen hyvin. He kuitenkin ovat kansalaisiamme ja kaupunkilaisiamme. Jossain heidän pitää saada olla ja elää”, hän sanoo.

”He ovat olemassa joka tapauksessa. Eivät he poistu tästä maailmasta. He ovat ehkä sitten enemmän kaduilla tai rappukäytävissä.”

(HS 15.12.2020)

Tämä selvittää otsikon lainauksen taustoja: *joillakin muilla* on ehkä tämä oletus, että Vailla vakinaista asuntoa ry:n asiakkaiden ei ehkä tulisi saada olla missään. Joka tapauksessa tällainen puhetapa toiminnanjohtajaltakin voidaan nähdä toiseuttavana: he *kuitenkin* ovat yhteiskuntamme jäseniä, he ovat olemassa *joka tapauksessa, haluttiin niin tai ei*. Näistä maininnoista voi tehdä vahvan oletuksen siitä, kelle juttu on tarkoitettu ja kenen normaalista käsin kirjoitettu – siis ikään kuin kenelle asunnottomien olemassaoloa puolustellaan. Artikkelia ei ainakaan ole kirjoitettu asunnottomille ihmisille: jos jutussa puhuteltaisiin heitä tai jos he olisivat osa jutun kohderyhmää, ei heistä käytettäisi ilmaisua ”näitä ihmisiä”. Juttua tuskin on suunnattu myöskään muulla tavoin huono-osaisille, joilla voisi olla potentiaalinen riski jäädä asunnottomaksi. Juttu on tarkoitettu keskiverrolle normikansalaiselle, hänelle, joka erottuu näistä ihmisistä. Median meille, ei näille.

Artikkeli on malliesimerkki siitä, kuinka huono-osaisista mediassa kirjoitetaan. Heidät on ulkoistettu median kuluttajista, ja kun heidät harvoin nähdään jutun aiheena, juttu suunnataan hyväosaiselle, jonka arkitodellisuus on kaukana *näiden* ihmisten arjesta. Heidä pitää pehmitellä: antakaa asunnottomien olla osa yhteiskuntaamme. Kiinnostavaa on myös se, että artikkeli on aineistoni ainoa representaatio asunnottomista pandemia-aikana, eikä se edes kerro näiden asioiden välisestä suhteesta suoraan vaan sivumainintana. Tässä artikkelissa huono-osaisten eli alimpien luokkien representaatio toistaa jo olemassaolevan tutkimusten tuloksia. Keskiluokasta erillinen luokka toiseutetaan erilleen "meistä". Myös sävyt ja sananvalinnat ovat selkeän arvottavia.

5.2.3 Nyt pitäisi pystyä velvoittamaan suomalaisia töihin

Jutussa *"Nyt pitäisi pystyä velvoittamaan suomalaisia töihin" – Maataloutta uhkaa jättimäinen työ-voimapula, ja se näkyy pian ruoan hinnassa (HS 1.4.2020)*³⁷ puhutaan otsikonkin mukaisesti uhasta, joka kotimaan maataloutta koskee. Jutussa kerrotaan, kuinka Suomi todennäköisesti kärsii myöhemmin hintojen nousuun johtavasta "vihannesvajeesta", jos kausityöntekijöitä tiloille ei löydy. Lisäksi uhkana nähdään mahdolliset maatalousyriyten konkurssit.

Jutussa haastatellaan taimitarhan toimitusjohtajaa, työ- ja elinkeinoministeriön maahanmuuttojohtajaa Sonja Hämäläistä ja viitataan poliitikkojen aiempiin puheisiin aiheista. Lisäksi jutussa kommentoi MTK:n elinkeinojohtaja sekä maa- ja metsätalousministeriön ylitarkastaja. Artikkelissa on siis mukana useita korkean tahon asiantuntijoita ja yksi perheyriyksen johtaja, jota mahdollinen uhka koskee.

³⁷ <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006459917.html>

Jutussa käytetään useita kategorialle tyypillisiä sanoja: alaa *uhkaa* suuri työvoimapula, alalla *jännitetään*, yrityksissä *eletään pelonsekaisissa tunnelmissa*. Artikkelin koskettaa silti alan ulkopuolista henkilöä vain ruoan hinnannousun osalta, ja sitä käsitellään jutussa lopulta melko vähän. Enemmän keskitytään siihen, millä tavoin tiloille voitaisiin löytää tekijöitä.

Artikkelin asetelma on kiinnostava: tiloille tulisi löytää työväenluokkaisia tekijöitä töihin, jotka ovat aiempina vuosina hoituneet lähinnä ulkomaalaisten työntekijöiden voimin. Työväenluokka on siis ikään kuin artikkelin kohteena, mutta ei näy tekstissä. Jutussa mainitaan lomautetut, joita ehdotetaan palkattavaksi työvoimapulan avuksi.

”On myös tärkeää, että myymälät pysyvät auki. Näin puutarhaharrastus voi jatkua ja lisätä ihmisten viihtymistä kotipuuhissa.”

Tahvosta mietityttää, minkä verran omalle taimitarhalle heruu luonnonvara-alalle luvatussa 1 500 ulkomaalaisesta työntekijästä.

Loppukesästä pitäisi poimia isot määrät omenoita ja pensasmustikoita puutarhatilan omilta viljelyksiltä.

”Kyllä nyt pitäisi pystyä löytämään ja ehkä jopa velvoittamaan myös suomalaisia töihin.”

(HS 1.4.2020)

On kiinnostavaa, kuinka samaan aikaan normina nähdään puutarhassa viihtyvä koti-ihminen ja suomalainen, joka pitäisi voida velvoittaa töihin. Voitaisiinko keskiluokkaisia toimistotyöntekijöitä ajatella velvoitettavan maataloustöihin? Ongelma tulee tässäkin artikkelissa nimeämättömistä ihmisryhmistä ja siitä, ettei luokista puhuta ääneen. Lukijalle nousee kuitenkin mielikuva siitä, ketkä ovat puutarhassa ja ketkä poimimassa hedelmiä ja marjoja.

5.2.4 Yhteenveto

Varoittavassa kategoriassa oli enemmän huono-osaisista kertovia artikkeleita kuin muissa kategorioissa. He eivät ryhmänä juuri näy esimerkiksi ilmiöllisessä tai argumentoivassa kategoriassa. Näin voi olla siksi, että kuten aiemmin jo mainittu, koronapandemia aiheuttaa eniten vaikeuksia yhteiskunnan huonoimmassa osassa oleville ihmisille. Toisaalta tällainen vaan toisintaa ennakkoasenteita huono-osaisista, kun he eivät juuri näy muunlaisissa yhteyksissä. Koska huono-osaisuus nähdään asemana, jota pitää välttää ja varoa, ehkä siitä myös kirjoitetaan enemmän varoittavaan sävyyn?

Varoittavan kategorian artikkeleissa yhteiskuntaluokan representaatio toisintaa aiemmissakin tutkimuksissa esiin tullutta toiseuttavaa kaavaa. Puhetapa vahvistaa keskiluokkanormia, ja se näkyy vahvasti juuri näissä huono-osaisista ihmisistä kertovissa mediaesityksissä. Luokkia ei nimetä kategorian analysoiduissa artikkeleissa, eikä ihmisryhmien välisiä eroja kirjoiteta auki. Ne jäävät nimeämättä ja osoittamatta, ja toisaalta vahvistavat juuri näin näkymätöntä normia, meitä, jonka ulkopuolelle jäävät muut.

5.3 Ohjeistava kategoria

Ohjeistavan kategorian jutut nimensä mukaan antavat neuvoja, vinkkejä ja ohjeita lukijalleen. Oleellinen kysymys tämän kategorian jutuissa on, kelle neuvot on kohdistettu. Millaista elämää oletetusti elää ihminen, jolle vinkit on suunnattu? Moni artikkeli näyttää olevan osoitettu toimistotyöläisille tai perheille. Ne koskevat työpaikkojen suosituksia, maskien käyttöä ja etäkoulua, koulujen avaamista, harrastuspaikkoja. Ne antavat ohjeita näiden palvelujen tai tilojen käyttäjille. Toimittaja selvittää ja neuvoo, palvelee lukijaa. Valitsin ohjeistavasta kategoriasta analysoitavaksi kolme artikkelia. Niissä oli selkeästi lukijalle tarjoiltavia ohjeita, ja niistä oli myös selkeästi erotettavissa, kenelle ohjeet annetaan. Siksi ne ajoivat hyvin asiaansa kategoriansa esimerkkiartikkeleina.

5.3.1 Kunnossa pysyy kotonakin

*Kuntosalit sulkevat oviaan, mutta kunnossa pysyy kotonakin – HS kokosi yhteen juttuun viisi erilaista kotitreeniä (HS 15.3.2020)*³⁸ on pandemian alkumainingeissa julkaistu juttu kunnossa pysymisestä harrastuspaikkojen mennessä kiinni. Jutussa esitellään erilaisia kuntoilu- ja liikuntavinkkejä kuvien kanssa, eikä se ole artikkelina kovin pitkä, vaan linkit johdattavat lukijan erilaisten treenien äärelle. Lähtöoletuksena artikkelissa on, että ihmisellä on liikuntaharrastuksia kodin ulkopuolella ja näin ollen hänen aktiivisuutensa vähenee harrastuspaikkojen mennessä rajoitusten vuoksi kiinni. Tämän kertoo jo jutun otsikko: *kunnossa pysyy kotonakin*. Jutussa oletetaan myös, että lukija on alun perin *kunnossa* – mitä se sitten tarkoittaakaan.

Jutun treenivinkit on koottu jo aiemmin *Sport*-lehdessä julkaistuista kotitreeneistä. Niiden avulla ”pysyt kunnossa neljän seinän sisälläkin”, juttu julistaa. Vinkeistä suurimman osan voi toteuttaa ilman välineitä, mutta joissakin tarpeen ovat käsipainot tai kahvakuula ja kuminauha. Vinkit ovat yleismaailmallisia, ja sopivat sikäli todennäköisesti hyvin monenlaisille ihmisille. Niitä ei ole suoraan suunnattu kellekään, eikä ohjeisiin yhdistetä selkeästi mitään tiettyä ihmisryhmää. Tekstin mukaan ohjeet on kuitenkin suunnattu (tieto)työtä tekeväille: hänelle, jolla on kiire, joka istuu paljon tietokoneen ääressä ja pitää lounastaukoja. Hänelle, joka pitää itsestään huolta ja jolla on ollut varaa kuukausittaiseen salikorttiin.

Lähes jokainen löytää arjestaan parin minuutin aikataskuja. Minitreeneistä on moneksi: ne virkistävät istumisen lomassa, herättävät yöunien jälkeen ja toimivat lounastauollakin.

--

Tietokoneen ääressä istuminen kannattaakin vaihtaa välillä hyppelyyn.

³⁸ <https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006440268.html>

(HS 15.3.2020)

Oletettu lukija siis kärsii *istumisen aiheuttamista* jumeista. Juttu ei suoraan tarjoa venyttelyohjeita koko päivän jalkojen päällä seisovalle hoitajalle tai raskasta fyysistä työtä tekeväälle rakennustyöntekijälle, mutta siinä kerrotaan treenien sisältävän liikkeitä ”eri lihasryhmille ja erilaisiin tarkoituksiin aina lihasvoimasta liikkuvuuden lisäämiseen.” Se siis näennäisesti pyrkii olemaan jokaiselle jotakin tarjoava paketti, vaikka kuitenkin sulkee ulos esimerkiksi henkilöt, joilla on liikuntakyvyn rajoitteita. Artikkelin normi on siis istumatyötä tekevä, liikuntakykyinen henkilö, joka ymmärtää pitää itsestään huolta, mutta kaipaa siihen inspiraatiota ”uuden edessä”.

5.3.2 Työpaikoille tuli maskisuositus

Kategoriassa on useita maskeista kertovia, ohjeistavia juttuja. Valitsin niistä analysoitavaksi yhden, joka vastasi kategorialle tyypillistä artikkelia, oli sopivan mittainen analysoitavaksi ja jossa oli haastateltava kommentoimassa aihetta. *Työpaikoille tuli maskisuositus – Maskin käyttö on erityisen perusteltua kolmessa tilanteessa, sanoo asiantuntija* (HS 15.10.2020)³⁹ kokoaa ohjeita tilanteisiin, jossa maskia on suositeltua käyttää.

Jutussa on haastateltu Elinkeinoelämän keskusliiton asiantuntijalääkäriä Auli Rytivaaraa, ja se summaa, että maskeja tulisi käyttää silloin, kun turvavälejä tai vuorottelua ei voida järjestää. Jutussa neuvotaan käyttämään maskia työpaikalla 1) avokonttorissa, 2) yli 15 minuutin mittaisissa kokouksissa etenkin ahtaassa neuvotteluhuoneessa ja 3) taukotiloissa. Jutun lopussa mainitaan, että maskia on tarpeen käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle potilas- ja asiakastyössä.

³⁹ <https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006670251.html>

Artikkelissa ei puhuta heistä, jotka ovat koko ajan töissä fyysisesti työpaikoillaan esimerkiksi myyjinä tai rakennuksilla, vaan viitataan automaattisesti ihmisiin, jotka voivat olla etänä ainakin osan aikaa. Jutussa nähdään perusteltuna olla työpaikalla, kun tehdään esimerkiksi *kehitystyötä*, jolloin on vaikeaa olla etänä koska tilanteissa tarvitaan vuorovaikutusta muiden kanssa.

Hän muistuttaa, että yritykset ovat jo tehneet paljon tartuntariskin vähentämiseksi. Monet ovat ryhtyneet kierrättämään työntekijöitään vuoroissa niin, että osa on vuorollaan etä- ja osa lähitöissä. Tällä hetkellä lähityössä työpaikoilla on Rytivaaran mukaan 30–50 prosenttia työntekijöistä.

”Tällainen kierrätys on tärkeää. Tietyt asiat, kuten esimerkiksi kehitystyö vaativat, että työntekijät pääsevät ainakin ajoittain suoraan vuorovaikutukseen toistensa kanssa”, Rytivaara huomauttaa.

(HS 15.10.2020)

Juttu on yksittäinen artikkeli, jonka ei mitenkään voida olettaa kattavan kaikkia mahdollisia maskiin liittyviä ohjeistuksia, mutta puhuttaessa ”työpaikkojen maskisuosituksista” niputetaan yhteen kaikki työpaikat. Juttua ei ole kehystetty esimerkiksi koskemaan toimistotöitä, vaikka näin olisi selvyiden vuoksi voinut tehdä, ja samalla olisi ohitettu yleistämisen ja olettamisen mahdollisuus. Nyt jutusta jätetään jotakin pois, ja kuten median vallankäytön tapoihin kuuluu, luodaan sen avulla normeja. Näillä valinnoilla luodaan lukijalle kuva siitä, millainen on *normaali* työpaikka. Se onnistuu mainiosti ilman, että sitä mainitaan ääneen, ja oikeastaan se onnistuu juuri siksi. Jutun yksityiskohdat koskevat lähinnä toimistotyötä: jutussa ei mainita puhtaanapitoa, rakennustöitä tai vaikkapa myyntityötä. Tällöin ne maalaavat normiksi tällaisen toimisto- tai muunlaisen tietotyön, joka hoidetaan lähinnä päätteeltä käsin.

5.3.3 Lastenlääkäri ei suosittele puistojen karttamista

Artikkelissa *Lasten infektio­lääkäri ei suosittele puistojen karttamista tai leikkikavereiden rajaamista vain yhteen ystävään – ”Tärkeää, että kaikki pääsevät välillä ulos tuulettumaan” (HS 1.4.2020)*⁴⁰ käydään läpi asiantuntijan johdolla lapsiperheiden suositeltuja toimintatapoja koronapandemia-aikana. Koska Suomen terveysturvallisuusviranomaiset eivät ole linjanneet, kuinka lasten kaverisuhteissa tulee toimia, on vastuu siirtynyt vanhemmille. Tähän tarpeeseen pyrkii vastaamaan juttu, johon on haastateltu lasten infektio­lääkäriä. Juttu ei millään tapaa oletta, millainen perhe on kyseessä, vaan ohjeet on annettu neutraaliin ja hyvin monenlaiset perheet sisällyttävään sävyyn. Juttu ei oletta, millaisia vanhempia lapsilla on, ovatko perheet ydinperheitä, tai käyvätkö vanhemmat tai vanhempi etä- vai lähitöissä – tai onko vanhempi töissä ollenkaan.

Turvavälien pitäminen lasten leikeissä kuulostaa mahdottomalta.

”Voi sitä yrittää vahtia, mutta eihän se käytännössä onnistu. Tässä vaiheessa on tärkeää vanhemmillekin, että kaikki pääsevät ulos välillä tuulettumaan ja lapset juoksemaan.”

(HS 1.4.2020)

Juttu toki olettaa, että lapset käyvät leikkimässä muiden lasten kanssa leikkipuistoissa, ja että vanhempi on heitä vahtimassa. Tällainen oletus ei kuitenkaan katso yhteiskuntaluokkaa, vaan kohdistuu ylipäättään lapsi-vanhempi -suhteeseen. Se ei myöskään oletta, että kaikilla on nimenomaan perhe, johon kuuluu lapsia, vaan puhuu selkeästi vanhemmista ja lapsiperheestä. Jutusta ei ole löydettävissä normittavaa diskurssia, eikä siinä toisaalta ole nähtävillä yhteiskuntaluokan representaatioita.

⁴⁰ <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006460055.html>

5.3.4 Yhteenveto

Ohjeistavassa kategoriassa kerrotaan ja neuvotaan ylhäältä päin, kuinka tulee, kannattaa tai voi elää, toimia tai ajatella. Koronapandemian ollessa kaikille täysin uusi tilanne tämä on hyvin perusteltua, ja toisaalta voidaan ajatella, että on myös yksi journalismin tehtävistä ohjeistaa kansalaisia toimimaan. Kategorian artikkeleissa on paljon hyviä neuvoja, jotka ovat tarpeen uudenlaisessa tilanteessa. Kategorian representaatiot käyttävät median valtaa: antamalla ohjeita ylhäältä päin lukijat voidaan saada toimimaan halutulla tavalla – esimerkiksi käyttämään maskeja tai pitämään huolta turvaväleistä. Yhtäältä tämä on yhteisen hyvän nimissä toivottavaa, mutta toisaalta pitää sisällään myös mahdollisia vallankäytön ongelmia.

Ohjeistavassa kategoriassakin representaatioilla on norminsa, eli se, kenelle ohjeita tarjoillaan. Normiksi piirtyy tässä luvussa analysoimissani representaatioissa etätöitä tekevä tai toimistossa työskentelevä henkilö, jolla on lapsia: keskiluokka- ja ydinperhenormi voi kategoriassa hyvin. Ohjeistavissa representaatioissa toistuvat usein keskiluokkainen työntekijä, ei tehtaissa, kaupoissa ja rakennuksilla työskentelevä työväentaustainen, ei työtön tai ravintolasta lomautettu työntekijä, vaikka voisi ajatella, että yhtä lailla hekin kaipaisivat uudenlaisessa tilanteessa neuvoja ja samastumispintaa. Yhdessä analysoimassani mediaesityksessä normittavia diskursseja tai yhteiskuntaluokan representaatioita ei ollut löydettävissä. Kokonaisuudessaan kategoriassa on siis kuitenkin myös paljon mediaesityksiä, joihin ei tällaista normitettua henkilöä sisälly.

5.4 Kerronnallinen kategoria

Kerronnallisen kategorian kolme analyysiartikkelia valitsin likimain samoin perustein kuin aiemmistakin kategorioista: mahdollisimman kategorialleen tyypillisiä tekstejä ja sen lisäksi erilaisia ihmisryhmiä koskevia artikkeleita. Näin pystyn analysoimaan, kerrotaanko joistakin ihmisryhmistä eri tavoin kuin toisista ja toisaalta kenen

todellisuus korostuu. Kenen todellisuudesta käsin jutut on kirjoitettu? Ketkä niissä ovat toimijoina?

Kerronnallinen kategoria näyttäytyy analyysin alkuvaiheessa selkeästi toisintavan keskiluokkaista normia. Siihen saattaa liittyä tiedonvälityksen erilainen lähtökohta: kun pyritään kuvaamaan arkea tai ylipäätään ihmisten elämää, on siitä hyvin inhimillistä kirjoittaa omasta positiosta käsin. Toisaalta myös aktiivisia valintoja tehdään, kun päätetään, kenen arkea jutuissa kuvataan.

5.4.1 Kauppias tarjoaa asiakkaille käsidesit

Ensimmäinen diskurssianalyysin keinoin analysoimani juttu kerronnallisesta kategoriasta on *Kauppias tarjoaa asiakkaille käsidesit Tammiston Citymarketin vihannesosastolla, mutta ketjut eivät ole ryhtyneet poikkeustoimiin koronaviruksen vuoksi (HS 1.3.2020)*⁴¹. Juttu on julkaistu hyvin pandemiakriisin alussa, ja onkin aineistoni aikajanan ensimmäisiä artikkeleita.

Jutun aiheena on tarkastella, kuinka asiakkaat käyttävät käsidesiä asioidessaan ruokakaupassa sekä selvittää, onko kaupoissa varauduttu pandemiaan tavallisesta arjesta poikkeavin keinoin. Juttuun on valittu haastateltavaksi erilaisia ihmisiä, jotka on todennäköisesti pysäytetty kesken kauppareissunsa: flunssainen nainen kirkaanpunaaisessa toppatakissa, ”Tuusulassa asuva Liisa”, varhaiskasvatuksen opettaja kahden lapsensa kanssa ja eläkeläispariskunta. Sen lisäksi on kysytty kauppiaalta ja SOK:n riskienhallinnan päälliköltä, millaisin toimin koronapandemialta kaupoissa suojaudutaan.

⁴¹ <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006424502.html>

Haastateltavia ei ole etukäteen voitu seuloa sen kummemmin, vaan kommentteja on pyydetty todennäköisesti heiltä, jotka ovat niitä suostuneet antamaan. Tätä ei voida kuitenkaan näyttää toteen pelkästään tekstiä analysoimalla. Tämä mahdollisuus on kuitenkin pidettävä mielessä artikkelia ja sen valintoja analysoidessa. Juttu keskittyy kuvailemaan haastateltaviaan omituisen tarkkaan suhteessa jutun aiheeseen:

Kiireisen oloinen tummahiuksinen nuori nainen ottaa käsidesiä tottuneen oloisesti ostosten lomassa ohi kulkiessaan. Hän jatkaa samantien matkaansa. Ostoskärryyn päätyy seuraavaksi salaattipussi.

--

Farkkuihin, ruskeaan nahkatakkiin ja pinkkiin paitaan pukeutunut Carl Liljeqvist tulee vastaan kahvilan käsidesipisteellä. Hän kertoo käyvänsä kaupan kahvilassa pari kertaa viikossa.

(HS 1.3.2020)

Miksi on oleellista, millaiset vaatteet haastateltavalla on päällään? Mitä pukeutumisen kuvauksella pyritään saavuttamaan? Tummahiuksinen nainen ottaa jutussa käsidesiä *tottuneen oloisesti*: hänelle tällainen käsihygieniasta huolen pitäminen lienee siis totuttu tapa. Sillä voidaan piirtää naisesta tietynlaisia kuvia: hän lienee siisti, tiedostava, itsestään huolen pitävä henkilö. Näin rakennetaan myös luokka-asemaa. Ostoskärryyn päätyy seuraavaksi salaattipussi – valinta on sisäistetty terveelliseksi ja tuoreeksi, ja on jutussa oleellinen mainita, koska antaa merkityksiä myös henkilön valinnoille. Ruokavalinnat ovat aktiivisia valintoja, joihin kaikilla ei ole mahdollisuutta. Ravitseva, tuore ruoka on merkki tietynlaisista resursseista, kuten siitä, että on taloudellinen mahdollisuus tehdä hyviä valintoja ja on siihen myös tiedollista ymmärrystä.

Kerronnalliselle kategorialle ja sen jutuille on ominaista, että tarkempaa kuvailua käytetään tyylikeinona, kuten tässäkin jutussa. Toimittaja tekee kuitenkin henkilöitä kuvaillessaan koko ajan aktiivisia valintoja: kuvaa jotakin, tuo esiin joitakin yksityiskohtia ja toisaalta jättää jotakin kuvaamatta. Jutusta piirtyy mielikuva ”normin” mukaisista ihmisistä: kiireisistä nuorista, eläkeläispariskunnasta, työssäkäyvistä perheenisästä. On kategorialle muutenkin tyypillistä, että pandemia-aikana se pyrkii kuvaamaan ”tavallisia perheitä”: miten heillä sujuu etäkoulu⁴², entä kuinka tavallinen kaupunkilaisperhe retkeilee⁴³? Tässä tulee vastaan jälleen oleellinen kysymys: kuka on tavallinen ihminen? Mitä tällaisen tavallisen (eli normin) ulkopuolelle jää?

5.4.2 Herkuton harvinaisuus

Jutussa *Herkuton harvinaisuus* (HS 15.7.2020)⁴⁴ Helsingin Sanomien toimittaja lentää Yhdysvalloista Suomeen sen kunniaksi, että lentoliikenne aloittaa hitaan paluun kohti ”uutta normaalia”. Juttu on tyypiltään toimittaja testaa -tekstiä: toimittaja kirjoittaa omista kokemuksistaan minämuodossa. Hän kertoilee tuntemuksistaan pitkin matkaa, kuten kutittavasta maskista, vaikeudesta vaihtaa sitä suositellun neljän tunnin välein, turistiluokan ankeista leipärullista (kun yleensä näin pitkällä, kymmenen tuntia kestäväällä lennolla saa kaksi lämmintä ateriaa). Koko lento vaikuttaa kärsimysnäytelmältä:

Jätän alkoholijuomat väliin. Taidan juoda hieman tavallista vähemmän vettäkin turhan liikkumisen välttämiseksi. Siitä seuraa pistävä päänsärky.

⁴² <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006440436.html>

⁴³ <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006440447.html>

⁴⁴ <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006572252.html>

Yritän nukkua, mutta kun ottaa käyttöön maskin lisäksi korvatulpat ja silmäsuojat, tuntuu kuin pää olisi pussissa.

(HS 15.7.2020)

Toimittaja kirjoittaa, että ”*matkustaminen oli pandemia-aikana totisesti toista kuin ennen*”. Hän kirjoittaa myös, että ”*lentämisestä on tullut harvojen hommaa, mutta kaikki huvi ja herkut ovat poissa*”. Näistä lauseista voi tehdä vastapäätelmän, jossa lentäminen on aiemmin ollut yksiselitteisesti normi, joka on tavalliselle ihmiselle hyvin tyypillinen tapa matkustaa. Lentämisen on voitu nähdä olevan jo hyvin saavutettavissa halpalentojen kautta myös muille kuin hyvätuloisille, mutta matkustaminen itsessään sisältää muitakin kustannuksia kuin lennot ja on siksi säännöllisenä huvina eniten hyvin toimeentulevien ihmisten etuoikeus.

Jutun tarkoitus lienee kuvata muuttunutta lentomatkustamista ja antaa tietoa muille lentoliikennettä käyttäville. Juttu pitää lentämistä selkeästi oikeutena, ja lentoliikenteen pikkuhiljaista normalisoitumista juhlittavana asiana. Ilmasto ei mainita. Toimittaja kertoo jutun alussa jo matkanneensa Suomen ja Yhdysvaltain väliä 1990-luvulta asti. Jutussa kertoja on kritiikitön omaa positiotaan kohtaan ja tekee oletuksia lukijasta. Tekstissä representoi hyväosaisen arkea: matkustaminen lentäen vaikuttaa olleen jokseenkin normaali, itsestään selvä ja oikeutettu osa arkea, joka nyt on ikään kuin pilattu. Toimittaja kirjoittaa kaltaisilleen: heille, joilla on kokemus lentämisestä, ja jotka tietävät, mitä lentokoneessa yleensä tarjoillaan.

Juttu representoi keskiluokkanormia, jossa ulkomaanmatkailu on yksilön oikeus ja erottamaton osa elämäntyyliä. Se ylläpitää käsitystä siitä, millaisiin asioihin elämässä on normi pystyä ja millaisia asioita pidetään tavallisina. Se sulkeen ulkopuolelle heidät, joille lomamatka ei ole jokavuotinen rutiini. Juttua ei ole kirjoitettu pitkäaikaistyöttömille, joille lento ylipäätään on harvinaisuus – ei vain pandemia-aikana, kuten jutun toimittajalle.

5.4.3 Näitä asioita suomalaiset kaipaavat

Jutussa *Kysyimme: Näitä asioita suomalaiset kaipaavat "ajalta ennen koronaa" – nyt moni arjessa tuskastuttanut asiakin on haaveilun kohde, kuten ruuhkabussi* (HS 1.4.2020)⁴⁵ toimitus on kysynyt "suomalaisilta, mitä he kaipaavat ajalta ennen koronavirusta". Jutun aloitus sisältää oletuksen, että Nyt-liitteen sosiaalisessa mediassa operoimaan kyselyyn, johon on tullut satoja vastauksia, ovat vastanneet ihmiset kaikenlaisista eri sosiaalisista ja muista ryhmistä. Se tuskin pitää paikkansa, jos tarkastellaan esimerkiksi ihmisten median ja sosiaalisen median käyttötapoja, jotka ovat yhteydessä sosioekonomiseen asemaan (ks. esim. Yates & Lockley 2018).

Selvisi, että erilleen pakotetut suomalaiset kaipaavat samoja asioita.

--

Kirjaston, uimahallien ja muun harrastustoiminnan lisäksi ihmiset tuntuvat ikävöivän arjen rytmiä, "niitä ihan tavallisia asioita", työmatkoja, kollegoita ja kahvihetkiä.

(HS 1.4.2020)

Tämä juttu kokoaa siis yhteen jonkin näennäisen suomalaisten yleisen tahtotilan: tätä suomalaiset kaipaavat positiostaan huolimatta. Ikään kuin suomalaisilla olisi jokin yhteinen normin mukainen arki, jota nyt kollektiivisesti kaivataan. Todellisuus kuitenkin lienee, että nämä ovat asioita, joita hyväosaisilla ihmisillä on mahdollisuus kaivata ja joista alemmissa luokissa ei välttämättä osata haaveilla.

Ingressissä kerrotaan, että "Muun muassa harrastustilat, museot ja kirjastot suljettiin koronaviruksen vuoksi kaksi viikkoa sitten" ja jutussa listalle lisätään teatterit ja

⁴⁵ <https://www.hs.fi/nyt/art-2000006460089.html>

uimahallit. Tällaiset etenkin kulttuuriset tilat ovat tuttuja heille, keillä on kulttuurista pääomaa – poikkeuksena kirjastolaitos, jota käyttävät ihmiset lähes yhtä paljon kaikista yhteiskuntaluokista (Tilastokeskus, ajankäyttötutkimus 2009⁴⁶). Kulttuurinen pääoma nähdään keskiluokan tai ylempien luokkien omaisuutena, ei niinkään työväenluokkaiseen elämään kuuluvana pääomana. Harrastustiloihin voivat kuulua esimerkiksi liikuntatilat, joiden käyttäjät niin ikään ovat useimmiten keskiluokkaisia, joilla varallisuus mahdollistaa harrastuksista maksamisen.

Näiden tilojen ulkopuolella on aina ollut ikään kuin toinen todellisuus, jossa edellä mainitut palvelut eivät ole kuuluneet tavalliseen arkeen. Artikkelin kuitenkin piirtää kuvaa siitä, että kaikki ovat luopuneet niistä pandemian myötä. Ulkopuolella ovat taas työväenluokkaiset, ja artikkelissa representoidaan keskiluokkaista todellisuutta.

Jutussa ovat äänessä selkeästi lähinnä työssäkäyvät ihmiset – etenkin etätöitä tekevät. Puhutaan työmatkoista ja kollegoista, jotka nyt etätöiden myötä ovat jääneet pois arjesta. Etätöihin on mahdollisuus yleensä lähinnä keskiluokkaisilla henkilöillä, joiden työtehtävät ovat tietotyötä. Juttu luo oletuksen, että töitä tehdään, ja nyt niitä tehdään kotoa. Jutussa on yksi maininta lomautuksista, mutta muunlaisia työnteon todellisuuksia jutussa ei kuvata. Kukaan ei puhu perinteisesti työväenluokkaiseen työhön yhdistettävistä ominaisuuksista, joita jo pandemian alkaessa olivat pisarasuojat eli muovipleksit kassoilla tai loputon kiire ja viruksen tartuntavaara sosiaali- ja terveysalalla.

Poikkeusolot ovat nostaneet tavalliset hetket ja rutiinit arjen varjoista jalustalle. Kotoa käsin tehdyt etätöitä ovat muuttaneet sekä kodin että työpaikan luonnetta.

(HS 1.4.2020)

⁴⁶https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_eli_akay/statfin_akay_pxt_010.px/table/tableViewLayout1/

Yksi maininta on myös opiskelubileistä ja yliopistosta. Ihmiset kaipaavat jutussa ”reissujen suunnittelua ja tapahtumia”, ”lomamatkasuunnitelmia ja mökkiviikonloppuja”. Toki myös kaikkiin yhteiskuntaluokkiin liitettäviä asioita, kuten kaupassakäyntiä ja halaamista jutun nostoissa kaivattiin, mutta lähinnä muun kaipuun ohessa.

Jutussa representoidaan arkea onnellisena, pienistä ja arkisista asioista koostuvana aikana, joka nyt on määrittelemättömän mittaisella tauolla, ja joka on saanut ihmiset ymmärtämään pienet ilot. Toisaalta: joillekin ne voivat olla läpi elämän ainut tapa iloita.

5.4.4 Yhteenveto

Kerronnallinen kategoria on kaikista kategorioista eniten keskiluokkanormia toistava ja elämää keskiluokkaisesta näkökulmasta representoiva. Kategoria nojaa diskurssiin, jossa pandemia vie pois ”tavallisen arjen”, eli esimerkiksi kulttuuririennot (teatterit, museot) ja harrastukset (liikuntapaikat, erilaiset sali- ym. jäsenyydet), ja nyt niiden tilalle on keksittävä jotakin. Ihmiset ryntäävät luontoon (ilmainen tapa viettää aikaa), jumppaavat kotona (ilmainen tapa liikkua), kaipaavat lomaa, reissusuunnitelmia ja mökkiviikonloppuja (kaikki näistä yleensä hyvin toimeentulevien etuoikeuksia). On kysyttävä, kenen tavallisesta arjesta mediaesityksissä on kyse?

Mediaesityksissä kuvataan ihmisiä muita kategorioita tarkemmin: miten he pukeutuvat ruokakaupassa, mitä he keräävät ostoskoriin – toisin sanoen millaisia valintoja heillä on mahdollisuus tehdä ja onko heillä hyvää makua. Analysoimissani kategorian jutuissa representoidaan ”tavallista arkea, tavallisia perheitä” huomioimatta sitä, ettei ole olemassa tavallista. On kuitenkin olemassa normeja, ja niitä kategoria toisintaa tehokkaasti.

5.5 Ilmiöllinen kategoria

Ilmiöllisen kategorian jutuista valikoin tarkemman analyysin kohteeksi kolme artikkelia. Olen pyrkinyt valitsemaan analysoitavaksi erilaisiin myönteisiin ilmiöihin liittyvät jutut: yksilöön keskittyvän, yrityksen innovaation ja laajempaan ”mökkibuumiin” liittyvät artikkelit. Kategorian jutuissa toistuu kauttaaltaan toimelias ja neuvokas ihminen tai toisaalta henkilö, jonka pyrkimyksenä on tehdä hyvää, ilahduttaa. Osa ilmiöllisen kategorian jutuista kertoo innovaatioista tai myönteisistä asioista, joita ihmisten arkeen on pyritty koronapandemian aikana tuomaan. Näitä myönteiseen sävyyn kirjoitettuja ilmiöllisiä juttuja oli aineistossani 34, eli 11,15 prosenttia.

5.5.1 Lauttasaaren täyttää joka ilta raastavan kaihoisa ääni

Jutussa *Lauttasaaren täyttää joka ilta raastavan kaihoisa ääni, kun Päivi Järvinen kantaa sikeäunisetkin herättävän soittimensa parvekkeelle (HS 1.4.2020)*⁴⁷ musiikinopettaja soittaa säkkipillillä parvekkeelta kanssaihmissen iloksi kotikaupunginosassaan Lauttasaareissa.

Juttu alkaa hyvin kuvailevasti: säkkipillin ääni kajahtaa soimaan, sen ääni on *raastavan kaihoisa*. Juttu kuvaa soittamisen mahdollisuuksia siten, että vain musiikkia tunteva voinee ymmärtää:

*Ihan mihin tahansa kappaleeseen ylämaan säkkipilli ei kuitenkaan taivu,
koska sillä voi soittaa vain Bb-duuriasteikon sävelillä, jossa toiseksi viimeisin
ääni on alennettu.*

(HS 1.4.2020)

⁴⁷ <https://www.hs.fi/kaupunki/helsinki/art-2000006459842.html>

Jutussa puhutaan lauttasaarelaisista *yhteisönä*. Juttu haluaa korostaa yhteishenkeä ja tsemppihenkeä. Haastateltavakin kertoo saaneensa tsemppiviestejä rohkeudestaan ja *hulluudestaan* sekä toisaalta myös liikituksen osoituksia. Jutussa korostuvat paljon erilaiset voimakkaat tunnetilat. Kulttuurialan joutuessa pandemian alkaessa ahtaalle, myös haastateltava on jäänyt ilman töitä:

Vaikka esitykset on tarkoitettu alueen asukkaiden ilahduttamiseen ja kannustamiseen, ne ovat tärkeitä myös soittajalle itselleen.

”Soittaminen on minulle henkisesti tärkeää. Musiikki on ammattini, eikä minulla ole nyt töitä”, Järvinen sanoo.

(HS 1.4.2020)

Kulttuuriala on ollut koronapandemiassa yksi suurimpia kärsijöitä, kun tapahtumarajoitukset ovat estäneet tapahtumien järjestämisen. Kulttuurialalla työskentelee ihmisiä kaikista yhteiskuntaluokista. Siinä, missä kulttuuri on nähty yleensä keskiluokan viihteenä, alalla kärsivät ihmiset kaikista luokista.

5.5.2 Suomalainen Meru Health keräsi 7,5 miljoonan euron pääomasijoituksen

Talouselämyksen artikkeli *Suomalainen kasvuyritys Meru Health keräsi 7,5 miljoonan euron pääomasijoituksen* (HS 15.5.2020)⁴⁸ poikkeaa tyypillisistä talous- ja yritysmaailman uutisista jo aloituskappaleellaan:

⁴⁸ <https://www.hs.fi/talous/art-2000006509117.html>

San Mateossa, Kaliforniassa on aikainen aamu ja suomalaisen kasvuyrityksen Meru Healthin toimitusjohtaja ja perustaja Kristian Ranta vastaa videopuheluun työhuoneestaan piilaaksolaisen talon alakerrasta.

*Ranta on hyvällä tuulella: hänen yrityksensä on onnistunut keräämään 7,5 miljoonan euron pääomasijoituksen.
(HS 15.5.2020)*

Artikkeli nostaa Meru Healthin tuloksen erityislaatuiseksi *onnistumiseksi* (mitä se eittämättä onkin) kysymällä: ”Miten Meru Health onnistui keräämään sijoituksen koronakriisin keskellä?” Haastateltava yrityksen toimitusjohtaja arvioi pandemian kasvattaneen mielenterveyspalveluiden tarvetta ja toisaalta liikkumisrajoitusten kaventavan terapiapalveluiden saatavuutta. Meru Health kehittää artikkelin mukaan etäterapiaa masennuksen, ahdistuksen ja työuupumuksen hoitoon.

Juttu on perusvireeltään neutraali, mutta keskittyy esittelemään inspiroituneena onnistunutta yrityshanketta, jossa liikkuu paljon rahaa. Juttu suhtautuu yrittäjiin positiivisella tausta-ajatuksella: he ovat onnistujia, joiden bisneksessä pyörii raha. Jutun alussa halutaan korostaa, että toimitusjohtaja ei ole missä tahansa toimistossa, vaan Piilaaksossa. Ja hyvällä tuulella. Artikkelin vilisee myös ainakin aihepiiriin tottumattomalle vaikeahkoa talous sanastoa, kuten a-rahoituskierron, yrityskiihdyttämö, riskisijoituspääoma. Artikkelin sisältää oletuksen, että tällaiset termit ovat jossain määrin lukijalle entuudestaan tuttuja.

Jutussa voidaan huomata ristiriita aiheen sisällä: se kuvaa toisaalta menestystä hamuavaa bisnestä, toisaalta mielenterveyspalveluiden tarpeen. Molemmat voidaan nähdä keskiluokkaisena – siitähän huolimatta, että mielenterveysongelmat eivät katso yhteiskuntaluokkaa. Varsinaista yhteiskuntaluokan representaatiota jutusta ei ole löydettävissä.

5.5.3 Mökkibuumi näkyy myös vuokramarkkinoilla

Jutussa *Mökkibuumi näkyy myös vuokramarkkinoilla – mökkivarauksia on tehty yli kaksi kertaa enemmän kuin viime vuonna* (HS 1.6.2020)⁴⁹ kerrotaan, että vuokramökkeily on nosteessa. Helsingin Sanomat on jo aiemmin toukokuun lopulla kertonut, että suomalaiset haaveilevat omista mökeistä enenevässä määrin, ja nyt mökkivälittäjältä saatu data todistaa saman ilmiön näkyvän myös vuokramökkeilyssä.

Jutussa puhutaan suomalaisten innosta mökkeilyyn ja suomalaisten innolla tekemistä mökkivarauksista. Näin artikkelissa normitetaan *suomalainen* vahvasti: hän on mökkeilystä nauttiva henkilö, jolla on siihen myös varaa. Mökkeilyä ja sen esiin nostamista pandemia-aikana onkin kritisoitu hyvin keskiluokkaisena ilmiönä. Maaliskuussa liikkumisrajoitukseen esitettiin rajoitusta, jonka mukaan omalle tai pysyvässä hallinnassa olevalle mökille saisi matkustaa, mutta vuokramökille ei.⁵⁰

Jutussa sanotaan suomalaisten pitävän mökkimaisemaa ympäristöineen kodinomaisena ja turvallisena. Näin maalataan kuva tyypillisen suomalaisen asumisolosta: turvallinen, omalla pihalla varustettu asumus luonnon helmassa. Sellainen henkilö, kellä ylipäätään on mahdollisuuksia mökkeilyyn, ei todennäköisesti kärsi kovin suuresta taloudellisesta puutteesta. Mökkeilyilmiö on nähty positiivisena, mutta omistusmökissä mökkeilyn korostaminen taas eriarvoistavana puheena. Siksi vuokramökkien nostaminen jutun keskiöön myös tasaa keskiluokkaista mökkeilykeskustelua. Toki sekään ei ole itsestään selvää, että kaikilla on taloudellinen mahdollisuus mökinvuokraamiseen tai millaisen kodin kulttuuriin tällainen lomailumuoto kuuluu.

⁴⁹ <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006526409.html>

⁵⁰ <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000007882138.html>

5.5.4 Yhteenveto

Ilmiöllisessä kategoriassa ei ole juttuja huono-osaisten ihmisten arjesta, ja ne keskittyvät enimmäkseen sankarinarratiiviin, jossa päädytään vaikeuksien kautta voittoon. Kategoriassa pandemian kärsijät ovat kyllä esillä, kuten esimerkiksi haikeasta säkkipillinsoittajasta käy ilmi, mutta siinäkin vire on positiivinen. Mediaesitysten henkilöt ovat usein sankareita. Jutuissa onnistutaan, innostutaan ja innovoidaan. Hankaluudet käännetään voitoiksi tai osataan iloita pienistä asioista. Tällaiseen diskurssiin eivät juuri huono-osaiset sovi.

Kategorian juttujen voidaan nähdä olevan diskursiivisesti hyvin normittavia: ihmiset ovat pärjääviä ja kekseliäitä. Sen lisäksi heillä on mahdollisuuksia mökkeillä, perustaa yrityksiä, hankkiutua terapiaan tai vaikkapa soittaa, jolloin heillä on vähintään kulttuurista pääomaa. Kategorian mediaesityksissä yhteiskuntaluokkaa representoidaan keskiluokan näkökulmasta. Työväenluokka ja alaluokka ovat jääneet taka-alalle, jos näkyvät kategorian jutuissa lainkaan. Näissä analysoimissani artikkeleissa työväenluokkaa ei representoida lainkaan.

5.6 Kriittinen kategoria

Kriittisen kategorian jutuista valitsin tarkemman analyysin kohteeksi kolme artikkelia. Valitsin nämä artikkelit, koska ne edustavat kategorian sisällä erilaisia juttutyypppejä. Yksi on talousosaston analysoiva uutisartikkeli, yksi on kolumni ja yksi pääkirjoitus. Näin sain analysoitua kategoriaa kattavammin kuin esimerkiksi vain lehden linjaa heijastelevia pääkirjoituksia tutkimalla.

5.6.1 Koronakriisi piirsi näkyväksi rajat suorittavan ja asiantuntijatyön välillä

Talous-osaston artikkelissa *Koronakriisi piirsi näkyviksi rajat suorittavan ja asiantuntija-työn välillä, eikä taakka jakaudu tasan, sanovat ay-veteraani ja historioitsija*⁵¹ (HS 1.5.2020) ”HS pohti palvelualojen ammattiliiton Pamin entisen puheenjohtajan Ann Selinin ja historioitsija Tapio Bergholmin kanssa vapun kunniaksi sitä, miten koronakriisi mullistaa ajatuksia työstä.” Juttu alkaa kummastelulla siitä, kuinka omituinen kyseisen vuoden 2020 vappu oli. Piknikit oli peruttu, ja puistot ammottivat tyhjyyttään. ”Etätöihin siirtyneet ihmiset juhlivat työn juhlaa etäällä toisistaan.”, jutussa sanotaan.

Vappu on perinteisesti nähty suomalaisen työn päivänä, työväen juhlanä, jossa työläisten vappumarsseilla on ollut pitkä perinne. Marsseilla on vaadittu työläisten olojen parantamista.⁵² Kuten tutkielmani teoriaosuudessa olen esittänyt, työväenluokkaiset ammatit eivät siis varsinaisesti kuulu näihin ”etätöihin siirtyneisiin vapunjuhlijoihin”.

Jutussa on haastateltu Palvelualojen ammattiliitto Pamin entistä puheenjohtajaa ja ”ay-veteraania” Ann Seliniä ja historioitsijaa ja suomalaisen ammattiyhdistysliikkeen tutkijaa Tapio Bergholmia. Artikkelissa on ”vapun kunniaksi” pohdittu sitä, kuinka koronakriisi vaikuttaa ajatuksiimme työstä. Bergholm nostaa jutussa esiin ”elämystuotannon syvän kriisin”, joka on lamauttanut turismin, festivaalit ja lentoliikenteen, sulkenut ravintolat, hotellit ja lentokentät. Näissä kaikissa työskentelee ihmisiä eri yhteiskuntaluokista, joten kriisi koskettaa ihmisiä yli luokkarajojen. Sitä ei sanota ääneen.

Selin sanoo, että keskustelu työstä on pyörinyt toimihenkilöissä ja asiantuntijoissa, koska digitaalisuus mullistaa sitä ja näyttää etätöiden tuomat mahdollisuudet.

⁵¹ <https://www.hs.fi/talous/art-2000006494333.html>

⁵²ks. esim <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2010/05/17/vappu-15>

Ensimmäistä kertaa koko aineistossani mainitaan heidät, joille etätyöt eivät ole mahdollisia.

”Ei siivota voi etänä, ja kaupassa on oltava myyjä.”

Koronakriisi kohtelee työmarkkinoilla ihmisiä hyvin eri tavoin, Bergholm sanoo. Epidemia on luokkarakenteeltaan epäreilu.

”Sen toi maahan yläluokka, joka lomaili paikoissa joissa vähävaraiset ei kauhean usein pääse käymään. Ja kun tauti lähti liikkeelle, väljemmin asuvat ja helpommin etätöihin siirtyvät ihmiset selviävät ainakin tässä alkuvaiheessa vähemmällä sairastamisella. Ahtaammin asuvat ja usein kaupan kassalla kohtaamisammateissa pienellä palkalla töissä olevat kärsivät.”

(HS 1.5.2020)

Sitä, kenen rooli pandemiassa mikäkin on, selitetään Suomen teollistumisen historialla. Selin sanoo, ettei kukaan ole ollut huolissaan myyjien suojarusteista tai henkisestä jaksamisesta. Hän mainitsee, että otsikoita kaupan henkilökunnasta tehtiin, kun kassoille asennettiin pleksit. Jutussa Selin pohtii, kelle suojaimia on varattu, ja kysyy: ajatellaanko, että joidenkin vain täytyy uhrautua? Bergholm luettelee bussikuskit, terveydenhoitohenkilökunnan, kaupan työntekijät ja mainitsee heidän palkkatasostaan. Hänen mukaansa he kuitenkin ”pitävät systeemiä pystyssä ja muita ihmisiä hengissä.”

Juttu nostaa ansiokkaasti esiin juuri niitä seikkoja, joista koko muu analysoimani aineisto vaikenee. Puhutaan jaosta asiantuntija- ja suorittavan työn välillä. Etätyöstä puhutaan, mutta samalla nimetään, kelle se on mahdollista: asiantuntijoille ja erityisasiantuntijoille. Asiantuntija huomaa muistuttaa jaosta alati:

Selinin mielestä pikasiirtymä etätöihin – silloin kun se on ollut mahdollista – on voinut saada paljon hyvää aikaa asenteissa.

(HS 1.5.2020)

5.6.2 Jouduin tekemään kalliin ja kipeän päätöksen viruksen takia, enkä voi vielä edes tietää, hätäilinkö turhaan

Juttu *Jouduin tekemään kalliin ja kipeän päätöksen viruksen takia, enkä voi vielä edes tietää, hätäilinkö turhaan (HS 15.3.2020)*⁵³ on toimittajan kolumni siitä, kuinka hän joutui luopumaan yliopisto-opintojensa Erasmus-vaihdostaan Tšekin Prahassa pandemian takia. Kolumnin kirjoittaja on joko jo keskiluokkainen tai sinne ponnistava henkilö, sillä hän kuvaa opiskeluaan korkeakoulussa. Mediaesitykset onkin yleensä kirjoitettu juuri keskiluokkaisesta positiosta käsin, ja ne kuvaavat siten keskiluokkaista todellisuutta. Kolumnissa toimittaja kuvaa, kuinka tammikuussa 2020 alkanut vaihtojakso ulkomailla mahdollistaisi kansainvälisiä tuttavuuksia, reissaamista, kielitaidon kehittämistä ja opiskelijabileitä. Sitten pandemia levisi ja rajoitustoimenpiteet aloitettiin. Sen myötä yliopisto lakkasi antamasta kotitehtäviä ja “korosti, ettei ylimääräistä aikaa pidä käyttää myöskään matkusteluun”. Pandemian aiheuttamat menetykset ovat jokaiselle henkilökohtaisia tragedioita, niin myös tärkeä vaihto-oppilasjakson peruuntuminen tai keskeytyminen. Mediarepresentaatioissa esille pääsevät kuitenkin useammin juuri tällaiset keskiluokkaiset tragediat kuin vaikkapa lähi- tai sairaanhoitajien kokemukset pandemian “etulinjasta”.

Toimittaja teki päätöksen palata kotimaahan, ja kuvaa kolumnissa pohtivansa päätöksensä järkevyyttä. Hän suree menetettyjä mahdollisuuksia ja kokemuksia, mutta tunnistaa etuoikeutensa kuitenkin kolumnin loppuksi:

⁵³ <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006440213.html>

Koronavirus asettaa sadattuhannet ihmiset nyt erittäin vaikeiden valintojen äärelle. Minun ratkaisuni ei ollut lähellekään vaikeimmasta päästä.

Monella panoksena on oma elinkeino tai jopa suoranaisesti oma terveys.

(HS 15.3.2020)

Yhteiskuntaluokkaa representoidaan kolumnissa kärsijänä: kirjoittajan piti luopua tärkeästä vaihto-oppilasajasta. Jostakin muusta positiosta katsottuna pandemian aiheuttamat menetykset asettuvat erilaisiin raameihin.

Mutta kuten yllä mainittu, henkilökohtaista kokemusta ei ole mitään syytä arvostella tai arvottaa, ja kolumnin näkökulma on vain yksi katsahdus pandemian vaikutuksiin.

5.6.3 Koronaviruspandemia toi muutoksen elämäntapoihin, mutta ehkä vain hetkeksi

Pääkirjoitus *Koronaviruspandemia toi muutoksen elämäntapoihin, mutta ehkä vain hetkeksi* (HS 15.12.2020)⁵⁴ pohjaa Suomen itsenäisyyden juhlarahaston eli Sitran tekemään kyselyyn, jossa vastanneet kertovat suosineensa pandemian aikana kotimaanmatkailua ja kotimaista ruokaa enemmän kuin normaalisti. Harvat aikoivat kuitenkaan jatkaa samaan tapaan. Pääkirjoitus alkaa maalailulla:

Kodikasta kokkailua koti-maisista, verkosta ostetuista raaka-aineista, leppoisaa leivontaa ja elämyksellisiä retkiä viher-alueille ja lähi-luontoon, kuten kaupunki-puistoihin.

(HS 15.12.2020)

Seuraavaksi kirjoittaja kuvaa, että ihmiset ovat omaksuneet aiempaa kestävämpiä elintapoja, koska pandemia on rajoittanut ulkomaanlomia eikä ostoskeskuksiin ole

⁵⁴ <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000007684177.html>

haluttu mennä. Pääkirjoitus kuvaa jälleen “normin mukaista ihmistä”. Se representoi henkilön, joka normaalisti shoppailee ja lentää kaukomaihin lomalle. Kodikas kokkailu verkosta ostetuista raaka-aineista on uutta ihmiselle, joka on tottunut ehkä syömään säännöllisesti ravintoloissa. Lisäksi sananvalinnat maalaavat idyllistä kuvaa ilman esimerkiksi taloudellisia huolia.

Pääkirjoitus on melko lyhyt teksti, eikä sitä ole tarkoitettu perusteellisen analyysin kohteeksi. Kuitenkaan se ei esimerkiksi kyseenalaista alhaisia kotimaanmatkustuslukuja kauhistellessaan (“Varsinkin vähäinen into jatkaa kotimaanmatkojen suosimista pistää silmään. Selitys tosin voi olla, että vastaajissa oli paljon niitä, jotka ovat jo entuudestaan harrastaneet kotimaassa matkustamista.”) sitä, että kaikki eivät lähtökohtaisestikaan matkusta.

Kun puhutaan kestävämmästä elämästä, ilmastoteoista tai ilmastokriisin ratkaisemisesta, keskiössä ovat usein keskituloiset ja sitä varakkaammat sähköautoineen ja etelänmatkoineen. Pienituloiset kuluttavat vähemmän, matkustavat vähemmän ja aiheuttavat ylipäättään vähemmän päästöjä. Tässä yhteiskuntaluokkaa representoidaan jälleen yhtenä suurena keskiluokkana kyseenalaistamatta sen ulkopuolella olevia henkilöitä. Normina on hyvin toimeentuleva henkilö, jolla on varaa tehdä valintoja.

5.6.4 Yhteenveto

Analysoimissani argumentoivan kategorian mediaesityksissä normina on vahvasti keskiluokkainen me. Se on argumentoijan äänenä, mutta myös mediaesityksen sanoman vastaanottajana. Todennäköisesti juuri kirjoittajien oma luokka-asema vaikuttaa tämän normin muodostumiseen tässä kategoriassa. Kaikissa analysoimissani kategorian artikkeleissa oli mahdollista löytää yhteiskuntaluokan representaatiota, ja kaikissa korostui keskiluokkainen elämä valintoineen ja mahdollisuuksineen.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KESKUSTELU

Tässä tutkielmassani olen esittänyt aineistolleni ennalta määrittelemiäni tutkimuskysymyksiä. Sisällönanalyysi-osuudessa kysyin aineistoltani, millaisia yhteiskuntaluokan representaatioita Helsingin Sanomien koronapandemiaa käsittelevissä verkkoartikkeleissa luodaan. Diskurssianalyysissä kysyin, millaisia normittavia diskursseja Helsingin Sanomien koronauutisoinnista nousee, ja onko representaatioista löydettävissä arvottavia sävyjä.

Seuraavassa kappaleessa kokoan yhteen aineistoni tuottamia vastauksia näihin kysymyksiin, ja pohdin niistä nousseita ajatuksia.

6.1 Ajatuksia sisällönanalyysistä

Kaikissa kategorioissa oli paljon toisistaan poikkeavia artikkeleita: ne varmasti ainakin pyrkivät käsittelemään erilaisten ihmisten arkea, ongelmia ja heidän elämäänsä koskevia päätöksiä. Todellisuudessa aiheet eivät käyneet kategorioissa toteen, vaan esimerkiksi työväenluokan representaatio loisti poissaolollaan. Lisäksi aineistoni 305 artikkelista yhteensä ainoastaan viisi kappaletta käsitteli huono-osaisten, kuten asunnottomien, pitkäaikaistyöttömien, maahanmuuttajien tai työssäkäyvien köyhien, elämää, oikeuksia tai heihin liittyviä päätöksiä. Näistä yksi artikkeli liittyi lapsiin ja nuoriin: siinä vaadittiin kouluja järjestämään mahdollisesti ruokapulaa kokeville lapsille kouluruokailu. Viisi artikkelia on hyvin vähäinen määrä verrattuna esimerkiksi siihen, että Suomessa oli vuonna 2020 noin 678 800 pienituloista henkilöä eli 12,5 prosenttia asuntoväestöstä⁵⁵. Vaikka pienituloisuus ei automaattisesti tarkoita huono-osaisuutta eivätkä toisaalta kaikki huono-osaiset automaattisesti ole pienituloisia, sitä voidaan käyttää suuntaa antavana lukuna.

⁵⁵ https://tilastokeskus.fi/til/tjt/2020/03/tjt_2020_03_2021-12-16_tie_001_fi.html

Tässä näkyy hyvin se, ketkä ovat olemassa ja ketkä ovat huomionarvoisia. Skeggs kysyy: ”jos alistettu puhuu, miten voimme kuulla häntä? Voiko alistettu valtuuttaa itsensä, jos hän ei kykene puhumaan tai häntä voidaan kuulla vain toisen minuuden/sanojen kautta?” (Skeggs 2004, 243). Ja jollei alistettujen tarinoita tuotaisi julkisuuteen, kuinka heistä voitaisiin tietää mitään – jos heillä ei ole pääsyä tiedon jakamisen pariin, edes heidän olemassaolostaan ei tiedetä. Vaikka Skeggsin kysymykset koskevat tutkimuksen kenttää, niitä voi hyvin soveltaa myös journalismiin. Hänen mukaansa bourdieulaisittain voisi ajatella, että tässä kiertokulussa on väliä sillä, millaisia käytäntöjä toisinnamme: olemmeko tietoisia valtasuhteista, esineellistämmekö tai uusinnamme symbolisen väkivallan kategorioita? (Em., 243.) Nämä ovat käyttökelpoisia kysymyksiä niin tutkimuksen tekijälle kuin journalismin parissa työskentelevälle, valtaa käyttävälle toimijalle.

Ainoastaan argumentoiva kategoria tunnistaa ontuvan ja puutteellisen uutisoinnin ja kertoo suorasanaisesti eriarvoistamisesta, yhdenvertaisuusongelmista tai keskiluokkaisesta katseesta. Sama toistuu läpi suomalaisen mediakentän – luokkapuhetta, kunnioittavaa köyhyysjournalismia tai muiden kuin keskiluokkaisten arkeen vaikuttavien ilmiöiden rehellistä ja perusteellista perkaamista peräänkuulutetaan lähinnä kolumneissa ja muissa argumentoivan otteen omaavissa teksteissä. Jos näissä mielipiteellisissä teksteissä tunnistetaan ongelma ja tarve tietyyntyyppisten asioiden käsittelylle, miksi varsinainen journalistinen raportointi epäonnistuu kerta toisensa jälkeen tai vaihtoehtoisesti loistaa poissaolollaan? Eikö toimituksissa kuitenkaan nähdä omaa asennetta tai asemaa?

Aineistossani aiheita oli selkeästi otettu paljon toimituksiin tulleista tiedotteista. Pohdin, olisiko ne pitänyt jättää aineistostani alun perinkin pois, koska aiheet ovat tulleet ulkoa päin toimituksiin, eivätkä ne siksi ole täysin orgaanisia, toimituksen sisäisiä valintoja. Toisaalta vain osa tiedotteista päätyy toimituksissa julkaistavaksi, ja nämäkin valinnat täytyy aktiivisesti tehdä. Siksi nekin siis kuitenkin heijastelevat jossain määrin toimituksen valintoja. Tiedotteet ohjaavat myös juttujen näkökulmia, vaikka

niihin saatetaankin toimitustyössä pyrkiä tekemään muutoksia. Tiedotteet saattavat vaikuttaa suurestikin siihen, mitkä uutiset pääsevät julkisuuteen ja mitkä jäävät julkaisematta, eikä media täten ole aina irrallaan valitsemassa aiheita. Voisi siksi olla tärkeä jatkotutkimuksen aihe selvittää, missä määrin tiedotteet ohjaavat toimitusten näkökulmia ja millaisia vaikutuksia sillä on representaatioihin sekä siihen, kenen todellisuudesta erilaisia aiheita representoidaan. Voiko tämä tiedotepohjaisuus olla myös jossakin määrin mekanismi sen taustalla, ketkä pääsevät ääneen? Ruokajonoista kun ei tiedotteita juuri lähetellä.

6.1.1 Sisällönanalyysin mahdolliset ongelmat

Sisällölliset löydökset aineistossa eivät välttämättä kerro juuri mitään siitä, millaisia ratkaisuja on tehty, jotta näihin ratkaisuihin on päädytty. Niitä voidaan toki silti pohtia ja niistä voidaan näin herättää keskustelua. Ratkaisujen taustalla voi olla tiedostamattomia prosesseja tai tietoisia arvovalintoja, mutta analysoimalla sisältöä en pääse niihin käsiksi. Syyt, joita erittelyn avulla voidaan selittää ovat koostumuksen ulkopuolisia syitä (Herkman 2005, 94). Siksi on oleellista tiedostaa, että luokitellessani näitä aineistonani olevia artikkeleita, annan merkityksiä omista lähtökohdistani ja tavastani ajatella ja analysoida, enkä voi automaattisesti vetää johtopäätöksiä ilmiöiden välille. Sisällönanalyysini kuitenkin jäsentää niitä tapoja, joilla koronakriisistä on Helsingin Sanomissa vuoden 2020 aikana puhuttu ja mahdollistaa jonkinlaisten jatkopohdintojen tekemisen siitä, mitä syitä näiden valintojen taustalla on.

Kategorioiden etu on se, että niitä analysoimalla on mahdollista tutkia yhteiskunnallisten ja sosiaalisten rakenteiden läsnäoloa ihmisten arkisessa toiminnassa (Jokinen ym. 2012, 26). Kategoria-analyysin keskeiset kehittäjät Stephen Hester ja Peter Eglin ovat painottaneet, että ihmiset tuottavat toimiessaan kategorioita ja käyttävät niitä. Heillä on myös aina vara valita, mitä kategorioita he milloinkin käyttävät. (Em., 13). Tämä on otettava huomioon ja tehtävä näkyväksi myös omassa kategorisoinnissani: olen tehnyt valintoja ja jättänyt valintojeni ulkopuolelle muita

vaihtoehtoja. Aineistoja on mahdollista luokitella hyvin erilaisin tavoin, ja tutkijan oma katse on hyvin rajallinen tunnistamaan kaikkia mahdollisia kategorioita. Tämän tunnistaminen ja tunnustaminen on kategorisoidessa erittäin tärkeää.

6.2 Ajatuksia diskurssianalyysista

Analysoin tutkimuksessani tarkemmin jokaisesta kategoriasta kolmea artikkelia, eli yhteensä 18 artikkelia. Tarkoitukseni oli selvittää, millaisia diskursseja Helsingin Sanomien koronapandemiaa koskevista mediaesityksistä olisi mahdollista löytää. Olin kiinnostunut yhteiskuntaluokan representaatioista ja siitä, representoidaanko artikkeleissa työväenluokkaa implisiittisesti, eksplisiittisesti vai ei ollenkaan. Oletin etukäteen, että työväenluokka ei aineistossa juurikaan näy, vaan aineiston normina nähdään keskiluokkainen kansalainen. Pyrin analyysini avulla myös selvittämään, millaisia arvottavia puhetapoja mediaesityksistä oli mahdollista löytää. Diskurssianalyysini tulokset vastaavat kutakuinkin ennakko-oletuksiani. Kuten johdannossa mainitsin, oletin suuren osan ihmisistä jäävän mediaesitysten ulkopuolelle tai tulevan representoiduksi stereotypisoivalla tavalla.

Valtaosassa analysoimiani artikkeleita muista kuin neutraalista kategoriasta oli löydettävissä normittava diskurssi. Keskiluokkainen elämä tyyppillisine ominaisuuksineen nähtiin monessa artikkelissa ikään kuin lähtöoletuksena, ja muunlainen oleminen jäi sen ulkopuolelle. Kuitenkin toisenlaisiakin artikkeleita oli. Yhdessä luokkakysymys nousi aukikirjoitettuna esiin, ja artikkeli teki näin radikaalin poikkeuksen muuhun aineistoon. Jos tällaisia artikkeleita olisi ollut aineistossa useampia, se olisi voinut muuttaa aineistoni yhteiskuntaluokan representaatiota.

Analyysini jälkeen huomasin, ettei representaatioissa käsiteltykään luokkaa niin itsestään selvästi kuin olin ehkä etukäteen olettanut. Olin ajatellut, että luokan (näkyvät) normit ja representaatio on helposti tunnistettavissa, mutta monesta artikkelista sitä ei löytynyt lainkaan tai vain vaivoin. Diskurssianalyysissä analysoimieni artikkeleiden henkilöt, sekä haastatellut että haastattelijat, ovat kuitenkin

todennäköisesti kaikki keskiluokkaisia henkilöitä. Siksi voidaan sanoa, että myös diskurssit, joita aineistosta löysin, ovat melko keskiluokkaisia. Tällaisten puhetapojen huomioiminen voi olla merkityksellistä läpinäkyvämmän ja normikriittisemmän journalismin kannalta. Jos valintoja tehdään yhteiskuntaluokkien tasapuolinen representoiminen ja oma lähtökohta mielessä pitäen, voivat myös puhetavat muuttua.

Kuten luvussa 2 mainitsin, esimerkiksi Jyrki Kataisen pääministeripuheissa luokkaa ei nimetty, mutta se oli silti niihin sisäankirjoitettuna, sillä puheiden aiheet koskettavat eri yhteiskuntaluokkia tai ovat jopa olleet aiemmin nimenomaan luokkakysymyksiä. Halusin tarkastella, toimivatko mediaesitykset samalla tavalla piilottaen luokat sanavalintojen taakse. Siinä, missä poliitikot, myös toimittajat puhuvat vähintään keskiluokasta käsin eivätkä välttämättä hahmota omaa positiota vallankäyttönsä eli vallintojensa takana. Monessa analysoimassani artikkelissa sama ongelma toistui. Vain yhdessä analysoimassani artikkelissa luokkia nimettiin, mutta kaikissa muissa se loisti poissaolollaan.

6.2.1 Diskurssianalyysin mahdolliset ongelmat

Diskurssianalyysi on rakentunut omien valintojeni pohjalta, ja sitä ovat ohjanneet omat havaintoni, ajatukseni ja taustatietoni. Lisäksi analyysiin on vaikuttanut merkittävästi se, millaiset artikkelit olen kustakin kategoriasta valinnut analysoitavaksi. Analyysi olisi voinut muodostua hyvin erilaiseksi, mikäli olisin valinnut kustakin kategoriasta kolme aivan muita aiheita käsittelevää artikkelia kuin lopulta valitsin. Jos olisin analysoinut erilaisten aihepiirien artikkeleita, esiin olisi voinut nousta toisenlaisia diskursseja, jotka nyt eivät päässeet esiin. Nostin kuitenkin analyysiini tarkoituksella esimerkiksi useampia huono-osaisista kertovia artikkeleita, jotta pystyin tarkastelemaan alemman yhteiskuntaluokan representaatioita.

Ne arvotukset, normit ja valinnat, joita olen analyysiä tehdessäni mediarepresentaatioista löytänyt, eivät ole millään tapaa yleismaailmallisia. Ne perustuvat omaan ymmärrykseeni, eivätkä ole totuuksia. Siksi jollakulla toisella saman

artikkelin analyysi olisi voinut muodostua hyvin erilaiseksi ja tutkimuksen johtopäätökset olla siten myös erilaisia. Oma taustani vaikuttaa siihen, kuinka kriittisesti etsin työväenluokan representaatioita ja kuinka herkästi löydän keskiluokkaa suosivia normeja. Tutkimusta tehdessäni huomasin välillä mieltäväni myös sitä, näenkö normeja jo sielläkin, missä niitä ei ole.

Tutkimuksessa otteeni on siis väistämättä subjektiivinen, kuten tämän kaltaisessa tutkimuksessa toki kuuluukin. Olen pyrkinyt tekemään analyysia mahdollisimman tasapuolisesti parhaan taitoni mukaan. Subjektiivisuus onkin tutkielman diskurssianalyysiä koskevista mahdollisista ongelmista ilmeisin ja todennäköisin.

6.3 Lopuksi

Prosessina pro gradu -työ oli opettavainen. Monien hankaluuksien ja muutosten läpikäyminen auttoi sietämään tutkimusprosessin yllätyksellisyyttä. Koin lopulta onnistuneeni tutkielmassani melko hyvin haasteisiini nähden, ja olen lopputulokseen tyytyväinen – siitäkin huolimatta, että ymmärrän ja tiedostan työn puutteet ja mahdolliset ongelmat hyvin.

Huomasin, että kun gradun aiheena on itseä kiinnostava ja itselle tärkeä aihe, tutkimustyöstä saa paljon irti. Teoriamateriaalien kahlaaminen auttaa ymmärtämään tutkittavaa aihetta laajalti, laajemmin kuin mitä lopullinen pro gradu -työ pystyy pitämään sisällään. Siksi omalta kannaltani tutkielman parissa tehty työ on huomattavasti lopputulosta tärkeämpi ja kantaa varmasti hedelmää myöhemminkin. Kokonaisuutena työ oli tekijälleen myös monella tapaa tärkeämpi kuin osasin odottaa. Siihen kohdistui suuria odotuksia ja toisaalta etukäteen ei voinut lainkaan odottaa, mitä edetessä tulee vastaan. Siksi se opettikin sietämään myös ikäviä osuuksia ja vastoinkäymisiä.

Tutkimuksen eettiset ulottuvuudet jäivät omassa tutkielmassani hieman taka-alalle, sillä käyttämäni aineisto on vapaasti saatavilla, eikä siihen kohdistu erityisiä eettisiä vaatimuksia, kuten suostumuksia tai häivyttettäviä tunnistetietoja.

Vasta työn edetessä pohdin kuitenkin journalistillekin tuttuja vastuun ja vallan kysymyksiä: kuten tutkielmassani käy ilmi, sanoilla on merkitystä. Siksi myös tutkimukseni tuloksilla ja sanoilla joita itse käytän voi olla valtaa.

Kuten johdannossa jo mainitsin, oma taustani on työväenluokkainen. Olen tehnyt luokkahypyn akateemisen koulutuksen ja toimittajan ammatin myötä. Tarkastelen tutkimuksessani kehysvalintoja, arvotuksia ja normeja tästä positiostani käsin – tavallaan alan sisältä, jalka molemmissa kuvaamissani luokissa. Tämä on tehnyt sekä työstäni journalistina että tästä tutkimuksestani merkityksellisen ja mahdollistanut toisaalta aiheen tarkastelun myös työväenluokan näkökulmasta.

Tunnistan ja tunnustan roolini tässä käsittelemässäni aiheessa. Se on väistämättä vaikuttanut etenkin diskurssianalyysiini, vaikka olenkin pyrkinyt katsomaan aineistoani mahdollisimman objektiivisesti. On muistettava, että kuten journalismissa, myös tieteellisessä analyysissä objektiivisuus on ihanne, johon on syytä pyrkiä, mutta mahdotonta täydellisesti päästä. Oma roolini on todennäköisesti vaikuttanut siihen, millaisia artikkeleita olen sisällönanalyysin kategorioista nostanut lähempään tarkasteluun diskurssianalyysiä varten. Vaikka valintaani on ohjannut oma näkökulmani, artikkelit ovat silti olemassa sellaisinaan, ja niistä löytyneet arvotukset ja puhutavat sisältyvät teksteihin, vaikka ne eivät edustakaan koko kategorian kymmeniä artikkeleita.

Kun pandemia eteni, alkoi vaikuttaa siltä, että luokkakeskustelu aiheen ympärillä lisääntyi. Media ikään kuin vaikutti tiedostavansa oman keskiluokkaisuutensa, mutta se näkyi lopulta lähinnä yksittäisten toimittajien ulostuloissa kolumnien ja kommenttien muodossa. Median keskiluokkaisuus ei ole uusi asia, mutta pitkään se on ollut implisiittinen normi. Ehkä pandemian jatkuttua tarpeeksi kauan myös mediassa herättiin näkökulmien yksitoikkoisuuteen? Tutkimuksen tärkeimmäksi havainnoksi nousi ennakoajatukseni mukaan se, ketä artikkeleissa on päästetty ääneen. Sen lisäksi oleellista näytti olevan myös se, kenen asioista puhutaan ja millainen valtasuhde puhujan ja puheen kohteen välillä on – päättääkö puhuja esimerkiksi kohteen asioista?

Yksi suurimmista aineistosta nousseista kysymyksistä siis on, miksei aineistooni päätyneissä 305 artikkelissa ainoassakaan ollut haastateltu lomautettuja tai irtisanottuja – siitäkään huolimatta, että nämä työttömyyteen liittyvät aiheet olivat koronapandemian alussa yksiä eniten käsiteltyjä. Esimerkiksi ravintola-ala kärsi jo pandemian alussa voimakkaasti, mutta siitäkään kertovissa jutuissa ei haastatella lainkaan ravintoloiden lomautettuja tai irtisanottuja työntekijöitä. Jos lomautusuutinen tai uutinen yt-neuvotteluista tulee, se kerrotaan aina vain yleisellä tasolla: kokijat puuttuvat. Miksi? Muissa yritys- ja talousuutisissa näitä kokijoita on, usein he ovat johtoportaan. Nähdäkseni ei voida vedota siihen, ettei tällaisia haastateltavia olisi mahdollista löytää, vaikka se voi hieman vaikeampaa ollakin. Ja miksi koko aineistomassasta huono-osaisia käsiteltiin varsinaisesti vain viidessä jutussa, vaikka on monissa eri tutkimuksissa todettu, että koronapandemia kurittaa pahimmin heitä, joilla on jo lähtökohtaisesti huonompi osa.

Näitä kysymyksiä ihan jokaisessa toimituksessa olisi syytä pohtia: miksi meillä on vain yksi totuttu tapa tehdä näitä artikkeleita, jotka koskevat hyvin usein juuri työväenluokkaisia ihmisiä.

Kuten tutkielmani teoriaosuudessa olen esittänyt, työväenluokan representointi epäonnistuu usein. Tässäkin tutkielmassa sama havainto toistuu: joko representaatiota työväenluokasta tai huono-osaisista ei ole ollenkaan, tai se on stereotyyppistä huono-osaisuutta. Hypoteesini keskiluokasta näkymättömänä normina piti pintansa tutkimuksen alkumetreiltä lopputeksteihin saakka. Aineiston joukossa on paljon hyviä, ansioituneita ja monipuolisia artikkeleita ja laadukasta journalismia, mutta katse, jolla juttuja kirjoitetaan, on lähes aina keskiluokkainen. Keskustelua koko Suomen väestön asioista käydään keskiluokan ehdoilla. Työväenluokkaisten ihmisten tekstit eivät pääse valtakunnan sanomalehteen kuin mielipidepalstalla, joten tulkinat työväenluokasta tekee (jos tekee) keskiluokka: toimittajat, tutkijat ja poliitikot. Tästä tuskin on mahdollista päästä journalismin parissa eroon, enkä ajattele sen olevan välttämättä ratkaisukaan. Tärkeintä olisi tiedostaa asia ja tuoda se läpinäkyvästi esiin ilman

epärealistista pyrkimystä objektiivisuuteen. Normin sanottaminen on tärkeää, koska muuten se ujuttautuu vaivihkaa ajatuksiimme ja saa meidät ihmettelemään artikkeleita lukiessamme, miksei oma arki näytä tältä. Luokkakeskustelun määrä lisääntyy myös media-alalla, koska se heijastelee yhteiskunnan muita keskusteluja. Tästä voi olla apua ongelman ratkaisussa.

7 LÄHTEET

- Anttila ym. (2016) *Luokan ääni ja hiljaisuus – Yhteiskunnallinen luokkajärjestys 2000-luvun alun Suomessa*. Tampere: Vastapaino.
- Chatterjee, Partha (2004) *The Politics of the Governed Reflections on Popular Politics in Most of the World*. New York: Columbia University Press.
- Correa, Teresa (2009) Does Class Matter? The Effect of Social Class on Journalists' Ethical Decision Making. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 86:3, 654–672. <https://doi.org/10.1177/107769900908600312>
- van Dijk, Teun A. (toim.) (2011) *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. Lontoo: SAGE Publications.
- Erola, Jani (toim.) (2010) *Luokaton Suomi? Yhteiskuntaluokat 2000-luvun Suomessa*. Helsinki: Gaudeamus.
- Erola, Jani (2010) Johdanto. Teoksessa Erola, Jani (toim.) *Luokaton Suomi? Yhteiskuntaluokat 2000-luvun Suomessa*. Helsinki: Gaudeamus, 19–26.
- Erola, Jani (2010) Luokkarakenne ja luokkiin samastuminen Suomessa. Teoksessa Erola, Jani (toim.) *Luokaton Suomi? Yhteiskuntaluokat 2000-luvun Suomessa*. Helsinki: Gaudeamus, 27–44.
- Figenschou, Tine Ustad & Eide, Elisabeth & Einervoll Nilsen, Ruth (2021) *Investigations of a journalistic blind spot: Class, constructors, and carers in Norwegian media*. *Nordicom Review*, 42:3, 71–87. <https://doi.org/10.2478/nor-2021-0027>
- Hall, Stuart (1985). Sisäänkoodaus/uloskoodaus. *Media & Viestintä*, 8:1. Media- ja viestintätieteellinen seura Mevi.

- Herkman, Juha (2005) *Kaupallisen television ja iltapäivälehtien avoliitto. Median markkinoituminen ja televisioituminen*. Tampere: Vastapaino.
- Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero (2012) *Kategoriat, kulttuuri ja moraalit. Johdatus kategoria-analyysiin*. Tampere: Vastapaino.
- Järvinen, Katriina & Kolbe, Laura (2007) *Luokkaretkellä hyvinvointiyhteiskunnassa*. Helsinki: Kirjapaja.
- Kahma, Nina (2011) *Yhteiskuntaluokka ja maku*. Helsinki: Unigrafia.
- Kantola, Anu & Morig, Inka & Väliverronen, Esa (toim.) (2003) *Media-analyysi – tekstistä tulkintaan*. Tampere: Palmenia-kustannus.
- Kantola, Anu & Lounasmeri, Lotta (2014) *Viestinnän ammattilaiset promootioyhteiskunnassa: aktivisteja ja ajatusjohtajia*. *Media & viestintä* 37:3, 22–37.
- Karttunen, Laura & Nykänen, Anna-Stina (2020) Taasko sitä tarinallista journalismia? Teoksessa Mäkelä ym. (toim.) *Kertomuksen vaarat: kriittisiä ääniä tarinataloudesta*. Tampere: Vastapaino.
- Karvonen, Erkki (2000) Tulkintakehys (frame) ja kehystäminen. *Media & Viestintä*, 23:2. Media- ja viestintätieteellinen seura Mevi.
- Karvonen, Erkki (2008) Poliitikot julkkiksina: huomioita viihteellistyvästä poliitikkojulkisuudesta. *Media & Viestintä*, 31:5. Media- ja viestintätieteellinen seura Mevi.

- Kukkala, Emilia & Purokuru, Pontus (2016) *Luokkavallan vahtikoirat – Miten suomalaiset toimittajat auttavat eliittiä pysymään eliittinä*. Helsinki: Into.
- Laaksovirta, Tuula H. (1985) *Tieteellinen metodi ja metodologia*. Kirjastotiede ja informatiikka 4:2 35–44.
- Lehtonen, Mikko (1996) *Merkitysten maailma*. Tampere: Vastapaino.
- Lehtonen, Mikko & Koivunen, Anu (2010) Kansalainen minä: Median ihannesubjektit ja suostumuksen tuottaminen. Teoksessa Pietikäinen (toim.) *Valta Suomessa*. Helsinki: Gaudeamus.
- Lehtonen, Mikko & Koivunen, Anu (2011) Miltä tuntuu todella? Arjen kulttuuriset merkityskamppailut. Teoksessa Koivunen, Anu & Lehtonen, Mikko (toim.) *Kuinka meitä kutsutaan*. Tampere: Vastapaino. 7–40.
- Melin, Harri (2010) Tarvitaanko vielä luokkatutkimusta? Teoksessa Erola, Jani (toim.) *Luokaton Suomi? Yhteiskuntaluokat 2000-luvun Suomessa*. Helsinki: Gaudeamus. 211–226.
- Melin, Harri (2020) Suomen keskiluokka on kasvanut. *Talous ja yhteiskunta* 48:1 52–57. <https://labore.fi/wp-content/uploads/2020/04/ty12020.pdf>
- Meyrowitz, Joshua (1993) Images of Media: Hidden Ferment – and Harmony – in the Field. *Journal of Communication* 43:3, 55–66. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01276.x>
- Mäkelä & Silfverberg (2020) Aikamme mallitarinoita. Teoksessa Mäkelä ym. (toim.) *Kertomuksen vaarat: kriittisiä ääniä tarinataloudesta*. Tampere: Vastapaino.

- Pietikäinen, Petteri (toim.) (2010) *Valta Suomessa*. Helsinki: Gaudeamus.
- Pietikäinen, Sari & Mäntynen, Anne (2019) *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino.
- Polson, Erika & Clark, Lynn Schofield & Gajjala, Radhika (toim.) (2019) *The Routledge Companion to Media and Class* (1. painos) Routledge. <https://doi-org.lib-proxy.tuni.fi/10.4324/9781351027342>
- Purhonen, Semi ja työryhmä (2014) *Suomalainen maku – Kulttuuripääoma, kulutus ja elämäntyylien sosiaalinen eriytyminen*. Helsinki: Gaudeamus.
- Purhonen, Semi, Rahkonen, Keijo & Roos, J.P. (2006) Johdanto: Bourdieun sosiologian merkitys ja ominaislaatu. Teoksessa Purhonen, Semi & Roos, J.P. (toim.) *Bourdieu ja minä*. Tampere: Vastapaino.
- Reinikainen, Hanna (2019). Parasosiaaliset suhteet sosiaalisessa mediassa. Teoksessa Luoma-Aho, Vilma & Pekkala, Kaisa (toim.) *Osallistava viestintä*. Helsinki: ProCom ry, 102–115. <http://hdl.handle.net/10138/302465>
- Ruoho, Iiris. 2006. Mihin luokka katosi? Teoksessa Herkman ym. (toim.) *Tutkimusten maailma. Suomalaista kulttuurintutkimusta kartoittamassa*. Vaajakoski: Gummerus. 33–43.
- Saariketo, Minna (2020) *Kuvitelmia toimijuudesta koodin maisemissa*. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Skeggs, Beverley (2004) *Elävä luokka*. Tampere: Vastapaino.
- Tuomala, Matti (2019), *Valtio, markkinat ja eriarvoisuus*. Tampere: Vastapaino.

Valtonen, Sanna (1998) Hyvä, paha media. Diskurssianalyysi kriittisen mediatutkimuksen menetelmänä. Teoksessa Kantola ym. (toim.) *Media-analyysi. Tekstistä tulkintaan*. Tampere: Tammer-Paino. 93–121.

Van Poecke, Luc (1989) *Uutisen tekemisen myytit ja riitit: Kovat versus pehmeät uutiset. Tosiasioiden pyhydestä ja kommenttien vapaudesta*. Media & Viestintä 12:1. Media- ja viestintätieteellinen seura Mevi.

Williams, Raymond (1985) *Keywords: A Vocabulary of Culture and Society*. Oxford University Press, Incorporated.

Yates, Simeon, & Lockley, Eleanor (2018) *Social Media and Social Class*. *American Behavioral Scientist*, 62:9, 1291–1316.

<https://doi.org/10.1177/0002764218773821>

LIITE 1 ARTIKKELIT

Kaikki artikkelit poimittu 24.1.2021

1.3.2020

Opetushallitus kehottaa kouluja varautumaan koronavirukseen myös Suomessa
<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006424450.html>

Kauppia tarjoaa asiakkaille käsidesit Tammiston Citymarketin vihannes-osastolla, mutta ketjut eivät ole ryhtyneet poikkeus-toimiin korona-viruksen vuoksi

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006424502.html>

Koronaviruksen leviäminen ja Syyrian sodan taisteluiden kiihtyminen pitävät markkinat varuillaan

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006424693.html>

Oppilaiden vanhemmille ja jalkapallojoukkueelle kerrottiin karanteenista vasta sunnuntai-iltana

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006424748.html>

Kotikaranteeniin määrätyn oppilaan perheessä mietitään vielä käytännön järjestelyjä – perheen isä HS:lle: ”Oli tietysti aikamoinen yllätys”

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006424761.html>

Koronavirukseen sairastunut käy Viikin normaali-koulua ja pelaa HJK:n juniori-joukkueessa, altistuneita noin 130 – tämä tilanteesta tiedetään

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006424349.html>

Kommentti: Olisiko Helsingissäkin pitänyt sulkea koko koulu? Ylimoitettut toimet saa jälkikäteen helpommin anteeksi kuin onneen luottamisen

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006424733.html>

Jouduin tekemään kalliin ja kipeän päätöksen viruksen takia, enkä voi vielä edes tietää, hätäilinkö turhaan

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006440213.html>

Kuntosalit sulkevat oviaan, mutta kunnossa pysyy kotonakin – HS kokosi yhteen juttuun viisi erilaista kotitreeniä

<https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006440268.html>

Vantaan, Espoon, Järvenpään ja Sipoon lukiot siirtyvät etäopetukseen

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006440290.html>

15.3.2020

Testaustavan muutos Husissa vähensi havaittuja tartuntoja sunnuntaina – Suomi tartunnoissa yhä Pohjoismaiden tahdissa

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006440293.html>

Euroviisujen kohtalo ratkeaa lähipäivinä: Kisa ilman yleisöä Rotterdammassa, osallistujamaiden itse lähettämät esitykset vai jotain muuta?

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006440310.html>

Viro sulkee tiistaina rajansa ulkomaalaisilta, laivayhtiöt selvittävät päätöksen vaikutuksia

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006440085.html>

Neljä huippuekonomistia Financial Timesille: Maailmantalous on jo taantumassa

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006440359.html>

Hallitukselta odotetaan tukipakettia yrityksille koronaviruksen vuoksi – Päätöksiä mahdollisesti maanantaina

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006440374.html>

Koronaviruksen seurauksista kärsivä kulttuuriala etsii keinoja selviytymiseen: Artistit keikkailevat sosiaalisessa mediassa, uudet sivustot kokoavat tapahtumia yhteen, tukitoimia mietitään

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006440390.html>

Satojen miljoonien eurooppalaisten arki on mullistunut hetkessä, kun valtiot sulkevat kouluja, kauppoja ja ravintoloita

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006440148.html>

Koulut suljettiin Virossa ja Berliinissä, ja se vie perheitä neljän seinän sisälle pitkäksikin aikaa – ”Mitä yksi kuukausi kotona merkitsee, kun on kuitenkin koko elämä edessä?”

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006440436.html>

Mitä tehdä, kun kaupunki hiljenee? Pääkaupunkiseudun luontokohteet täyttyivät viikon-loppuna jopa ruuhkaksi asti

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006440447.html>

Valtio-varain-ministeriön työn-tekijällä todettu korona-virus-tartunta, noin kymmenen henkilöä altistunut

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006440425.html>

Suomen Pankki aloittaa kriisitoimet: Ainakin 500 miljoonaa euroa kotimaisten yritysten rahoituksen turvaamiseksi

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006440344.html>

Lentoyhtiö SAS peruu valtaosan lentovuoroistaan koronaviruspandemian takia ja lomauttaa 10 000 työntekijää

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006440500.html>

Danske Bank tarjoaa lyhennysvapaata asuntolainoihin ja luottokorttimaksuihin

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006440560.html>

Vapaavuori: Helsingin koulut ja päiväkodit pysyvät auki, yläkouluissa ja toisella asteella lisätään verkko-opetuksen osuutta

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006440402.html>

Epidemia vie Italian ja euron vaaraan, joten maalle kannattaa jo suunnitella tukipakettia

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000006438871.html>

Koronavirus leviää ja hallitukset pohtivat myös taloudellisia hätäkeinoja – Millainen viikko on odotettavissa osakemarkkinoilla?

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006440669.html>

Aggressiivisesta testaamisesta olisi hyötyä Suomessakin, mutta nyt siihen ei kyetä, sanoo Husin johtaja-ylilääkäri – Miksi kaikilta oireilevilta ei oteta virus-näytettä?

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006440582.html>

1.4.2020

YTK varoittaa: Työttömyys-etuuksien maksamiseen tulossa ”kohtuuttomia viiveitä”

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006459815.html>

Lauttasaaren täyttää joka ilta raastavan kaihoisa ääni, kun Päivi Järvinen kantaa sikeäunisetkin herättävän soittimensa parvekkeelle

<https://www.hs.fi/kaupunki/helsinki/art-2000006459842.html>

Helsinkiin pitäisi valmistua tuhansia hotellihuoneita lähivuosina, mutta asuuko niissä kukaan? ”Ei taida enää pian olla kovin paljon hotellibuumia”

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006459897.html>

Tilausprinsessan tulot loppuivat kuin seinään – sitten Cecilia Vuorimaa keksi aivan uuden tavan näyttäytyä lapsille jääkuningattarena

<https://www.hs.fi/kaupunki/tuusula/art-2000006459867.html>

Peruuntuneiden Euroviisujen finaalipäivänä järjestetään kaksituntinen musiikkishow, jossa myös Suomen Aksel Kankaanranta esiintyy

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006460004.html>

EK: Lähes joka viides suomalaisyrityksistä pelkää konkurssia, edessä voi olla 1990-lukua pahempi työttömyysaalto

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006460066.html>

Lasten infektio lääkäri ei suosittele puistojen karttamista tai leikkikavereiden rajaamista vain yhteen ystävään – ”Tärkeää, että kaikki pääsevät välillä ulos tuulettumaan”

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006460055.html>

Somessa levitettiin väitteitä Venetsian kanaaleissa uivista delfiineistä – hyvän mielen uutinen osoittautui virheelliseksi

<https://www.hs.fi/nyt/art-2000006460123.html>

Kysyimme: Näitä asioita suomalaiset kaipaavat ”ajalta ennen koronaa” – nyt moni arjessa tuskastuttanut asiakin on haaveilun kohde, kuten ruuhkabussi

<https://www.hs.fi/nyt/art-2000006460089.html>

Rajavartiolaitos pyytää välttämään veneilyä Uudellamaalla, maa-kunnan rajaa valvotaan myös vesillä

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006460214.html>

”Nyt pitäisi pystyä velvoittamaan suomalaisia töihin” – Maa-taloutta uhkaa jättimäinen työ-voimapula, ja se näkyy pian ruoan hinnassa

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006459917.html>

Kun Intia meni koronakaranteeniin, rajoitukset tuntuivat myös Goan pikkukylässä – Kymmenet suomalaiset lähtivät ulkoministeriön järjestämällä lennolla

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006460232.html>

Hallitus aikoo jopa kolminkertaistaa testaus-kapasiteetin, tarkoituksena on myös värvätä tartuntaketjujen jäljittäjiä

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006459942.html>

Ministeriöt kutsuivat taloustieteilijät arvioimaan koronakriisin vaikutuksia ja tietä eteenpäin – mukana nobelisti Bengt Holmström

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006460316.html>

Koronavirus on levinnyt Suomeen pienimpiäkin kuntia myöten – Suomessa on yksi suuralue, jossa tartuntoja on selvästi muuta maata vähemmän

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006460061.html>

”Välikäsistä ei ole nyt hyötyä” – koronakriisistä kärsivät ravintoloitsijat perustavat omia tilauspalveluja

<https://www.hs.fi/ruoka/art-2000006460367.html>

Hallitus perustaa uuden koronan operaatiokeskuksen – Marin: ”Tieto ei ole kulkenut sillä tavalla kuin olisi pitänyt”

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006460345.html>

Ansiosidonnaisia työttömyys-etuuksia on menossa maksuun jo kahden vuoden edestä – Työllisyys-rahasto: ”Voi tulla sellainen tilanne, etteivät puskurit riitä”

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006460523.html>

”Koronasuodattimien” asentajat varastaneet vanhuksilta rahaa ja koruja Uudellamaalla – ”Rikollisista raukkamaisimmat astuvat esiin poikkeusoloissa”

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006460534.html>

Kotiväkivalta lisääntynyt koronaviruksen aikana Suomessa: poliisi pelkää tilanteen pahenevan pääsiäisenä

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006460559.html>

Syyrian Idlibin tilanne on kääntymässä yhä synkemmäksi, koronaepidemian puhkeaminen on ajan kysymys – ”Siitä tulee täystuho”, pelkää lääkäri

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006460607.html>

Maksalaatikko-jäätelöä, olut-anarkiaa ja kymmenen päivän kesäloma – korona-aika ei estänyt aprillipiloja, Pieksämäen vitsi oli osalle liikaa

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006460645.html>

Konkurssiaalto yhä uhkana: Yritysten auttaminen kriisin yli lainarahalla ei näytä toimivan

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006460768.html>

Trumpin asenne virusta kohtaan muuttui täysin: ”Haluan jokaisen amerikkalaisen varautuvan edessä oleviin vaikeisiin päiviin”

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006460020.html>

Ahvenanmaalaiset palaavat kotisaarelleen, jota uhkaa paha talousnotkahdus – ”Ajat ovat hurjat”

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006460823.html>

Ihmiset pakenivat mökeilleen ennen Uudenmaan sulkemista eivätkä välittäneet pyynnöstä palata – grafiikka näyttää, missä ihmismäärä kasvoi eniten

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006460758.html>

Viron suuri apteekki-kamppailu

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006460895.html>

Hengityskoneista on maailmalla pula, jopa autojätit pyrkivät avuksi niiden valmistukseen – Suomessa niitä kuitenkin näyttäisi olevan riittävästi

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006460926.html>

Itsekkyys tekee jälleen kerran EU:sta heikon, kun sen pitäisi olla vahva

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000006460594.html>

HSL maksaa korona-virus-epidemian takia hyvitystä pitkistä kausilipuista

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006460957.html>

Koronakriisi siirtää hallituksen turve- ja muita ilmastopoliittisia päätöksiä

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006460993.html>

Kokoomus lähetti Sanna Marinille yllättäen kymmeniä kysymyksiä koronakriisistä, hallitus hämmästelee pitkää kirjettä

<https://www.hs.fi/junkkari/art-2000006460831.html>

New Yorkin osavaltiossa todettu jo enemmän tartuntoja kuin Kiinassa – kuvernöörin mukaan pula hengitys-koneista nostaa hintoja

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006461021.html>

15.4.2020

Koronakriisi sai euriborit nousuun – asuntovelallinen voi nähdä vaikutuksen lainan kuukausierässä piankin

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006474959.html>

Kiina, Britannia, Ranska ja USA sopivat kansainvälisestä tulitauosta koronaviruksen takia: Suostuuko Venäjän Putin?

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006474977.html>

15-vuotias Niko Kotilainen valmistaa käsidesiä kylpyhuoneessaan ja myi ensimmäisen erän heti loppuun – Tukes huolestui kotikemisteistä, koska yksikin kipinä voi johtaa tuhoon

<https://www.hs.fi/kaupunki/jarvenpaa/art-2000006474981.html>

Kirjastot toivovat, että ne saisivat alkaa toimia ulkotiloissa – varatut kirjat haettaisiin kirjakioskin luukulta kuin ravintolan take away -annokset

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006474986.html>

Yhdysvallat antoi lento-yhtiöille 25 miljardin apupaketin – Suurta osaa tuesta ei tarvitse maksaa takaisin

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006475014.html>

Maaliskuun myyntiluvut: Alkosta ostetaan nyt kerralla enemmän, etenkin hanaviinit kävivät kaupaksi

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006475039.html>

Saksalaistutkijoilla alustavaa näyttöä: Koronavirus leviää ensisijaisesti pisaratartuntana, ei niinkään ostoskärryistä, seteleistä tai ovenkahvoista

<https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006475142.html>

Cannesin elokuvajuhlat luovutti: festivaalia ei järjestetä tänä vuonna ”alkuperäisessä muodossaan”

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006475156.html>

Eta synkensi ennustettaan: Suomen bkt supistuu lähes 10 prosenttia

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006475174.html>

”Ei tässä hyvin käy” – Suomalaiset festivaalien järjestäjät varautuvat jo pahimpaan, mutta tapahtumia ei peruta ennen kuin päättäjät sanovat ratkaisevat sanat

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006475237.html>

Korona mullistaa perinteisen elokuvatapahtuman: Sodankylän elokuvajuhlat tuodaan festarivieraiden olohuoneisiin

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006475285.html>

EU: Kankaista tehtyjä kasvosuojia voi harkita, mutta perushygienia ei saa unohtua ja ammattilaisille etusija – Komissio julkaisi ohjeita koronarajoitusten purkuun

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006475151.html>

Kurjassa taloustilanteessa olevan Järvenpään alho syvenee: Nyt kaupunki on lomauttamassa koko henkilöstönsä

<https://www.hs.fi/kaupunki/jarvenpaa/art-2000006475168.html>

Oikeuskansleri: Koulujen järjestettävä ruokailu pulaa kärsiville oppilaille

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006475395.html>

Tehohoidon kapasiteetti on saatu kaksinkertaistettua Suomessa – näin asiantuntijat perustelivat Uudenmaan avaamista

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006475240.html>

Saksan eläintarhat pulassa koronaviruksen aiheuttamien tappioiden edessä: ”Pahimmassa tapauksessa joudumme syöttämään eläimiä toisilleen”

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006475413.html>

Vastarakastuneet Maija Holma ja Esa Tuominen pääsevät vihdoin syleilemään toisiaan:
"Ostin jo junaliput"

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006475422.html>

THL: Tartunnan saaneita voi vasta-ainetutkimuksen perusteella olla Husin alueella
kymmeniä kertoja tiedettyä enemmän – Asiantuntija kritisoi päätelmää

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006475338.html>

Kahdeksan asukasta on kuollut samassa hoivakodissa Myllypurossa – "Jos virus pääsee
hoivakotiin sisälle, on hyvin vaikeaa estää kuolemia"

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006475387.html>

EK:n Häkämies: Isot suomalais-yritykset tarjoutuivat auttamaan
Huolto-varmuuskeskusta jo aiemmin keväällä, mutta vihreää valoa tuli vasta nyt

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006475460.html>

Presidentti varoitti uusmaalaisiin kohdistuvasta syrjinnästä – koronavirus onnistui
visioryhmiä paremmin luomaan maakunnalle identiteetin

<https://www.hs.fi/junkkari/art-2000006475529.html>

Harvinainen Tom of Finland -näyttely sulkeutui Tallinnan Fotografiskassa ennen
aikojaan, mutta nyt opastetulle kierrokselle pääsee netissä

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006475538.html>

Oppositio arvostelee Uudenmaan eristyksen purkamista – "Mitä tulee tilalle?"

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006475551.html>

”Se on ohi nyt, anna mennä vaan” – HS seurasi, kun Uudenmaan poikkeuksellinen sulku purettiin ja betoniporsaat lähtevät rajalta

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006475516.html>

Natalia Varpio julkaisi ilmaiset ohjeet suojamaskin ompelemiseen: Ensin hänelle naljailtiin, mutta nyt tuhannet ihmiset haluavat himoitun kaavan

<https://www.hs.fi/kaupunki/helsinki/art-2000006475617.html>

Moskova alkoi vaatia erillislupia liikkumiseen autolla tai julkisella liikenteellä – pormestarikin pelästyi tarkastusten synnyttämiä pitkiä jonoja metroasemilla

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006475245.html>

Eristyksestä päässyt Pentti Meriläinen aikoi heti lähteä Pohjois-Karjalaan: Termariin kahvia ja tankkaukset kylmäasemalla

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006475662.html>

Tanska päästi ala-astelaisia takaisin kouluun – Rajoitusten purku on kuitenkin kuin nuorallakävelyä, varoitti pääministeri Mette Frederiksen

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006475688.html>

Valtuutettu ja lääkäri ehdottavat Helsinkiin omia terveyskeskusten yksiköitä somalia, venäjää ja arabiaa puhuville

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006475718.html>

Yli 20 ruotsalais-tutkijaa vaatii mieli-pide-kirjoituksessaan Ruotsia siirtymään Suomen linjalle – tutkijoiden mukaan maan strategiassa on sivuutettu kaksi asiaa

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006475693.html>

Liki kolmekymmentä suomalaisräppäriä julkisti Yo! Karanteeni raps -posseraidan – katso kotistudioista kajahtava musiikkivideo

<https://www.hs.fi/nyt/art-2000006475731.html>

Liikenne alkoi lisääntyä, pääkaupunkiseudun mittauspisteet näyttävät suunnan selvästi

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006475774.html>

THL:ltä uusi linjaus koronaviruksen testaamiseen: lieviäkin oireita potevat pääsevät nyt testiin

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006475779.html>

Nasima Razmyar: Toivon etteivät tartunnat johda yhden ihmis-ryhmän leimaamiseen

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006475790.html>

Saksa päätti avata julkista elämää asteittain, hengitys-suojan käyttöä suositellaan ja yleisö-tapahtumat perutaan elokuun loppuun asti

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006475820.html>

Trump leipoo terveys-järjestöstä korona-kriisin kuoleman-enkeliä – Onko ennen-näkemättömän rajuissa syytöksissä mitään perää?

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006475829.html>

Liikemies Sarmasteelta tilatut hengityssuojaimet kaukana sairaalakäytön tasosta – suojataso vastaa professorin mukaan hihaan yskimistä

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006475161.html>

Koronaviruskriisin rajaaminen oman maan rajojen ulkopuolelle ei riitä, vaan tarvitaan lisää kansainvälistä yhteistyötä

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000006475503.html>

Helsingin keskustasta saa etsiä kasvomaskia käyttäviä – ”Pitäisi olla ehdottomasti jokaisella”, sanoo koronapotilaita hoitava Niina Kiirikoff

<https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006475854.html>

Suomi arvioi lähipäivinä komission ohjeita koronarajoitusten purkamisesta – Kiuru pitää keskustelua Suomessa ennenaikaisena

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006475885.html>

Suurin osa sairaaloissa hoidetuista koronaviruspotilaista on keski-ikäisiä – miten arvio tehohoidon tarpeesta tehdään?

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006475926.html>

Pula kasvosuojaimista sai huijarit liikkeelle – Europol pysäytti viime hetkellä 15 miljoonan euron kaupan, kun Saksa yritti ostaa olemattomia suojaimia

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006475982.html>

1.5.2020

Itkuinen vappu peruttu – JVG:n virtuaalikonsertti oli jopa liikuttavan hyvä ja se ylitti odotukset olemalla vähemmän virtuaalinen kuin olisi uskonut

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006493911.html>

Apple piti tuloksensa lähes ennallaan korona-pandemian aiheuttamista vaikeuksista huolimatta

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006493920.html>

Li Andersson ehdottaa kaikille suomalaisille jaettavaa sadan euron ”elvytysseteliä” – Summalla tarkoitus tukea palvelualoja

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006494005.html>

Tallinnan Fotografiska avaa rockmuusikko Bryan Adamsin valokuvanäyttelyn katsottavaksi virtuaalisesti

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006494098.html>

Trump väittää saaneensa todisteita, että virus lähti Wuhanin laboratoriosta – USA:n tiedusteluelimet vasta selvittelevät asiaa

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006494105.html>

”Piti oikein poliisilta kysyä, saako tänne tulla” – Näin Helsingissä vietettiin poikkeuksellista vappua

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006494286.html>

Maskisuositukset yleistyvät Euroopan maissa – STM: Suomessa maskisuositusta ei valmistella

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006494300.html>

Koronakriisi piirsi näkyviksi rajat suorittavan ja asiantuntija-työn välillä, eikä taakka jakaudu tasan, sanovat ay-veteraani ja historioitsija

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006494333.html>

Malmin sairaalassa uusi ohjeistus: Koronapotilaita hoidettava myös ilman suojakäsineitä – hoitajien mukaan syynä varustepula

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006494243.html>

Rikolliset junailivat yhteiskunnan tukia itselleen, mafiapomo kärkehti rajoitusten takia – Ammattirikollisille koronavirus tarjoaa sekä uhkia että mahdollisuuksia

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006493953.html>

15.5.2020

Utissuomalainen: Enemmistö suomalaisista tukee hallituksen linjaa rajoitusten purkamisessa

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006508183.html>

Kesko: Autokauppa yhä tahmeaa, mutta ruoan myynti kasvoi selvästi

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006508223.html>

WHO: Yli 200 miljoonaa afrikkalaista voi saada tartunnan – koronavirus-epidemia saattaa jatkua mantereella vuosien ajan

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006508233.html>

Epidemia vähensi Suomessa asuntokauppojen määrää – pääkaupunkiseudulla vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat nousivat, kesämökkien kauppa kiihtyi

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006508242.html>

Fortumin liikevoitto supistui alkuvuonna – yhtiön mukaan koronaviruspandemialla ei toistaiseksi ”merkittäviä vaikutuksia”

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006508282.html>

Opetuksen poikkeus-järjestelyt ja valintakokeiden muutokset poikivat kantelutulvan eduskunnan oikeusasiamiehelle

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006508515.html>

Pääministeri Marin: Korona-epidemia ei saisi edetä lainkaan, lauma-immuniteettia ei tavoitella sairastamisen kautta

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006508357.html>

Oikeuskansleri selvittää suojain-hankintojen päätymistä Onni Sarmasteelle ja Tiina Jylhälle – Huoltovarmuuskeskus vastasi perjantaina

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006508612.html>

Poikkeusolot vähensivät nuorten yhteydenottoja mielenterveyspalveluihin, mutta netin tukipalveluissa kävijämäärät kasvoivat

<https://www.hs.fi/nyt/art-2000006508664.html>

Kolme suomalais-yritystä ryhtyy valmistamaan ”kansalaismaskeja” – ensimmäinen erä kaupoissa kesäkuussa

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006508780.html>

Rikostutkinnan johtaja joutui itse rikoksen uhriksi Vantaalla – Sitten alainen ilmoitti kirjeellä, että mitään tutkintaa ei tehdä

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006508839.html>

Baltian matkustuskupla aukesi, mutta suuria ihmisryntäyksiä ei rajoilla nähty

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006508859.html>

Pandemian rajalla

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006508467.html>

Galleria Forsblom lopettaa Tukholmassa koronaviruksen vuoksi

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006509032.html>

Suomalainen kasvuyritys Meru Health keräsi 7,5 miljoonan euron pääoma-sijoituksen

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006509117.html>

Vihreät ehdottavat sadan euron harrastus-seteliä tukemaan syrjäytymis-vaarassa olevia nuoria

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006509216.html>

HS hankki Hetemäen ryhmän alkuperäisen esityksen hallitukselle: Näin poliitikot muuttivat suunnitelmaa rajoitustoimien purkamiseksi

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006509340.html>

Koronavirustesti otetaan syvältä sieraimesta – Kuva näyttää, mitä testi-tilanteessa tapahtuu

<https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006509192.html>

Vantaalla työttömiä ja lomautettuja jo enemmän kuin 1990-luvun lamassa: Työttömyysprosentti on nyt 20,3

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006509450.html>

Ministeri Ohisalo: Virolle ja Ruotsille voi tulla eri raja-kohtelu tauti-tilanteesta riippuen – Suomi ei ole vielä liittymässä ”turismi-kupliin”

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006509466.html>

Koronavirusepidemia on hidastunut Suomessa merkittävästi: ”Istumme silti koko ajan ruutitynnyrin päällä”

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006509489.html>

Helsinki on seurannut oppilaita hyvin-vointi-kyselyllä etäopetuksen aikana

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006509500.html>

Kohta saa taas harrastaa, mutta asiantuntija muistuttaa varovaisuudesta – Yksi laulaja tartutti melkein koko kuoron harjoituksissa Yhdysvalloissa

<https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006509508.html>

Pääministeri Marin irtisanoutui THL:n esittämistä näkemyksistä koronaviruksen leviämisen suhteen: Epidemian hoidosta on tullut selvästi poliittisempää

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006508818.html>

Suomen rehtorien arvio: Noin kymmenes oppilaista ei palannut kouluun torstaina – Riskiryhmään kuulumisen ylivoimaisesti yleisin syy

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006509543.html>

Koronavirustestejä tehdään Suomessa paljon vähemmän, kuin olisi mahdollista – Se on hyvä merkki, arvioivat STM ja THL

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006509572.html>

Vaikka virus väistyisi, EU:n yhteistyö ottaa kovan iskun kriisistä

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000006509313.html>

Timo Soini Financial Timesissa: Populismi palaa kuin ”vieteriukko”, kun koronavelkojen lasku tulee maksettavaksi

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006509584.html>

1.6.2020

Tukes on saanut kymmeniä ilmoituksia kansanmaskeista – vain virallisia hengityssuojaimia saa markkinoida sillä, että ne suojelevat käyttäjänsä koronavirukselta

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006526144.html>

Henkilöautoja rekisteröitiin toukokuussa yli 50 prosenttia vähemmän kuin vuosi sitten

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006526316.html>

Suomalaiset luottavat koronavirus-utisissa asiantuntijoihin, viranomaisiin ja uutismediaan

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006526345.html>

Hongkongin poliisi kielsi Tiananmenin verilöylyn vuosipäivän muistojuhlan

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006526406.html>

Mökkibuumi näkyy myös vuokramarkkinoilla – mökkivarauksia on tehty yli kaksi kertaa enemmän kuin viime vuonna

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006526409.html>

Maria Ohisalo suututti hallituskumppanit vaatimuksellaan – korona-kriisi palauttaa budjetin tekotapaa vuosikymmenten taakse

<https://www.hs.fi/junkkari/art-2000006526454.html>

Valmet Automotive aloittaa yt-neuvottelut – lomautusuhan alla 1 200 työntekijää

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006526539.html>

”Ihmisillä oli tosi kova nälkä” – Päihdetyöntekijä kertoo koronan vaikutuksista huumeidenkäyttäjiiin, päiväkeskukset auki maanantaina

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006526605.html>

Saariselän rinteet avautuivat ensimmäisen kesäpäivän kunniaksi

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006526716.html>

Hallitus sopi kustannustuen ehdoista: saatavissa yrityksille, joiden liikevaihto laski vähintään 30 prosenttia

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006526743.html>

Hetemäen ryhmä esittää ensin elvytystä, sitten sopeutusta: ”Rakenteellisia uudistuksia ei pidä hidastaa”

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006526384.html>

”Tere, tere. Nyt alkoi kesä” – Tallinna avautui taas turisteille, HS seurasi ensimmäisten suomalaisten saapumista kaupunkiin

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006526769.html>

Yhdysvallat elää sekasortoista aikaa, jossa kukin ongelma vuorollaan nostaa esiin yhteiskunnan patoutuneet paineet

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000006526513.html>

Korona-epidemia lähes puolitti antibioottien menekin Suomessa

<https://www.hs.fi/tiede/art-2000006526870.html>

15.6.2020

Polttoaineiden halpeneminen veti inflaation miinukselle myös toukokuussa

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006541484.html>

Liikevaihto laski huhtikuussa kymmenen prosenttia vuoden takaisesta –
kemianteollisuudessa pudotusta yli viidennes

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006541505.html>

Ruotsin ulkoministeri pelkää koronarajoitusten vahingoittavan Pohjoismaiden
yhteistyötä – viruksen torjunnassa ”maaottelutunnelma”

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006541552.html>

Unitutkijat selvittävät ympäri maailman, miten koronapandemia on vaikuttanut
nukkumiseen

<https://www.hs.fi/tiede/art-2000006541772.html>

Jopa tuhannet suomalaiset jumittavat rajoitusten vuoksi Yhdysvalloissa – tai Suomessa

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006541789.html>

Norja lopettaa jäljitysovelluksen käytön tietosuojaongelmien takia

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006541813.html>

W.A.S.P. peruu maailmankiertueensa koronaepidemian takia – myös Suomen-keikat
peruttu

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006541816.html>

Oulun yliopiston etätentti-järjestelyistä tehtiin poliisille tutkintapyyntö, yliopisto kielsi kokeiden video-valvonnan

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006541871.html>

Elokuvafestivaali Rakkautta & Anarkiaa pyritään järjestämään syyskuussa normaalissa laajuudessaan, mutta yleisöä otettaneen saleihin vähemmän kerrallaan

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006542011.html>

Marin perui Sdp:n keskeisen vaalilupauksen eli ”vappusatasen”, mutta vetosi tekosyyhyn

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006542044.html>

Euroalueen tavaravienti romahti huhtikuussa liki 30 prosenttia

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006542056.html>

Hallituksen esitys viiden miljoonan euron journalismituesta lähtee lausuntokierrokselle

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006542101.html>

Belgia avasi ovensa lähes koko Euroopalle: Suljettu raja ehti järkyttää kaksois-kaupunkia, vaikka aidan raosta saattoi livahtaa kioskille

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006542233.html>

Junat ja bussit täyttyvät juhannus-liikenteessä – VR kehottaa matkustajia välttämään suosituimpia vuoroja turva-välien ylläpitämiseksi

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006542308.html>

Saksa sijoittaa satoja miljoonia korona-virus-rokotetta kehittävään lääke-yhtiöön, neljä maata sopi rokotekaupoista koko EU:n puolesta

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006542173.html>

1.7.2020

Yhdysvaltain pörssissä paras neljännes yli kahteenkymmeneen vuoteen – ”Tartuntojen kasvun pitäisi heijastua jollain tavoin kursseihin”

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006558016.html>

Weekend-festivaali perutaan tältä vuodelta: ”Olemme toivoneet, että olosuhteet paranisivat”

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006558034.html>

Kysely: Yli puolet suomalaisista ei ole valmis tekemään mitä tahansa työtä

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006558283.html>

Lähes 300 ihmistä halusi osallistua perinteiselle yhteisösoittokurssille, vaikka yhteen kokoontuminen ei ollut mahdollista – Kaustisilla tehtiin heitä varten parissa kuukaudessa 200 opetusvideota

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006558293.html>

Viini ja kahvi virtasivat jo aamulla Senaatintorin jättiterassilla – ”Luulin, että tämä olisi kolkempi paikka”

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006558004.html>

Suomen verivarastot ovat huvenneet vauhdilla ja luovuttajia kaivataan nyt kipeästi – asiantuntija kertoo, millaisia seurauksia ”verikriisillä” voisi olla

<https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006558517.html>

Rullakkokaupalla postia on ollut jumissa Helsinki-Vantaalla jo kuukausia

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006558565.html>

Rajoitusten avaaminen auttoi Yhdysvaltain työllisyyttä elpymään, mutta pandemiaa edeltävä taso on vielä kaukana

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006558600.html>

Opetushallitus yllättyi tuoreista tiedoista: Kolmannes vaihto-opiskelijoista jäi kohdemaahansa koronaepidemiasta huolimatta

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006558622.html>

YK: Matkailuala voi menettää liki kolme biljoonaa euroa pandemian takia

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006558657.html>

Riskiryhmiin kuuluvien eristys Ruotsissa helpottuu: saavat tavata ihmisiä, joiden verestä on löytynyt vasta-aineita

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006558667.html>

Selvitys kiittää Helsingin toimia korona-kriisissä, mutta huomauttaa myös puutteista: "Hämentävää, että relevanttia tietoa joudutaan keräämään manuaalisesti"

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006558670.html>

EU:n uusi puheen-johtaja-maa Saksa aloitti taivuttelun elpymis-rahoituksesta

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006558697.html>

Espanja ja Portugali olivat tartuntojen kanssa samanlaisessa tilanteessa kuin Suomi ja Ruotsi – Nyt raja saatiin auki

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006558784.html>

Lentoyhtiöt saivat lievennyksen päästöohjelmaan, koronavuoden notkahdusta ei huomioida

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006558907.html>

Tuhannet uhmasivat mielenosoitus-kieltoa Hongkongissa, poliisi käytti vesitykkeitä ja kyynelkaasua – 370 pidätetty, joista kymmenen rikkonut uutta turvallisuuslakia

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006557999.html>

15.7.2020

Suomen kansantalouden tuotanto laski yhä toukokuussa

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006571856.html>

Alkon myynti kasvoi keväällä selvästi

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006571904.html>

Korona on karkottanut romaneja Suomesta – Hätämajoitusta siirretään Kalliosta entisen hostellin rakennukseen Vallilaan

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006571818.html>

Björk Hijoort alkoi koronaepidemian keskellä maalata yritysten ikkunoihin taideteoksia Helsingin keskustassa, ja valmiit maalaukset ovat herättäneet suomalaisissa yllättäviä reaktioita

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006572013.html>

Rykelmä pehmoleluja virnuilee ohikulkijoille vantaalaisessa metsikössä – kaupunki ei tiedä, kuka pystytti erikoisen lelupuiston

<https://www.hs.fi/kaupunki/vantaa/art-2000006571840.html>

Amerikkalaiset lentoyhtiöt eivät saa irtisanoa työvoimaa, mutta Delta vähentää nyt 17 000 työntekijää

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006572384.html>

THL: Koronatartuntojen jäljityssovelluksen on määrä tulla ladattavaksi elokuun lopussa – Näin se toimii

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006572417.html>

Rovaniemellä yli 200 ihmistä altistunut korona-virukselle – yhdeksi altistuslähteeksi epäilty sisäleikkipuisto sulki ovensa lyhyen aukiolon jälkeen

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006572220.html>

Koronavirustartunta on ensi kertaa todistetusti siirtynyt odottavalta äidiltä syntymättömälle lapselle

<https://www.hs.fi/tiede/art-2000006572532.html>

Asenteet maskeja kohtaan muuttuvat maailmalla – Trump ja Johnson näyttävät esimerkkiä, vähiten maskeja käyttävät suomalaiset ja ruotsalaiset

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006572550.html>

Hiphop-festivaali Blockfest perutaan ”liian isojen kompromissien” takia

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006572508.html>

Espanja havahtui jälleen holtittomaan bileturismiin lomasaarillaan – Video brittituristien riehumisesta Mallorcalla sai viranomaiset sulkemaan koko baarikadun

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006572287.html>

Herkuton harvinaisuus

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006572252.html>

1.8.2020

Bisneslounaat ulkomailla vaihtuivat videoneuvotteluihin – etätyöskentelyyn tottuneet yritykset harkitsevat lentämistä tulevaisuudessa kahdesti

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006588663.html>

Kasvomaskien kaupassa tapahtui tällä viikolla käänne: ”Keski-määräinen päivä-myynti on ollut kolmin-kertainen”, kerrotaan K-ryhmästä

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006588751.html>

THL:n johtajat ehdottavat Suomen korona-virus-testaukseen Tanskan mallia – Mitä se käytännössä tarkoittaisi?

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006588796.html>

”Kaikki matkustajat tulevat siitä ohi” – Näin toimii Helsinki-Vantaalle maanantaina avattava koronatestipiste

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006589001.html>

Tuhatpäinen joukko kaljakellujia lipui rauhallisesti jokea pitkin kohti Pikkukoskea: ”Lapsiperheitä tulee sinne kesäillan viettoon”

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006589083.html>

Saksalaisnuorten katu-juopotteluun puututtiin Hampurissa poikkeuksellisella keinolla – HS seurasi ulkobileitä kaupungin yössä

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006589059.html>

Ainainen hoppu lapsen harrastuksiin – Entä jos alkava syksy olisikin toisenlainen?

<https://www.hs.fi/mielipide/art-2000006589198.html>

15.8.2020

Pandora vetäytyy Tähdet, tähdet 2020 -kilpailusta karanteeniohjeistuksen ja koronariskin vuoksi

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006602969.html>

Matti Kinnunen tylsistyi epidemian aikana ja sai pätkähullun idean polkea kaikki Helsingin kadut aakkos-järjestyksessä

<https://www.hs.fi/kaupunki/helsinki/art-2000006602988.html>

Pitäisikö myös oireettoman päästä koronatestiin halutessaan? Ministeri ja THL ehdottavat Suomeen matalan kynnyksen testijärjestelmää

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006603030.html>

Jouni Hynynen huutokauppaa kehystetyn partansa ja Haloo Helsinki kultalevynsä koronakriisistä kärsivien muusikoiden hyväksi

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006603094.html>

Lukiokoulutuksen päällikkö suosittelee voimakkaasti, että Helsingin lukiot lisäävät syksyllä etäopetusta

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006603144.html>

Tartuntatapausten osuus Helsinki-Vantaalla testatuista 2–3-kertainen Husin alueen testattuihin verrattuna

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006603352.html>

Matkatoimistot: Moni asiakas on perunut varaamansa lomamatkan viime viikkoina – Alan etujärjestön mielestä hallituksen ohjeet ovat ristiriitaisia

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006603401.html>

1.9.2020

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos kannustaa hallitusta toimiin talouskasvun turvaamiseksi: ”Nyt tarvitaan työllisyysloikka

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006620029.html>

Metallin paluu

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006620188.html>

Vaarallisen deflaation riski euroalueella kasvaa taas: inflaatio hidastui elokuussa –0,2 prosenttiin

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006620332.html>

Suomessa ei ole tällä hetkellä korona-virus-epidemiaa, sanoo THL:n Mika Salminen

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006620594.html>

Eduskunta avasi kauden keskustelulla epidemia-korvauksesta

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006620434.html>

Trumpin kieltolista estää Koronavilkun asentamisen jopa 200 000 uuteen puhelimeen – myöskään vanhoissa puhelimissa sovellus ei toimi

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006620807.html>

Saksan hallitus uskoo talouden nopeampaan elpymiseen

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006620844.html>

Kaupan kassan sijaiseksi voi taas tulla tarjoilija, jos korona-testauksen ruuhkat eivät hellitä

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006620859.html>

Elämä jatkuu myös koronaviruksen kanssa

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000006620680.html>

Krista Kiurun tiukka linja rajakriteereistä on voittanut Mika Lintilän linjan – yt-uutiset voivat kuitenkin muuttaa tilannetta

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006620927.html>

Koronavirus-tartunnan saanut siirtolaisnainen synnytti kesken helikopterilennon, kun häntä oltiin siirtämässä sairaalaan Italiassa

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006620998.html>

15.9.2020

PTT: Talouden elpyminen on hidastunut – syksyllä nähdään irtisanomisia

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006636133.html>

Osa ravintoloista kasvaa koronan keskelläkin – Friends & Brgrs avaa kuusi uutta ravintolaa tänä vuonna

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006636207.html>

Teollisuuden liikevaihto supistui taas heinäkuussa yli kymmenen prosenttia

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006636238.html>

Saiko epidemia suomalaiset yrittämään tupakoinnin lopettamista? Nikotiinituotteiden myynti on kasvanut korona-aikana

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006636464.html>

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri haluaa kattaa koronakuluja kunnilta perittävillä valmiusmaksuilla: ”Taloudellinen tilanne on erittäin vakava”

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006636556.html>

Nämä kolme graafia selittävät, miksi hallitus ei voi enää lykätä tärkeitä päätöksiä

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000006636622.html>

Ruotsi peruu vanhainkotien vierailukiellon, koska tartuntojen määrä on laskenut

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006636496.html>

”Toivon mukaan hallitus-puolueilla on nyt ratkaisu-halukkuutta” – Marin ennakoi budjetti-neuvottelujen venymistä keski-viikolle

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006636055.html>

EKP on jättänyt jo kahdesti pankkien osinkoja odottavat nuolemaan näppejään – Suomen pankkivalvoja maksaisi vahvojen pankkien osingot jo nyt

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006636732.html>

Useita tartuntaryppäitä eri puolilla maata, suuri tartuntaketju liittyy ylioppilasjuhlailtaan Lahdessa

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006636330.html>

THL:n Salminen: Epidemian kuva on muuttunut, mutta varovaisuus on paikallaan

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006636798.html>

Tuhat hasidijuutalaista juuttui pyhiinvaellus-matkalla Valko-Venäjän ja Ukrainan rajalle

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006636759.html>

1.10.2020

Pääministeri Marin höykytti jälleen voimakkaasti Petteri Orpoa, eikä se ole sattumaa

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006654517.html>

Kantelu syytti Suomen rikkoneen koronarajoitusten yhteydessä perustuslakia, oikeuskansleri antoi Suomelle puhtaat paperit

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006654585.html>

Selvitys: Koulujen avaamisella maailmalla ei selkeää yhteyttä koronavirustartuntojen kasvuun

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006654695.html>

Vielä kaksi viikkoa sitten legendaarinen leipomo teki kuolemaa – Sitten helsinkiläisiin ravintolasukuihin kuuluvat yrittäjät löivät rahat tiskiinkin

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006654699.html>

THL: Maskin käyttö ei yksin ratkaise koronaviruksen torjunnassa

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006654727.html>

Hallitus eristää Madridin muusta Espanjasta tauti-tilanteen takia, mutta Madrid ei halua totella

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006654787.html>

HSL peruu syksyltä lupaamansa matkalippujen alennuksen: ”Olemme tästä todella pahoillamme”

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006654941.html>

Saksan työministeri valmistele uutta etätyölakia – Suomen laki ei edes tunne sanaa etätyö

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006655043.html>

Koronavilkun vakavaan tekniseen vikaan etsitään nopeaa ratkaisua: sovellus ei lähetä varoitusta, kun altistus on pitkä-aikainen

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006655101.html>

Oppositio antoi keväällä hallitukselle työrauhan, mutta enää jakolinjoja ei peitellä

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000006655095.html>

Suomen ja Venäjän raja-liikenteeseen lisää helpotuksia: venäläiset kiinteistön-omistajat pääsevät Suomeen loka-kuusta lähtien

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006655173.html>

Varautuvatko koulut taas etäopetukseen? Helsingissä poikkeustilaan siirrytään vasta syvällä leviämisvaiheessa

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006655198.html>

Pääministeri Sanna Marin sanoo toivoneensa metsä-alalta yhteis-henkeä isänmaan puolesta: ”Metsä-teollisuuden tämän-päiväinen ilmoitus kertoo varsin toisenlaista viestiä”

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006655138.html>

Suomi torjuu koronavirusta tartunta-tauti-lailla, ja pian sen nojalla voitaisiin sulkea ostos-keskusten tiloja ja puolittaa matkustaja-määriä – nämä asiat laissa hiertävät asiantuntijoita

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006655016.html>

Nuoria ei pitäisi syyllistää koronavirustartunnoista, sillä suurin osa heistä käyttäytyy vastuullisesti eikä nuoruutta voi elää etänä

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000006655029.html>

EKP huolissaan pankkien taseista

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006655347.html>

15.10.2020

Työpaikoille tuli maskisuositus – Maskin käyttö on erityisen perusteltua kolmessa tilanteessa, sanoo asiantuntija

<https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006670251.html>

Ranska kieltää kaupunkilaisten iltamenot tuntuvaan sakon uhalla – ”On kovaa olla 20-vuotias vuonna 2020”, totesi presidentti

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006670324.html>

Norjan öljyrahasto kasvoi 37,8 miljardia euroa

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006670500.html>

HSL esittää korotuksia lipunhintoihin – Korona ajanut talouden kuilun partaalle

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006670649.html>

Hallitus esittää jatkoa koronakonkurseja estävälle väliaikaiselle laille

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006670654.html>

Tässä ovat hallituksen uudet suositukset: Leviämis-vaiheessa olevilla alueilla ryhmäharrastukset pitäisi keskeyttää ja julkiset tilat sulkea – etätyötä suositellaan kaikille

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006670121.html>

Koronavirusta vastaan on taisteltava jämäkästi, mutta huoli liian järeistä rajoituksista on aiheellinen

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000006670809.html>

Ravintolarajoitusten jatko vasta-tuulesa eduskunnassa: Perustuslaki-valiokunnan mukaan alueitten eroja ei oteta huomioon tarpeeksi

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006670842.html>

Kuningatar Elisabetin, 94, ensimmäinen vierailukohde sitten maaliskuun eristäytymisen oli novitšokia tutkiva laboratorio

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006670874.html>

Perustuslaki-valiokunnalta kovat moitteet: Hallitus joutuu valmistelemaan uudestaan lain, joka koski rajalla esitettävää koronatestitulosta

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006670893.html>

Uusliberalismin aikakauden on jäätävä taakse, vetoaa Maailman talousfoorumin perustaja Klaus Schwab

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006670905.html>

Finnair lennättää puolet Airbus A320 -koneistaan Prahaan kevättä odottamaan

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006670936.html>

Suomalainen Jenni Kangasniemi hämmästyí siitä, miten maskipakko vaikuttaa Englannissa ihmisten käytökseen – Asiantuntija kertoo, miksi sillä on väliä, onko kyseessä pakko vai suositus

<https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006670959.html>

Kokoomuksen Vartiainen tuhtui ravintolarajoituksista kyselytunnilla – ”Onko tosiaan tarkoituksena lamauttaa taloutta niin paljon kuin perustuslaki sallii?”

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006670777.html>

Ravintolarajoitukset ja hallituksen viestintä saavat oppositiolta arvostelua – Näin Halla-aho, Orpo ja Essayah hoitaisivat koronakriisiä

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006671023.html>

Ylellisistä merkeistä tunnetun LVMH-konsernin muotikauppa kävi odotuksia vilkkaampana

<https://www.hs.fi/talous/art-2000006671067.html>

Pääministeri Marin sai THL:n pääjohtajalta selvityksen laitoksen kannasta maski-suositukseen: ”Asia on puolestani loppuun käsitelty”

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006670205.html>

1.11.2020

EU-elvytys loiskuu yli rajojen ja parantaa Suomenkin bruttokansantuotetta

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000006706286.html>

Taysissa huolestuttiin ilmiöstä, jossa lievissä oireissa ei enää hakeuduta koronavirustestiin – Husin alueella ei näkyvissä samanlaista, kertoo infektioylilääkäri

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006707891.html>

15.11.2020

Keskustan Lapin piirijärjestö vaatii Krista Kiurun eroa matkailurajoitusten takia – elinkeinoministeri Mika Lintilän mielestä vaatimus on ”pahan olon purkamista”

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000007619777.html>

Brasilialainen taiteilija ei jäänyt toimeettomaksi koronaviruksen takia vaan keksi piristää ihmisiä realistisilla maskeilla

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000007619983.html>

Pandemian toinen aalto koettelee Eurooppaa kovemmin kuin keväällä: Itävallassa sairaalat ovat ääri rajoilla, Tšekissä kuoleman-tapausten määrä kasvaa nopeasti

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000007620252.html>

Ulkoministeriön muistio paljastaa, että Suomen matkustus-rajoitusten höllentäminen tuskin toisi suurta turistivirtaa

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000007620321.html>

1.12.2020

SPR: Koronakriisi pidentänyt ruokajonoja, ruoka-apu on monelle arjessa välttämätöntä

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000007653256.html>

Cyber Mondayn myynti ylitti Yhdysvalloissa aiemmat ennätykset

<https://www.hs.fi/talous/art-2000007653262.html>

Odotukset koronavirus-rokotteesta nostivat Tokion pörssin korkeimmilleen lähes kolmeen kymmeneen vuoteen

<https://www.hs.fi/talous/art-2000007653350.html>

Topshopin ja useiden muiden vaateketjujen omistaja meni nurin Britanniassa, ketjuille etsitään nyt ostajia

<https://www.hs.fi/talous/art-2000007653421.html>

Mediakonserni Punamusta aloittaa yt-neuvottelut lomautuksista ensi vuodelle, neuvottelujen piirissä kaikki 650 työntekijää

<https://www.hs.fi/talous/art-2000007653540.html>

Euroopan keskuspankin paineet kasvavat: euroalueen inflaatio pysyi marraskuussakin negatiivisena

<https://www.hs.fi/talous/art-2000007653911.html>

Neljännes kaikista koronavirustartunnoista on todettu vieraskielisillä – THL: Taustalla tietyt ammatit, perhekoot ja kielimuuri

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000007654010.html>

”Tilanne on katastrofaalinen” – Suomalaiskuorojen vuoden isoimmat konsertit peruuntuvat, nyt pelätään jopa kuorojen lakkauttamisia

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000007654189.html>

Avi huolissaan rajoitusten uhmaamisesta: Helsinkiläisbaarit mainostavat nyt ”aamukahviloita”, Sedu Koskinen ei aio perua suuria yksityisjuhliiaan

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000007654253.html>

OECD ennustaa euroalueen toipuvan koronakriisistä Yhdysvaltoja ja Kiinaa hitaammin

<https://www.hs.fi/talous/art-2000007654315.html>

Uusien henkilöautojen kauppa romahti marraskuussa, autoala toivoo uuden romutuspalkkion piristävän kauppaa

<https://www.hs.fi/talous/art-2000007654429.html>

Suomen rajatarkastukset herättävät huolta EU-komissiossa

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000007654200.html>

Jo toinen iso kaupan ketju Britanniassa kaatumassa, tavarataloyhtiö Debenhamsin saneeraus epäonnistui

<https://www.hs.fi/talous/art-2000007654497.html>

Epidemia pahenee Pietarissa ja Karjalassa: ”On mahdotonta tavoittaa ketään”, tuskailee petroskoilainen Jevgeni Naumov, jonka testinäyte katosi

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000007654456.html>

Suomi varautuu poikkeusoloihin: Ministeriö on koonnut kaikessa hiljaisuudessa jopa yli 100 000 hoitajan rekisteriä

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000007654954.html>

Suomalaispankit pelkäävät pian joutuvansa EU:n ongelmpankkien kuprujen maksajiksi

<https://www.hs.fi/talous/art-2000007654463.html>

15.12.2020

Evan kysely: EU:n elpymispaketti jakaa suomalaisia, EU-jäsenyyden kannatus heikentynyt

<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000007682554.html>

Influenssarokote on loppumassa Keski-Uudeltamaalta – lisää ei ole enää mahdollista tilata, kertoo kuntayhtymä

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000007683194.html>

Suomen Pankki varoittaa: Talous kompuroi vielä pitkään, ja ”julkisen talouden tilanne jää kriisin jäljiltä entistä heikommaksi”

<https://www.hs.fi/talous/art-2000007683216.html>

Vantaalaisessa yläkoulussa testattiin 424 oppilasta: 47 on saanut tartunnan kuukauden aikana, sairastuneita kaikilla luokka-asteilla – ”Poikkeuksellinen löydös kansallisellakin tasolla”

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000007683094.html>

Malesian kumihanskatehtaissa löytyi yli 5 000 tartunnan koronalinko, nyt koronalla rikastuneesta yhtiöstä paljastui ensimmäinen kuolonuhri

<https://www.hs.fi/talous/art-2000007683325.html>

Säätiöiden tuki kulttuurille kasvoi vuonna 2019 – pandemiavuoteen lisäpanostuksia

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000007683472.html>

Malesian kumihanskatehtaissa löytyi yli 5 000 tartunnan koronalinko, nyt koronalla rikastuneesta yhtiöstä paljastui ensimmäinen kuolonuhri

<https://www.hs.fi/talous/art-2000007683325.html>

Näin koronavuosi muutti deittailua – nyt kumppaneita saatetaan esimerkiksi etsiä enemmän omasta kaveriporukasta, parisuhdepsykologi kertoo

<https://www.hs.fi/nyt/art-2000007683883.html>

Poliisi kertoo saavansa ”paheksuvia” ilmiantoja kokoontumisista – Viikonloppuna virkavalta keskeytti sadan ihmisen teknobileet Helsingissä

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000007684235.html>

Ensimmäinen covid-19-rokote voidaan hyväksyä EU:ssa jo ensi viikolla – Suomessa ei vielä varmuutta rokote-aika-tilasta

<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000007683649.html>

Koronaviruspandemia toi muutoksen elämäntapoihin, mutta ehkä vain hetkeksi

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000007684177.html>

OAJ vaatii: Opettajien pitää saada koronavirusrokote ensimmäisten joukossa

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000007683456.html>

Helsingin korona-neuvonnassa annettu risti-riitaisia ohjeita Korona-vilkun altistus-ilmoituksista

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000007684457.html>

”Eiköhän ensi viikolla ole hikiset oltavat” – Ennätyssesonki on tuonut pakettien toimittajille haasteita, mutta jouluksi luvattujen lähetysten pitäisi ehtiä perille ajoissa

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000007684585.html>

Koronarokotukset on tarkoitus aloittaa Husin alueella viimeistään viikolla 2

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000007684720.html>

Pitkään jatkuva etäopetus eriarvoistaa koululaisia, mutta nyt lyhyestä ja ennalta rajatusta etäjäskosta olisi tuskin suurta haittaa

<https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000007684308.html>

Asunnottomien toiminta on joutumassa taivasalle – ”Jossain näiden ihmisten on saatava olla ja elää”

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000007684993.html>

Hus suosittelee tavallista suurempaa D-vitamiini-annosta ikääntyneille, tumma-ihoisille ja erityis-ryhmille koronavirus-epidemian aikana

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000007684817.html>